SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060305

DOM
2026-05-26
Stockholm

Mål nr
M 12828-25

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2025-08-26 i mål nr M 5312-24, se bilaga A

PARTER

Klagande
Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad

Motpart
1. SIA-Glass Aktiebolag, 556079-2425
Box 100
311 68 Slöinge

Ombud: Advokat Erik Nordström
Advokataktiebolaget Nordic Law
Box 5043
402 21 Göteborg

2. Myndigheten för civilt försvar
651 81 Karlstad

SAKEN
Tillstånd till befintlig och utökad produktion av glass på fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88 i Falkenbergs kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Se nästa sida.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 **E-post**: svea.avd6@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 08:00–16:30

A) Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förordnar Mark- och miljööverdomstolen att villkor 12 ska ha följande ändrade lydelse, att villkor 14 ska ersättas av villkor 14 a och 14 b samt att villkor 15 ska ersättas av villkor 15 a och 15 b enligt följande:

12.
Senast den 1 september 2028 ska kylanläggningen i fryshuset vara försedd med ett tillräckligt dimensionerat skrubbersystem för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 september 2029.

14 a.
Senast ett år efter det att tillståndet har tagits i anspråk ska eventuellt läckage av ammoniakgas från kondensorn på kylmaskinen i det gamla maskinrummet, samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än två år från det att tillståndet har tagits i anspråk.

14 b.
Senast den 1 september 2028 ska eventuellt läckage av ammoniakgas från kondensorn på kylanläggningen i det nya maskinrummet, samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 september 2029.

15 a.
Skrubberanläggningar ska vara försedda med jethuv och fläkt senast ett år efter det att skrubberanläggning har installerats respektive, för befintlig skrubberanläggning, senast ett år efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

15 b.
Utblåsarledningarna från säkerhetsventilerna från samtliga kylanläggningar ska förlängas till minst 20 meter ovan mark senast ett år efter tillståndet har tagits i anspråk.

B) Mark- och miljööverdomstolen avslår övriga yrkanden.

_____

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Hallands län har yrkat att verksamhetens tillståndstid ska begränsas till 30 år och att villkor 12, 14 och 15 angående skyddsåtgärder för ammoniak ska ändras till den lydelse villkoren hade i beslutet från miljöprövningsdelegationen. Om villkoren ändras som länsstyrelsen har yrkat bör de tidsgränser för efterföljande av villkoren som följer av miljöprövningsdelegationens beslut skjutas upp med motsvarande tid från Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

SIA-Glass Aktiebolag (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg.

Tillståndets tidsbegränsning

Mark- och miljödomstolen hänvisar i domen till Mark- och miljööverdomstolens avgörande avseende Landvetters flygplats. Jämförelsen med bolagets verksamhet haltar. Bolaget bedriver inte någon för samhället och regionen viktig verksamhet. Miljöprövningsdelegationen beslutade dessutom om en tillståndstid om 30 år, dubbelt så lång som den tidsbegränsning som prövades avseende flygplatsen. Det är fråga om en fördubbling av glassproduktionen, från 15 000 till 30 000 ton per år, med en ökning av mängden installerad ammoniak från 4 150 kg till 7 700 kg. Om inte en tidsbegränsning av bolagets tillstånd ska regleras, när det är fråga om mycket omfattande ammoniakhantering och medföljande risker, så är frågan när tillstånd för industriella anläggningar ska kunna tidsbegränsas. En tillståndstid om 30 år är lämplig för bolagets verksamhet. Det är viktigt att verksamhetens tillåtlighet och utformning kan prövas på nytt inom en inte alltför lång tid.

De överklagade villkoren

Mark- och miljödomstolen har ändrat villkoren 12, 14 och 15 avseende bolagets hantering av ammoniak. Kraven på bolaget har genom ändringarna mildrats. Med hänsyn till det nära avståndet till bostäder och de säkerhetsrisker som ammoniak innebär finns det inte skäl att mildra kraven. De av miljöprövningsdelegationen föreskrivna villkoren motsvarar användande av bästa möjliga teknik och det kan inte anses orimligt för bolaget att efterleva dessa krav.

I villkor 12 i miljöprövningsdelegationens beslut ställs krav på en skrubberanläggning i fryshuset. Mark- och miljödomstolen har ändrat villkoret på så sätt att endast en jethuv krävs. Myndigheten för civilt försvar delar länsstyrelsens inställning att en skrubberanläggning med jethuv är att föredra framför utförandet med endast en jethuv. Som myndigheten anför medför användningen av en skrubberanläggning möjlighet till aktivt omhändertagande av ammoniakgasen där den avskiljs vid nedtvättning vilket bidrar till minskad utsläppsmängd och koncentration. Påverkan på omgivningen begränsas och det geografiska området som kan påverkas av ett ammoniakutsläpp minimeras. Enbart en jethuv kan inte anses vara bästa möjliga teknik eller en tillräcklig skyddsåtgärd.

Avseende villkor 14 har bolaget gjort gällande att det är olämpligt att bygga in säkerhetsventiler, bl.a. med hänvisning till standarden Svensk Kylnorm. Bolaget får anses ha bevisbördan för att det skulle finnas några tekniska hinder för en sådan ombyggnation och har inte uppfyllt denna.

Bolaget har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg.

Tillståndets tidsbegränsning

Huvudregeln är att tillstånd inte ska tidsbegränsas om det inte finns skäl för det. Sådana skäl kan t.ex. vara om verksamheten bygger på en teknik som är oprövad och som kan förväntas genomgå en kraftig utveckling i nära framtid eller har en kraftig

miljöpåverkan. I de allra flesta fall när ett tillstånd tidsbegränsas rör det en verksamhet med konkurrerande anspråk på naturresurser, t.ex. täktverksamheter och bortledning av grundvatten. Bolaget har bedrivit verksamhet på platsen sedan 1961 och har gjort betydande investeringar. Den teknik som bolaget nyttjar för kyla är väl beprövad. Det finns såvitt är känt inte några andra livsmedelsindustrier som använder ammoniak som har tidsbegränsade tillstånd. Det finns inte några skäl att tidsbegränsa tillståndet.

De överklagade villkoren

Bolaget har under ansökningsförfarandet tagit fram flera utredningar som beskriver riskerna med ammoniakhanteringen inom verksamheten och mark- och miljödomstolen har på ett pedagogiskt sätt värderat om riskerna kan tolereras. Det saknas skäl att ändra mark- och miljödomstolens dom.

De utredningar som bolaget har tagit fram visar att samhällsrisknivån är acceptabel. Vad gäller individrisken så domineras denna av kondensor A (gamla kylmaskinrummet). Vid en inbyggnad av kondensor A, som bolaget åtagit sig, får bostadshusen nordöst om anläggningen en acceptabel individrisknivå och området med oacceptabel individrisknivå omfattar inte längre djursjukhuset.

Avseende villkor 12 framgår av den promemoria som WSP Sverige AB har tagit fram att ett utsläpp av ammoniak förutsätter en mekanisk skada på vätskeavskiljaren eller anslutande ledningar. Sannolikheten för denna typ av skadehändelse är mycket låg och det rör sig närmast om sabotageliknande händelser. Eftersom det inte förekommer några truckrörelser i maskinrummet så är risken för påkörning försumbar. Som framgår av bolagets riskutredning har ett haveri av en vätskeavskiljare en förväntat olycksfrekvens på 10^{-5} per år, dvs. ett förväntat utsläpp per 100 000 år. Av riskutredningen framgår vidare att vid ett utsläpp (med en jethuv) sker utsläppet på 20 meters höjd och det sker således ingen påverkan på marknivån. Det är endast vid stabilitetsklass F (oftast vintertid och på natten) som påverkan kan ske på marknivån. Riskområdet för allvarlig personskada uppstår vidare endast om nödventilationen körs konstant. Bolaget har genom styrning av systemet tillsett att en kontrollerad ventilering

av maskinrummet är möjlig. Vid ett sådant förfarande uppstår inte något riskområde för allvarlig personskada.

Avseende villkor 14 och länsstyrelsens överklagande såvitt avser att kondensorerna B (nya kylmaskinrummet) och C (fryshuset) ska byggas in skulle detta vara tekniskt möjligt, men innebära mycket stora kostnader och bryta mot principen om energihushållning. Den största utmaningen är att byggnaderna inte är konstruerade för fler och större byggtekniska åtgärder på taket, det skulle därför kräva stora ingrepp och förändringar i konstruktionen. Kostnaderna beräknas till 15–17 miljoner kr och skulle också innebära en sämre energiprestanda under anläggningarnas livstid. Vad gäller den kvarvarande riskbilden såsom den framgår av bolagets utredningar indikerar simuleringar att farliga koncentrationer i marknivå endast uppstår om utsläppet inträffar i samband med ogynnsam väderlek. Detta kan förväntas råda under nattetid då andelen individer som vistas utomhus kan antas vara mycket låg. Vidare indikerar simuleringarna genomgående att risk för allvarliga eller livshotande skador inte föreligger vid inomhusvistelse. Såvitt avser säkerhetsventilerna är det inte en vedertagen lösning att leda utsläpp från dessa via en skrubberanläggning. En sådan lösning är inte heller i enlighet med standarden Svensk Kylnorm enligt vilken det framgår att en utloppsledning ska ledas ut till det fria. Vid en förlängning av utblåsledningarna så att eventuella utsläpp från säkerhetsventiler sker 20 meter över marknivå indikerar simuleringarna att det inte uppstår något riskområde nära marknivå.

Den ändring som länsstyrelsen yrkar avseende villkor 15 är oskälig givet att utblåsen från verksamhetens nuvarande skrubberanläggningar förses med jethuv. Kastlängden som en installation av jethuv medger säkerställer att den effektiva utsläppshöjden med god marginal kommer att överstiga 20 meter. Att då höja placeringen av själva utblåset till 20 meter blir därigenom redundant.

Myndigheten för civilt försvar (MCF) har yttrat sig över utformningen av villkor 12, 14 och 15 enligt följande. Något uttalande görs inte i frågor om ekonomisk rimlighet och proportionalitet. Vad avser villkor 12 är en skrubberanläggning med jethuv att föredra framför utförandet med endast en jethuv. Användning av en skrubberanläggning medför möjlighet till aktivt omhändertagande av ammoniakgasen där den

avskiljs vid nedtvättning vilket bidrar till minskad utsläppsmängd och koncentration. Påverkan på omgivningen begränsas och det geografiska område som kan påverkas av ett ammoniakutsläpp minimeras. Vid användning av endast en jethuv saknas ett reningssteg och ammoniakgasen skjuts upp i luften utan möjlighet till omhändertagande. Enbart jethuv kan inte anses vara bästa möjliga teknik eller en tillräcklig skyddsåtgärd i detta fall. Avseende villkor 14 är på samma sätt som för villkor 12 en skrubberanläggning att föredra. Om domstolen finner att det finns en tekniklösning som bedöms ge en likvärdig säkerhetshöjande egenskap finns inget att invända mot det. Villkoren bör vidare utformas så att kraven enligt Svensk Kylnorm är möjliga att uppfylla. Det saknas kännedom om någon anläggning med ammoniak där säkerhetsventiler faktiskt har byggts in. Vad gäller villkor 15 så är det avgörande att åtgärden medför en säkerhetshöjande effekt och att den avsedda effekten faktiskt uppnås.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Falkenbergs kommun och **Räddningstjänsten Väst** har fått möjlighet att yttra sig i målet, men har uppgett att de inte har något ytterligare att tillföra.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit sammanträde i målet.

Genom miljöprövningsdelegationens beslut har bolaget fått tillstånd till en utökad produktion av glass vid anläggningen i Slöinge. Tillståndet innefattar produktion av högst 30 000 ton glass per kalenderår samt en utökad mängd ammoniak i verksamhetens kylanläggningar. Enligt bolagets tidigare tillstånd från 2012 var den tillåtna mängden installerad ammoniak 4 150 kg. Det har genom det nya tillståndet utökats till 7 700 kg. Bolagets verksamhet bedrivs nära bostäder och andra verksamheter. I anläggningens närområde finns bl.a. ett flertal bostadshus, ett äldreboende, ett djursjukhus samt bolagets egen caféverksamhet.

Målet i Mark- och miljööverdomstolen rör dels om bolagets tillstånd ska tidsbegränsas, dels om det finns skäl att skärpa de villkor om skyddsåtgärder som rör bolagets hantering av ammoniak. Ammoniak hanteras i tre anläggningsdelar, det gamla

kylmaskinrummet (anläggning A), det nya kylmaskinrummet (anläggning B) samt i fryshuset (anläggning C). De överklagade villkoren rör samtliga tre.

Ska tillståndet tidsbegränsas?

Tillstånd som meddelas enligt miljöbalken får enligt 16 kap. 2 § miljöbalken ges för begränsad tid. Enligt förarbetena till bestämmelsen bör tidsbegränsade tillstånd användas när det finns behov av det. Som skäl anfördes att den tekniska utvecklingen och ökade kunskaper leder till skärpta miljökrav och att det kan ifrågasättas om det är riktigt att meddela eviga tillstånd utan tidsbegränsning. Det bör framför allt gälla stora verksamheter med kraftig miljöpåverkan. (Prop. 1997/98:45, del 1, s. 479 ff.) I Mark- och miljööverdomstolens praxis har framtida förväntad teknikutveckling ansetts utgöra ett skäl för tidsbegränsning (se t.ex. MÖD 2024:2). Även osäkerhetsmoment avseende kunskapsläget och framtida markanvändning har utgjort sådana skäl (se t.ex. MÖD 2013:39). Såsom praxis har utvecklats sedan miljöbalkens införande är det ovanligt med tidsbegränsade tillstånd för sådana industriella anläggningar som bolagets.

Mark- och miljödomstolen har i sitt avgörande hänvisat till Mark- och miljööverdomstolens bedömning av om tillståndet för Landvetters flygplats skulle tidsbegränsas eller inte (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 28 april 2016 i mål nr M 5962-15). Som länsstyrelsen har anfört kan inte bolagets verksamhet likställas med den samhällsviktiga funktion som en flygplats har. Mark- och miljööverdomstolen instämmer trots detta med mark- och miljödomstolens bedömning att det inte finns skäl att tidsbegränsa bolagets tillstånd på det sätt som länsstyrelsen har yrkat. Av utredningen framgår att bolaget har undersökt tekniska alternativ till användningen av ammoniak som köldmedium, men att det inte finns någon större glasstillverkare som använder något annat. Bolaget har uppgett att det inte finns några rimliga alternativ på marknaden och det saknas uppgifter om att det skulle pågå någon teknikutveckling i det avseendet. Verksamheten har funnits på platsen under lång tid och bolaget har gjort stora investeringar i anläggningen. Vad länsstyrelsen har anfört om verksamhetens lokalisering i närheten av bl.a. bostäder och riskerna med användningen av ammoniak utgör under dessa omständigheter inte skäl att tidsbegränsa bolagets tillstånd. Det är frågor som i stället får beaktas vid bedömningen av verksamhetens lokalisering och

tillåtlighet samt vilka villkor om skyddsåtgärder som tillståndet ska förenas med. Överklagandet ska därför avslås i den delen.

Skyddsåtgärder för hantering av ammoniak

En verksamhetsutövare ska enligt 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska en verksamhetsutövare vid yrkesmässig verksamhet använda bästa möjliga teknik. Detta gäller, enligt 2 kap. 7 § miljöbalken, i den utsträckning det inte kan anses orimligt med hänsyn till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Båda parterna har hänfört sig till Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 november 2019 i mål nr M 6907-18. I det målet avslog Mark- och miljööverdomstolen en tillståndsansökan för en verksamhet som innefattade hantering av en stor mängd ammoniak i närheten av bostäder. Domstolen fann i det målet att den totala risken efter de skyddsåtgärder som bolaget hade åtagit sig att utföra var för stor för att tillstånd skulle meddelas. I förevarande fall har inte beslutet att ge bolaget tillstånd till den utökade produktionen eller den tillåtna mängden ammoniak i kylanläggningarna överklagats. Fråga är endast om vilka skyddsåtgärder som behövs med hänsyn till riskerna som ett utsläpp av ammoniak medför för människors hälsa samt huruvida sådana skyddsåtgärder som länsstyrelsens överklagande innefattar är rimliga eller inte. Mark- och miljööverdomstolens avgörande är dock relevant i det avseendet att det visar på en sträng syn på användningen av ammoniak, som är ett farligt ämne, i närheten av platser där människor bor och vistas med viss varaktighet.

Krav på skrubberanläggning m.m.

Frågan avseende villkor 12 är om det finns skäl att ålägga bolaget att utöver en jethuv även installera en skrubberanläggning i fryshuset (anläggning C). Såväl det gamla kylmaskinrummet (anläggning A) som det nya (anläggning B) är sedan tidigare försedda med skrubberanläggningar. Mark- och miljödomstolen har bedömt att den

sammanlagda olycksrisken vid användningen av en skrubberanläggning och en jethuv är jämförbar med användningen av enbart en jethuv.

Länsstyrelsen och MCF har anfört att en skrubberanläggning, vid ett utsläpp av ammoniak från nödventilationen, möjliggör ett omhändertagande och nedtvättning av gasen innan den släpps ut. Detta bidrar till en begränsad påverkan på omgivningen och att det geografiska område som kan påverkas av ett sådant ammoniakutsläpp minimeras. Bolaget har inte haft några invändningar mot den beskrivningen. Av bolagets utredning framgår att vid värsta tänkbara olycksfall uppstår det inte några allvarliga konsekvenser för omgivningen om nödventilationen passerar en skrubberanläggning. Om utsläppet av ammoniak från nödventilationen enbart sker via en jethuv, dvs. att utsläppet inte först genomgår en nedtvättning utan skjuts upp i luften för att därefter spridas ut, släpps det enligt utredningen inte ut några livshotande koncentrationer i omgivningen. I intervallet 80–180 meter från anläggningen uppstår dock ett riskområde inom vilket mellan 5 och 15 procent av individerna kan förväntas erhålla allvarliga personskador. Bolagets utredningar visar således att en installation av en skrubberanläggning även i fryshuset skulle vara en säkerhetshöjande åtgärd vid ett större utsläpp från anläggningens nödventilation.

Bolaget har gjort gällande att merkostnaden om ca 1 miljon kronor för att installera en skrubberanläggning i fryshuset är orimlig. Bolaget har härvid anfört att ett relevant utsläpp förutsätter en mekanisk skada på vätskeavskiljaren eller anslutande rörledningar och att sannolikheten för ett sådant är mycket låg och närmast skulle förutsätta en sabotageliknande gärning. För att en skrubberanläggning ska innebära en högre säkerhetsnivå krävs vidare att en ogynnsam väderlek råder vid olyckstillfället, att räddningstjänsten misslyckas med att inrymma eller spärra av området samt att ventilationen körs konstant och inte i intervaller. Även med beaktande av vad bolaget har anfört om att ett storskaligt utsläpp är mycket osannolikt och att ett skrubbersystem, vid en jämförelse mot endast en jethuv, endast är säkerhetshöjande under specifika förhållanden anser Mark- och miljööverdomstolen att en installation av ett skrubbersystem är en rimlig åtgärd. Konsekvenserna av ett storskaligt utsläpp av ammoniak i anläggningens närområde får anses vara så allvarliga att i den mån det går att minska risknivån har detta betydelse. Till detta kommer vad MCF har anfört om att

en skrubberanläggning utgör bästa möjliga teknik samt att skrubbersystem redan är installerade på anläggningarna A och B. Länsstyrelsens överklagande ska således bifallas såvitt avser den yrkade ändringen av villkor 12, med den justering av tiden för fullgörandet av villkoret som följer av domslutet.

Bolaget har vid sammanträdet åtagit sig att vid en ändring av mark- och miljödomstolens dom även installera en jethuv i anslutning till skrubberanläggningen (på samma sätt som avseende anläggningarna A och B). Detta åtagande regleras i det nya villkoret 15 a.

Läckage av ammoniakgas

Miljöprövningsdelegationen beslutade i villkor 14 att ett eventuellt läckage från kondensorer och säkerhetsventiler på respektive kylanläggning ska samlas upp och passera en skrubberanläggning innan det släpps ut i luften. Mark- och miljödomstolen ändrade villkor 14 i enlighet med bolagets yrkande på det sättet att endast läckage av ammoniakgas från kondensorn i det gamla maskinrummet (anläggning A) ska samlas upp genom att kondensorn byggs in och att utblåsarledningarna för säkerhetsventilerna till alla tre kylanläggningarna ska höjas till 20 meter över mark. Länsstyrelsens yrkade ändring av villkor 14 innebär att även läckage från kondensorerna på anläggningarna B och C och samtliga säkerhetsventiler ska samlas upp genom att byggas in och att ett eventuellt utsläpp först ska passera en skrubberanläggning innan det släpps ut i luften.

Utsläpp genom säkerhetsventiler

Länsstyrelsen har avseende en inbyggnad av säkerhetsventilerna hänfört sig till ett av MCF ingivet yttrande till miljöprövningsdelegationen av vilket det framgår att myndigheten anser att inbyggda säkerhetsventiler är en säkerhetshöjande åtgärd samt att MCF har erfarenhet av inbyggda säkerhetsventiler vid nybyggnationer av liknande anläggningar. Bolaget har, med hänvisning till bl.a. standarden Svensk Kylnorm (se bl.a. avsnitt 12.2.3.1 och 13.10.1) som anger att trycksäkerhetsutrustning såsom säkerhetsventiler ska förses med utloppsledning som ska leda ut till det fria på ett sådant sätt att risk för skada inte kan uppstå, anfört att det inte är lämpligt att bygga in

säkerhetsventilerna. MCF har under sammanträdet i målet uppgett att myndigheten inte känner till någon anläggning med ammoniakhantering där säkerhetsventiler har kommit att byggas in på det sätt som miljöprövningsdelegationens beslut innebär och länsstyrelsen har yrkat. Av de utredningar som bolaget har presenterat framgår vidare att en förlängning av utblåsarledningarna på det sätt som mark- och miljödomstolen har beslutat om i villkor 14 förväntas medföra att det inte uppstår något riskområde nära marknivån vid ett utsläpp av ammoniak från säkerhetsventilerna. Under dessa omständigheter anser Mark- och miljööverdomstolen att det inte är lämpligt att bifalla länsstyrelsens yrkande avseende inbyggnad av säkerhetsventilerna. Mark- och miljööverdomstolen återkommer nedan till frågan om utblåsarledningarna från säkerhetsventilerna.

Läckage från kondensorer

Bolaget har under tillståndsprocessen och i enlighet med de utredningar som tagits fram bedömt att en inbyggnad av kondensorn på anläggning A är rimlig med beaktande av kostnaden för åtgärden samt den erhållna riskreduktionen. Avseende kondensorerna på anläggningarna B och C har bolaget och mark- och miljödomstolen gjort motsatt bedömning. En inbyggnad av dessa kondensorer skulle enligt bolaget endast medföra en reduktion av en riskbild som redan är att betrakta som mycket låg/tolerabel. Det skulle dessutom medföra betydande merkostnader och negativa miljöeffekter i form av ökad energianvändning. En inbyggnad av kondensorerna i det nya maskinrummet (B) och i fryshuset (C) bedöms uppgå till 10 miljoner respektive 7 miljoner kronor.

Bolaget har gjort gällande att den bedömning som Mark- och miljööverdomstolen gjorde avseende Tetra Paks tillståndsansökan representerar en orimligt konservativ tolkning av AEGL-systemet (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 november 2019 i mål nr M 6907-18). Enligt bolaget har det i praxis funnits en tendens att likställa riskområden för AEGL-2 med ”*en överhängande risk för allvarlig personskada*”. Det är enligt bolaget inte en korrekt definition, utan AEGL-2-nivåer för ammoniak återspeglar snarare de koncentrationer där individers förmåga att söka skydd från utsläppet kan påverkas negativt. Även mot bakgrund av vad bolaget har

anfört i den här delen anser Mark- och miljööverdomstolen att de effekter som en luftburen koncentration av ammoniak enligt AEGL-2 kan medföra för individer är något som ska motverkas enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken.

I fråga om det är rimligt att kräva att läckage av ammoniakgas från kondensorerna på anläggningarna B och C samlas in genom att kondensorerna byggs in samt passerar en skrubberanläggning får en bedömning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken göras av nyttan med sådana skyddsåtgärder jämfört med kostnaderna för åtgärderna. Enligt bolagets uppgifter, som det saknas skäl att ifrågasätta, är kostnaderna för att bygga in kondensorerna relativt höga. Även efter en inbyggnad av kondensorn på anläggning A återstår det enligt bolagets utredningar ett riskområde inom den östra delen av djursjukhuset och dess parkering. Enligt slutsatsen av bolagets utredning är denna risk endast tolerabel efter vidtagande av skäliga skyddsåtgärder. Området är ett sådant där det kan förväntas befinna sig människor med viss varaktighet. Oaktat att risken för en påverkan av ett osannolikt ammoniakutsläpp är störst nattetid och vid viss väderlek är det rimligt att bolaget får stå relativt stora kostnader för att begränsa denna risk. Det är kondensorn på anläggning B som innehåller mest ammoniak och som får störst inverkan på detta riskområde. Med hänsyn till detta bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det är rimligt att kräva att bolaget samlar in eventuellt läckande ammoniakgas från kondensorn på nya maskinrummet (B) samt att detta utsläpp passerar en skrubber innan utsläpp till luft, men att någon ändring av mark- och miljödomstolens dom inte ska göras såvitt avser kondensorn på fryshuset (C). Regleringen föreskrivs i det nya villkoret 14 b.

Mark- och miljööverdomstolen anser att regleringen av kondensorn på kylmaskinen i det gamla maskinrummet bör ha samma utformning. Det första ledet i villkor 14 ska därför upphävas och ett nytt villkor 14 a ska föreskrivas i enlighet med domslutet.

Utsläppshöjd

Länsstyrelsens yrkande innebär ett krav på att utsläppen från skrubberanläggningar ska ske genom fast utsläppspunkt minst 20 meter ovan mark.

Följden av ovanstående krav, sammantagna med bolagets åtaganden, leder till att eventuella utsläpp av ammoniak från de tre kylanläggningarna samt från kondensorn i såväl det gamla som det nya maskinrummet ska genomgå rening via skrubber och att den mängd ammoniak som riskerar att släppas ut i närområdet reduceras. Installation av jethuv med fläkt på skrubberanläggningarna innebär att kvarvarande ammoniak släpps ut på en hög höjd. Även om det inte fullt ut kan säkerställas att hela utsläppet får en utsläppspunkt på minst 20 meter är det efter den rening som skrubber medför inte miljömässigt motiverat att här ställa längre gående krav än att skrubberanläggningar ska vara försedda med utblås med jethuv och fläkt (villkor 15 a).

Föreskriften om att utblåsarledningarna från säkerhetsventilerna från samtliga kylanläggningar ska förlängas till minst 20 meter ovan mark ska stå kvar, men placeras i villkor 15 b.

Sammanfattning

Inledningsvis har Mark- och miljööverdomstolen inte funnit skäl att tidsbegränsa tillståndet. Länsstyrelsens talan ska bifallas såvitt avser krav på skrubberanläggning för utsläpp av ammoniakgas från kylanläggningen i fryshuset och att läckage av ammoniakgas från kondensorn för kylmaskinen i det gamla maskinrummet ska samlas in och passera skrubberanläggning före utsläpp till luft. Yrkandet om att säkerhetsventilerna ska byggas in samt att utsläppen från skrubbrarna ska ske genom fast utsläppspunkt på minst 20 meter ska avslås. Emellertid ska det förordnas att skrubberanläggningar ska vara försedda med jethuv och fläkt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Liselotte Rågmark, tekniska rådet Torbjörn Johansson, hovrättsrådet Catharina Adlercreutz samt tf. hovrättsassessorn Peder Mühlenbock, referent.

Föredragande har varit Elin Fockström Haubitz.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2025-08-26
meddelad i
Vänersborg

Mål nr M 5312-24

PARTER
Klagande
SIA-Glass Aktiebolag, 556079-2425
Box 100, 311 68 Slöinge

Ombud: Advokaten Erik Nordström
Advokataktiebolaget Nordic Law
Box 5043, 402 21 Göteborg

Motpart
Länsstyrelsen i Hallands län
301 86 Halmstad

ÖVERKLAGAT BESLUT
Länsstyrelsens i Hallands län, Miljöprövningsdelegationen, beslut den 15 oktober 2024 i ärende nr 4969-2022, se bilaga 1

SAKEN
Tillverkning av glass på fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88 i Falkenbergs kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar Länsstyrelsens i Hallands län, Miljöprövnings-delegation, beslut den 15 oktober 2024 på följande sätt.

Tidsbegränsning

Beslutsmeningens andra stycke avseende tidsbegränsning upphävs.

Villkor 5

Villkor 5 avseende begränsning av processavloppsvattenflödet upphävs.

Villkor 8

Första meningen i villkorets tredje stycke rörande kontroll av ljudnivåer ändras så att kontroll ska ske vart femte år.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Villkor 9

Villkor 9 avseende vidtagande av skyddsåtgärder mot buller upphävs.

Villkor 12

Villkor 12 ändras till följande lydelse.

12. Nödventilationen i fryshuset ska förses med en jethuv senast ett år efter att tillståndet tagits i anspråk.

Villkor 14

Villkor 14 ändras till följande lydelse.

14. Kondensorn för kylmaskinen i det gamla maskinrummet ska byggas in och utblåsarledningarna från samtliga kylanläggningar ska förlängas till minst 20 meter ovan mark senast ett år efter tillståndet har tagits i anspråk.

Villkor 15

Villkor 15 ändras till följande lydelse.

15. Skrubberanläggningen i det nya maskinrummet ska förses med en jethuv och en ny fläkt senast ett år efter att tillståndet tagits i anspråk.

Villkor 18

Villkor 18 ändras till följande lydelse.

18. Lossning av flytande kemiska produkter som levereras i bulk ska ske inom invallat område. Eventuellt spill eller läckage får inte tillföras spill- eller dagvattenledning, utan ska samlas upp och tas om hand. Rutin avseende omhändertagande av spill och läckage av råvara ska finnas och följas.

BAKGRUND

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län (MPD) har den 15 oktober 2024 meddelat SIA-Glass Aktiebolag (SIA-Glass) tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad produktion av glass på fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88 i Falkenbergs kommun. Tillståndet innefattar produktion av högst 30 000 ton glass per kalenderår samt en total mängd ammoniak i verksamhetens kylanläggningar, inklusive den i fryshuset, om högst 7 700 kg inom verksamhetsområdet. Tillståndet gäller i 30 år från det att beslutet har vunnit laga kraft.

Tillståndet förenades med 24 slutliga villkor varav följande är aktuella nu.

5. Processavloppsvattenflödet får för enskilt dygn inte överstiga 120 m^3.

8. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (Leq) utomhus vid bostäder än:

50 dB(A)	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00–18.00
45 dB(A)	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dB(A)	kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dB(A)	nattetid	kl. 22.00–06.00

   Momentana ljud (LFmax) får inte överstiga 55 dB(A) nattetid kl. 22.00-06.00.

   Kontroll av ljudnivåer vid bostadshus ska ske minst vart 3:e år med start inom 1 år efter att detta beslut tagits i anspråk. Kontroll ska även ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

   Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

9. Följande bullerdämpande åtgärder ska vara vidtagna när tillståndet tas i anspråk:[1]
   a. Buller från den befintliga skrubbern/spiroutlopp ska åtgärdas så att en dämpning med minst 10 dB(A) uppnås.
   b. De två nya kondensorerna på taket ska vara försedda med ljuddämpare som dämpar minst 5 dB(A). Nattetid, kl. 22–06, får de två kondensorernas varvtal vara högst 582 RPM.

[1] Bullerutredningen 2022-06-20, s. 3, 11–12, och dess Bilaga B nr. 12.1–12.9, 35 och 36.

c. Den tillkommande fläkten till kylkompressorn ska vara placerad inomhus. Ventilationskanalerna ska vara försedda med ljuddämpare som medför att fläktens ljudeffektnivå ut blir högst 83 dB.

12. Senast den 1 januari 2027 ska kylanläggningen i fryshuset vara försedd med ett tillräckligt dimensionerat skrubbersystem för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.

14. Senast den 1 januari 2027 ska eventuellt läckage av ammoniakgas från kondensorer och säkerhetsventiler på respektive kylanläggning, inklusive den i fryshuset, samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.

15. Utsläpp till luft från skrubberanläggningar ska ske minst 20 meter ovan mark.

18. Lossning av flytande råvaror och kemiska produkter som levereras i bulk ska ske inom invallat område. Eventuellt spill eller läckage av råvara eller kemikalie får inte tillföras spill- eller dagvattenledning, utan ska samlas upp och tas om hand.

I tillståndet sköt MPD upp, under en prövotid, fastställande av slutligt villkor avseende utsläpp av fett i förbehandlat processavloppsvatten till det kommunala reningsverket.

Under prövotiden ska bolaget utföra följande utredning.

U1. Utred förutsättningarna för att ytterligare minska mängden fett som når den interna reningsanläggningen samt tekniska, ekonomiska och produktionsmässiga förutsättningar för att komma ner till en mängd avskiljbart fett per dygn i utgående förbehandlat processavloppsvatten om högst 3,5–6,0 kg.

Föreslå slutligt villkor för mängden avskiljbart fett i utgående, förbehandlat processavloppsvatten. Överväg om begränsningsvärden ska avse mg/l eller kg/dygn eller båda delar och motivera valet.

Prövotidsredovisningen ska redogöra för vilka undersökningar som bolaget har utfört i syfte att nå målvärdet 3,5–6,0 kg avskiljbart fett i utgående förbehandlat processavloppsvatten, resultatet av undersökningarna samt kostnader för de eventuella åtgärder som behövs för att nå målvärdet. Det ska framgå vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att minimera mängden fett som når den

interna reningsanläggningen. Redovisningen ska vidare inkludera resultat från analys av fett (avskiljbart och emulgerat) i prover på processavloppsvattnet som är tagna både före och efter förbehandlingen i den interna reningsanläggningen. Dygnsproduktion samt dygnsflöde kopplade till analysresultaten ska redovisas. Bolagets egen bedömning av kostnadernas skälighet för att nå målvärdet ska redovisas och motiveras. Om bolaget anser att eventuella kostnader för att nå målvärdet blir oskäliga, ska bolaget redovisa vilka åtgärder, vars kostnader som bolaget anser blir skäliga, samt effekten (reningsresultatet) av dessa redovisas. De överväganden som har gjorts beträffande begränsningsvärdens utformning ska också redovisas.

Utredningen med förslag till slutliga villkor ska lämnas till miljöprövningsdelegationen senast två år efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

Under prövotiden och till dess att miljöprövningsdelegationen har beslutat annat ska följande provisoriska föreskrift P1 gälla:

P1. Mängden avskiljbart fett i utgående processavloppsvatten får under ett enskilt dygn inte överstiga 40 kg. Utsläppet ska kontrolleras genom analys av dygnsprov minst en gång varannan vecka under pågående drift. Uttaget ska ske vid provtagningspunkt som närmare anges i kontrollprogrammet. Villkoret är uppfyllt om minst 90 % av analysresultaten klarar begränsningsvärdet under kalenderåret. Mängden avskiljbart fett i utgående avloppsvatten får dock aldrig överstiga 50 kg under ett dygn.

Kontroll av renat processavloppsvatten ska ske genom flödesproportionell provtagning och analys av samlingsprov som tas ut under ett dygn. Analys ska ske enligt svensk standard eller likvärdig dokumenterad metod.

Tillsynsmyndigheten delegerades även rätten att meddela villkor i två frågor.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har, så som talan slutligen bestämts, yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra beslutet enligt följande.

1. Beslutar att tillståndet inte ska begränsas i tid.
2. Upphäver villkor 5.
3. Ändrar villkor 8 på sätt att ”kontroll av ljudnivåer vid bostadshus ska ske minst vart tredje år med start inom ett år efter att detta beslut tagits i anspråk” utgår.
4. Upphäver villkor 9.

5. Ändrar villkor 12 enligt följande. "*Nödventilationen i fryshuset ska förses med en jethuv senast ett år efter att tillståndet tagits i anspråk"*
6. Ändrar villkor 14 enligt följande. *"Kondensorn i det gamla maskinrummet ska byggas in och utblåsarledningarna från samtliga kylanläggningar ska förlängas till minst 20 meter ovan mark senast ett år efter tillståndet har tagits i anspråk".*
7. Ändrar villkor 15 enligt följande. *"Skrubberanläggningen i det nya maskinrummet ska förses med en jethuv och en ny fläkt senast ett år efter att tillståndet tagits i anspråk".*
8. Upphäver villkor 18.
9. Upphäver den uppskjutna frågan beslutar om villkor avseende innehåll av fett i förbehandlat utsläpp av processavloppsvatten till det kommunala reningsverket enligt följande.

   ”Mängden fett i utgående avloppsvatten får inte överstiga 40 kg/dygn under ett enskilt dygn. Utsläppet ska kontrolleras genom analys av dygnsprov minst en gång varannan vecka under pågående drift. Analysen ska ske vid provtagningspunkt som närmare anges i kontrollprogrammet.
   Villkoret är uppfyllt om minst 80 % av analysresultaten klarar begränsningsvärdet under kalenderåret”.

Grunder för överklagandet m.m.

Tidsbegränsning

MPD

Tillståndet tidsbegränsas till 30 år från lagakraftvunnet beslut. MPD anger att skäl för tidsbegränsade tillstånd kan vara att den tekniska utvecklingen och ökade kunskaper leder till att samhällets miljökrav ändras och skärps. Med hänvisning till bland annat teknisk utveckling av köldmedier är det av särskild vikt att verksamhetens tillåtlighet och utsläppsvillkor prövas på nytt inom en inte alltför lång tidsrymd. En tillståndstid om 30 år framstår som rimlig.

Bolaget

Det är korrekt att det i 16 kap. 2 § miljöbalken ges en möjlighet att tidsbegränsa tillstånd samt att förarbetena till bestämmelsen anger de skäl som MPD grundar sitt beslut på. I praktiken förhåller det sig dock annorlunda och bestämmelsen tillämpas närmast uteslutande vid tillstånd till miljöfarlig verksamhet där den tekniska livslängden av verksamheten är begränsad, såsom vid vind- och solkraftverksamhet eller där tillgången till en naturfyndighet är klarlagd, såsom vid täktverksamhet. Att bestämmelsen tillämpas vid industriell verksamhet är ytterst ovanligt eftersom sådan verksamhet kan bedrivas under längre tid genom sedvanligt tekniskt underhåll. Ett annat skäl till att bestämmelsen inte tillämpas är att en tillståndsgiven verksamhet ofta är förenad med omfattande ekonomiska investeringar och risker och en tidsbegränsning kan därför innebära att verksamheten inte blir av.

Såvitt det är känt har inga av bolagets konkurrenter tidsbegränsade tillstånd. En tidsbegränsning av tillståndet innebär därutöver en omfattande konkurrensnackdel för bolaget och avviker från gällande praxis för den industriella branschen som helhet. Tillståndet bör därför inte begränsas i tid och ändras enligt bolagets yrkande.

Villkor 5

MPD

Av villkoret framgår att processavloppsvattenflödet inte får överstiga 120 m^3 för ett enskilt dygn. MPD anger villkoret är rimligt för ett förbehandlat processavlopps-vatten som leds till ett kommunalt avloppsreningsverk och motsvarar i huvudsak det som bolaget har yrkat.

Bolaget

Det tillbakavisas att bolaget har yrkat att processavloppsvattenflödet inte får överstiga 120 m^3 för ett enskilt dygn. Bolaget har angett att det maximala flödet beräknas till 120 m^3 per dygn men har inte angett att detta ska regleras som ett begränsningsvärde. Bolaget har angett att volymen är ett uppskattat maximalt flöde utifrån redogörelsen av BAT 11-slutsatsen och i vilken mån slutsatsen kan anses vara uppfylld (se yttrande till MPD den 4 januari 2024). Angivelsen var dock inte

avsedd att ses som ett åtagande från bolagets sida att acceptera ett begränsningsvärde på sätt som MPD framställer det.

Bolaget har angett att de har ambitionen att minska utgående flöde men mot bakgrund av att ett överskridande av ett begränsningsvärde är straffsanktionerat är det inte rimligt att reglera detta som ett villkor, särskilt inte när det kommunala avloppsreningsverket inte har framställt sådana önskemål. Villkoret bör därför ändras enligt bolagets yrkande.

Villkor 8

MPD

Av villkoret framgår vilka högsta ekvivalenta ljudnivåer som verksamheten får ge upphov till vid bostäder. Bolaget har inga synpunkter på regleringen i denna del. MPD anger därefter att ljudnivåerna ska kontrolleras minst vart tredje år samt att kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas. MPD har inte särskilt utvecklat skälen till att ljudnivåerna även ska kontrolleras vart tredje år även i de fall det inte skett några förändringar av verksamheten som kan medföra förändrad ljudbild.

Bolaget

Bolaget menar att det är självklart att kontroll av ljudnivåerna ska ske i de fall då förändringar av verksamheten sker som skulle kunna medföra en förändrad ljudbild. Det finns dock ingen särskild nytta med att därutöver kontrollera ljudnivåerna vart tredje år även om någon förändring inte har skett. Bolaget har bedrivit verksamhet på platsen i 60 år och några klagomål på buller har inte framkommit, såvitt bolaget känner till, trots att bostäder finns i närheten av verksamhetsområdet. Om klagomål skulle uppkomma finns det enligt villkoret möjlighet för tillsynsmyndigheten att bestämma att en kontroll ska ske. Bolaget menar dock att det inte dessutom finns skäl att utföra regelbundna bullermätningar. Det måste därutöver beaktas att kostnaden för en bullermätning uppgår till drygt 100 000 kr. Kostnaden för skyddsåtgärden (bullermätning) är därmed inte rimlig i förhållande till nyttan. Villkoret bör därför ändras enligt bolagets yrkande.

Villkor 9

MPD

Det aktuella villkoret innebär att tre särskilda åtgärder ska vidtas för att dämpa bullret. Åtgärderna framgår av den bullerutredning som bolaget gett in.

Bolaget

Av villkor 8 framgår de ljudnivåer som bolaget har att förhålla sig till vid driften av verksamheten. Den bullerutredning som togs fram inför tillståndsansökan pekade på ett antal åtgärder som bolaget måste vidta för att det föreslagna bullervillkoret ska kunna innehållas vid ansökt verksamhet. Bolaget har åtagit sig att vidta åtgärderna för att begränsningsvärdena ska kunna innehållas.

Bolaget menar att det inte finns någon anledning att särskilt reglera tekniska bullerbegränsande åtgärder i ett villkor om tillståndet samtidigt reglerar bullernivåer i ett villkor med begräsningsvärden. Bullervillkoret med begränsningsvärden i sig tydliggör för bolaget vilka skyldigheter som bolaget har att efterkomma vid äventyr av villkorsbrott. Bolaget avser att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att villkoret ska innehållas, till exempel de åtgärder som bullerutredningen anger. Eftersom bullerutredningen utgår från beräkningar kan det visa sig att alla åtgärder, eller eventuellt mer effektiva andra åtgärder, inte behöver vidtas för att begränsningsvärdet ska innehållas. Bolaget har då tvingats att genomföra sådana åtgärder som inte måste företas för att begränsningsvärdet ska innehållas och som därmed är onyttiga i den bemärkelsen. Villkoret bör därför upphävas enligt bolagets yrkande.

Villkor 12

MPD

Villkoret anger att kylanläggningen i fryshuset senast den 1 januari 2027 ska vara försedd med ett tillräckligt dimensionerat skrubbersystem för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage. Om det finns särskilda skäl får tillsyns-

myndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.

Bolaget

Bolaget har tidigare redogjort för de bedömningar som ligger till grund för uppfattningen att det inte är motiverat att fryshuset ska vara utrustad med ett skrubbersystem och bolagets bedömning kvarstår. Bolagets bedömning att kostnaden för ett skrubbersystem i kylrummet uppgår till ca 1,2 miljoner kronor kvarstår.

WSP Sverige AB har i en PM[2], bilaga 1, vidare utvecklat bolagets ställningstagande och detta åberopas till stöd för bolagets uppfattning. Sammanfattningsvis kan följande anges.

Kapaciteten hos befintliga skrubbersystem i verksamheten är dimensionerade utifrån fyllnadsmängden hos den komponent i respektive maskinrum som innehåller relativt störst mängd ammoniak. För kylanläggningen innebär detta en komponent om 195 kg. Ett utsläpp från denna förutsätter en mekanisk skada på vätske-avskiljaren eller anslutande ledningar och sannolikheten för denna typ av skadehändelse är mycket låg och rör sig närmast om sabotageliknande händelser. Inga truckrörelser förekommer i maskinrummet så risk för påkörning är försumbar.

Tre system har utvärderats; nuvarande utförande, utförande med jethuv och utförande med skrubberanläggning och jethuv. Vid ett utsläpp av ammoniak förångas utsläppet i utrymmet och nödventilationen aktiveras. Utrymmet kan ventileras under kontrollerade former eftersom räddningstjänsten kan styra nödventilationen från angränsande utrymme. Eventuella riskområden kan då inrymmas innan ventilationen påbörjas. Analysen genomförs utifrån ett antagande om att ogynnsam väderlek råder (worst-case) och i Tabell 2 i utredningen visas resultatet från genomförda spridningssimuleringar.

[2] WSP Sverige AB, PM — Underlag till överklagan gällande villkor kopplade till kylanläggningar med ammoniak, 2024-12-12

Simuleringarna visar ett potentiellt riskområde vid en kontrollerad ventilering av utrymmet via styrning av nödventilationen efter ett haveri av vätskeavskiljaren. Förutsättningar för att hinna inrymma och tillfälligt spärra riskområdet bedöms vara goda. Fall 2 (utförande med jethuv) bedöms kunna ge en tillräcklig beredskap för att kunna hantera eventuella utsläpp i fryshusets maskinrum utan risk för allvarlig påverkan på omgivningen. Fall 2 ger vidare möjlighet till nedtvättning av utsläppet av räddningstjänsten. Om ventilationen pågår under 1 minut och därefter pausas i 5–10 minuter uppstår inget riskområde för allvarlig personskada.

Vid ett utförande med en jethuv (Fall 2) ger scenariot inget bidrag till individrisknivån i omgivningen. Riskmåttet individrisk beskriver sannolikheten för att en enskild individ som under ett års tid kontinuerligt uppehåller sig utomhus på ett visst avstånd från riskkällan ska förolyckas av en olycka. Slutsatsen är därför att MPD:s villkor 12 även ur ett probabilistiskt perspektiv inte är rimligt.

Med beaktande av ovan så åtar sig bolaget att förse nödventilationen i fryshuset med en jethuv senast ett år efter att tillståndet tagits i anspråk. Villkoret bör därför ändras till det som bolaget föreslagit.

Villkor 14

MPD

Villkoret anger att eventuellt läckage av ammoniakgas från kondensorer och säkerhetsventiler på respektive kylanläggning, inklusive den i fryshuset, ska samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft, senast den 1 januari 2027. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.

MPD hänvisar bland annat till bolagets riskutredning den 15 juni 2022 samt till Mark- och miljööverdomstolens domar M 6907-18 (Tetra Pak) och M 8540-23 (Kavli) och bedömer att verksamheten endast kan tillåtas om beslutade skyddsåtgärder avseende ammoniak vidtas.

Bolaget

Bolaget har genomfört en riskutredning den 15 juni 2022. Bolaget vill dock påtala att resonemanget i denna har utvecklats vid flera tillfällen under handläggningen av ärendet (se bland annat bolagets yttranden den 4 januari 2024 och den 10 april 2024). Bolaget har slutligen tagit fram en PM — Fördjupad riskbedömning[3] där riskbedömningen utvecklas ytterligare. Det kan konstateras att MPD överhuvudtaget inte verkar ha beaktat slutsatserna i de efterkommande bedömningarna, utan endast utgår från den ursprungliga riskbedömningen från 2022. Detta utgör en stor brist i MPD:s skäl i beslutet.

Det bör vidare anmärkas att bolaget i PM — Fördjupad riskbedömning har utvecklat sitt ställningstagande att riskbedömningen i Tetra Pak-domen grundar sig på en orimligt konservativ tolkning av vilken riskbild AEGL-systemet representerar. MPD har överhuvudtaget varken kommenterat eller värderat detta. Slutligen bör det anmärkas att Kavli-domen uteslutande handlade om huruvida den ansökta åtgärder var förenlig med gällande detaljplan och bolaget menar att domen inte är relevant i förevarande prövning.

I PM — Fördjupad riskbedömning har bolaget utvecklat sitt ställningstagande om vilka skyddsåtgärder som är rimliga, vilka kommenteras ytterligare i bilaga 1.
I figur 6 anges den sammanlagda individrisknivå som kylanläggningarna med ammoniak i verksamheten ger upphov till i nuläget.

Figur 7 anger erhållen riskreduktion om kondensorn i det gamla maskinrummet (KA) byggs in till en kostnad om 3 miljoner kronor, något som bolaget har åtagit sig att utföra. Som bolaget angav i PM — Fördjupad riskbedömning, så omfattas endast en begränsad del av djursjukhuset det övre ALARP-området medan inga bostadshus omfattas av något ALARP-område. Sett till markanvändningen i området så är exponeringstiden för enskilda individer mycket kort i omgivningen i kombination

[3] WSP Sverige AB, PM — Fördjupad riskbedömning avseende kylanläggningar med ammoniak, 2024-09-10

med en riskpåverkan som normalt accepteras vid samhällsplanering vid riskkällor såsom farligt gods-leder. Spridningssimuleringarna indikerar vidare genomgående att risk för allvarliga eller livshotande skador inte föreligger vid inomhusvistelser.

Av bilaga 1 framgår vidare att en inbyggnad av kondensorerna i nya maskinrummet (KB) och i fryshuset (KC) uppgår till 10 miljoner kr respektive 7 miljoner kronor.

WSP Sverige har vidare bedömt effekten av att förlänga utblåsarledningarna från samtliga kylanläggningar till 20 meter över markytan, till en sammanlagd kostnad om 300 000 kr. Vid ett utsläpp från säkerhetsventilerna under ogynnsam väderlek blir den vertikala luftomblandningen begränsad och plymens läge i höjdled relativt marknivån blir konstant. Eftersom omgivande bebyggelse inte befinner sig på denna höjd elimineras risken för att allvarligt påverka omgivningen.

Bolaget åtar sig därför att både bygga in kondensorn i det gamla maskinrummet och förlänga utblåsarledningarna från samtliga kylanläggningar till minst 20 meter ovan mark senast ett år efter tillståndet har tagits i anspråk och villkor 14 bör därför ändras på detta sätt.

Villkor 15

MPD

Villkoret anger att utsläpp från skrubberanläggningen ska ske minst 20 meter ovan mark. I denna del har MPD endast hänvisat till vad som framgår av Tetra Pak-domen.

Bolaget

Det ska inledningsvis påpekas att gällande detaljplan inte medger anläggningar såsom skorstenar med en utsläppshöjd om 20 meter ovan mark, något som måste anläggas för att villkoret ska vara uppfyllt.

Av bilaga 1 framgår följande. Utloppet från jethuven till den befintliga skrubber-anläggningen i det gamla maskinrummet medger en effektiv utsläppshöjd om ca

30 meter. Genom att installera en motsvarande jethuv och en ny fläkt på skrubber-anläggningen i det nya fryshuset kommer den effektiva utsläppshöjden att uppgå till ca 33 meter. Utifrån de simuleringar som utförts framgår att inget riskområde i marknivå uppstår med de vidtagna åtgärderna. Villkor 15 bör därför ändras på så sätt att bolaget ska installera jethuv och ny fläkt på skrubberanläggningen i det nya fryshuset.

Villkor 18

MPD

Villkoret anger att flytande råvaror och kemiska produkter som levereras i bulk ska ske inom invallat område. Eventuellt spill eller läckage av råvara eller kemikalier får inte tillföras spill- eller dagvattenledning, utan ska samlas upp och tas om hand. MPD anger inga särskilda skäl för villkoret.

Bolaget

Varken länsstyrelsen eller någon annan remissinstans har påtalat behovet av skyddsåtgärden under handläggningen av ärendet och bolaget har således inte haft möjlighet att bemöta behovet av åtgärderna.

Dagens förhållande är följande. Bolaget har två områden för lossning av bulkvaror.

Flytande råvaror i bulk

Råvaror såsom grädde, havrebas, sockerlösning och glukos pumpas in i anläggningen från bulkbil via en kopplingstavla på fasaden. Inom området finns tre dagvattenbrunnar som täcks med tättingar vid ett eventuellt läckage. Leverantören övervakar hela proceduren på plats och bolagets personal övervakar på plats alternativt med hjälp av övervakningskamera. När dagvattenbrunnarna har täckts rinner ett eventuellt läckage ner i brunnar som leder till spillvattenanläggningen. I spillvattenanläggningen stängs systemet av per automatik om reningen inte uppnår ställda krav, därmed samlas läckaget upp i två bufferttankar och som kan tömmas med slamsugningsbil. Detta är samma förfarande som om ett läckage sker inomhus. Om ett läckage uppkommer och dagvattenbrunnarna mot all förmodan inte hinner

täckas, finns en avstängningsventil installerad på dagvattenledningen som kan stängas av innan den når huvudledningen. Därefter kan av slamsugningsbil pumpa bort ett större läckage från dagvattenledningen.

Flytande kemiska produkter i bulk

Bulkmottagningen för flytande kemiska produkter i bulk till spillvatten-anläggningen färdigställdes och driftsattes under 2024. Bolaget har genomfört en riskbedömning av området tillsammans med kemikalieleverantören och vidtagit de åtgärder som krävdes för att ta systemet i drift. Ett uppsamlingskärl har tillverkats som placeras under kopplingarna vid lossning. Uppsamlingskärlet säkerställer att eventuellt spill samlas upp och tas om hand inne i spillvattenanläggningen. Någon ytterligare åtgärd har inte ansetts nödvändig i detta område. Lösningen har även inspekterats och godkänts av tillsynsmyndigheten. Några ytterligare åtgärder har inte bedömts nödvändiga att vidta.

Villkoret anger att leverans ska ske inom invallat område utan att närmare specificera omfattningen av invallningen och därmed även kostnaden. Det är därför oklart vilka åtgärder som bolaget faktiskt måste vidta för att villkoret ska anses vara uppfyllt. Syftet med invallningen torde dock vara att förhindra utsläpp av råvaror och kemikalier i spill- och dagvattenledningarna. Bolaget bedömer dock att de nuvarande åtgärderna är tillräckliga för att förhindra att spill eller läckage tillförs spill- eller dagvattenledningarna. Det bör särskilt noteras att mottagningen för flytande kemiska produkter i bulk färdigställts i närtid och har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Sammantaget menar bolaget att villkoret bör upphävas.

Uppskjuten fråga

MPD

Frågan om slutliga villkor för fett i förbehandlat utsläpp av processavloppsvatten till det kommunala reningsverket sköts upp och bolaget ska under en prövotid utföra utredningar.

Bolaget

I gällande tillstånd anges att mängden fett i utgående avloppsvatten inte får överstiga 40 kg under ett enskilt dygn. Villkoret är uppfyllt om minst 90 % av analysresultaten klarar begränsningsvärdet men får aldrig överstiga 60 kg under ett dygn. Det slutliga villkoret meddelades efter genomförd prövotid. I tillstånds-prövningen var frågan om ett särskilt haltvillkor aldrig föremål för prövning, utan utgångspunkten var ett begränsningsvärde angivet i kg/dygn. Bolaget har installerat en ny reningsanläggning 2023 som är anpassad för verksamheter för tillverkning av glass. Bolaget har föreslagit ett begränsningsvärde som motsvarar gällande tillstånd men utifrån en fördubblad tillåten produktion av glass.

Vatten & Miljö i Väst AB (Vivab) har hänvisat till sina riktlinjer för utsläpp till avloppsnätet som anger att gränsvärdet för fett i avloppsvatten till 50 mg/l. Enligt riktlinjerna kan högre halter skada ledningsnätet genom igensättning. Skälet till gränsvärdet syftar således inte att minska påverkan på reningsprocesserna och/eller slamkvaliteten.

Som bolaget har angett under tillståndsprocessen så har bolaget förståelse för att Vivab värnar om att ledningsnätet inte skadas och bolaget har arbetat aktivt för att minska utsläppen från verksamheten, bland annat genom att installera en ny reningsanläggning förra året. Bolagets verksamhet, glasstillverkning, består av en stor produktmix vilket gör att innehållet i processavloppsvattnet varierar kraftigt. Gällande fett så har totalhalten av fett varierat från 0,48 kg/dygn till 62 kg/dygn respektive 5,1mg/1 till 710 mg/1, enligt tabellen nedan.

Parameter	Enhet	240117	240124	240213	240221	240313	240320	240416	240424	240515	240522
Fett tot	mg/1	160	5,1	480	32	710	50	25	17	5,1	19
Fett tot	kg/d	13	0,48	36	2,8	62	4,6	2,7	1,9	0,57	2,2

Det kan generellt anges att mätning av fetthalten i avloppsvatten är svårt och förenat med en relativt hög osäkerhetsgrad, något som medfört att flera kommuner inte anger något haltvillkor för fett i ABVA[4]. Som framgår så är Vivab det enda VA-bolag i Halland vars ABVA har riktvärden för fett. Vidare så anger Svenskt Vatten i sin publikation[5] i avsnitt 7.1.1, förslag på riktvärden för olika parametrar där fett inte ingår, bland annat på grund av de osäkerheter som analyserna innebär.

Under den långa tid som bolaget har bedrivit verksamheten har ledningsnätet aldrig satts igen och några åtgärder har därmed inte behövt vidtas. Vid de tillfällen då bolaget har haft ett förhöjt utsläpp av fett har bolaget kontaktat Vivab och bett om återkoppling om något problem uppstått. Inte vid något av de tillfällena då Vivab har återkopplat till bolaget, har några problem uppstått. De farhågor som Vivab har för att ledningsnätet ska sättas igen på grund av bolagets verksamhet har alltså aldrig inträffat, sannolikt just på grund av att bolaget redan idag bedriver verksamheten med en begränsning av hur mycket fett som får släppas i avlopps-vattnet per dygn.

Sammantaget menar bolaget att det inte finns några skäl att reglera bolagets utsläpp av fett i avloppsvattnet genom ett haltvillkor. Bolaget har utfört omfattande investeringar i reningsanläggningar i närtid för att minska mängden utgående fett och bolaget avser inte att släppa ut mer fett än gällande tillstånd medger. Bolaget menar att det föreslagna villkoret som anger maximal mängd fett per dygn i avloppsvattnet, är tillräckligt och ändamålsenligt för att motverka att verksamheten påverkar ledningarna negativt. Om Vivab skulle identifiera någon negativ påverkan på ledningsnätet som kan härledas till bolagets verksamhet, så åtar sig bolaget givetvis att åtgärda eventuella skador. Villkoret bör därför ändras i enlighet med bolagets yrkande.

---

[4] Se t.ex. Laholmsbuktens VA, Riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från yrkesmässig verksamhet. Hylte kommun, ABVA 2012, riktvärden för ämnen som kan påverka reningsprocesserna vid avloppsreningsverken, Kungsbacka kommun ABVA.
[5] Svenskt Vatten, Publikation P95, Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet, Mars 2019.

YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Hallands län

Ställningstagande

Länsstyrelsen motsätter sig det som bolagets yrkar i samtliga delar. Nedan utvecklar länsstyrelsen sitt ställningstagande.

Motivering

2 kap. 7 § miljöbalken

Bolagets överklagande rör i mångt och mycket tillämpning av bestämmelsen om rimlighetsavvägning i 2 kap. 7 § miljöbalken, dvs. bedömningar av om de av MPD ålagda skydds- och kontrollåtgärderna är skäliga i miljöbalkens mening.

I verksamheten hanterar SIA Glass AB (SIA) en stor mängd ammoniak som är ett effektivt köldmedium. Baksidan med ammoniak är att ett utsläpp kan orsaka död och allvarliga skador hos människor som drabbas av utsläppet. För att en verksamhet som hanterar stora mängder ammoniak ska kunna bedömas vara tillåtlig måste därför mycket höga krav ställas på skyddsåtgärder och verksamhetsutövaren måste tåla förhållandevis höga kostnader för skyddsåtgärderna. Kylanläggningarna i SIA:s verksamhet har uppförts före tillståndsprövningen. Om en anläggning har uppförts utan föregående tillståndsprövning kan det antas att kostnaderna för skyddsåtgärder blir högre än om åtgärderna vidtas i samband med uppförandet. De extra kostnader som det medför att i efterhand vidta tillräckliga skyddsåtgärder får tålas av verksamhetsutövaren. Kostnader för likartade åtgärder har andra verksamheter (Tetra Pak och Torsåsen AB) funnit vara skäliga.

Mot bakgrund av prognosticerat värsta utfall vid ett utsläpp av ammoniak bör särskilt höga krav ställas på den använda tekniken så att den verkligen är den som är bäst och gör bäst nytta för att minimera ett eventuellt skadeutfall. Nivån för bästa teknik vad avser oönskade utsläpp av ammoniak anges i Mark- och miljööverdomstolens dom den 27 november 2019, mål nr M 6907-18 (Tetra Pak-domen). Bolagets yrkanden om ammoniakfrågor innebär att ett eventuellt utsläpp av ammoniak inte tas om hand och behandlas för att minska farligheten – det innebär

endast att utsläppshöjden regleras och det är inte tillräckligt enligt Tetra-Pak-domen.

Länsstyrelsen uppfattar att Tetra Pak-domens fokus är skadeutfallet vid ett eventuellt utsläpp och att mindre fokus ligger på sannolikheten för ett utsläpp. Så var även fallet i den s.k. Kavli-domen (MÖD M 8540-23). De skadeutfall som SIA redovisar är därmed utgångspunkt för bedömningen om vilka skyddsåtgärder som är skäliga. Enligt bolagets senast lämnade uppgifter i sammanställningen i tabell 2 i promemorian den 12 december 2024, som anges visa betydande utsläpp av ammoniak från vätskeavskiljare i maskinrum fryshuset vid ogynnsam väderlek, beräknas > 5 % åsamkas allvarlig skada inom 80–100 meter från utsläppspunkten vid användning av endast jethuv. Vid användning av skrubber och hög utsläpps-punkt beräknas ingen drabbas av allvarlig skada. Utan någon av dessa åtgärder beräknas 10 % dödsfall inom 67 meters avstånd från utsläppspunkten och 1 % dödsfall inom 107 meter från utsläppspunkten. Länsstyrelsen anser att det beräknade skadeutfallet vid användning av endast jethuv motiverar en skrubber även för kylanläggningen i fryshuset. Se även villkoren 12 och 14 om länsstyrelsens reservation vad gäller jethuv som skyddsåtgärd vid plötsligt utsläpp av ammoniak.

I förevarande mål behöver det även beaktas att det i närområdet, förutom bostäder och arbetsplatser, finns ett äldreboende som utgör bostad för särskilt känsliga, äldre personer.

Glasstillverkningen i Sverige domineras av tre stora bolag – SIA, Triumf Glass och GB Glass. SIA är numera störst i Sverige på hushållsglass med 27,5 % av marknaden och utbyggnaden av glassfabriken i Slöinge är företagets största investering någonsin på nära 300 miljoner kronor[6]. SIA har en målsättning att nå en omsättning om 1 miljard kronor år 2028[7]. Bolagets omsättning var drygt

[6] https://www.siaglass.se/media/2559/glassrapporten-2024.pdf.
[7] Glassjätten ska spränga miljardvallen: ”Vi går mot strömmen” - Livsmedel i fokus.

692 miljoner kronor år 2023[8]. Det ekonomiska utrymmet för skyddsåtgärder torde vara förhållandevis gott, det kan inte anses vara orimligt att uppfylla kraven på skyddsåtgärder och kontroll i de meddelade villkoren.

Mot bakgrund av investeringens storlek samt de tekniska förutsättningar som finns att markant reducera skadeutfallet vid ett ammoniakutsläpp om bästa möjliga teknik används, bedömer länsstyrelsen att de krav på skyddsåtgärder och kontroll som MPD har meddelat är skäliga.

Tidsbegränsat tillstånd

I tillägg till MPD:s motivering bedömer länsstyrelsen att det, med beaktande av att bolaget använder ett köldmedium som vid ett utsläpp har potential att orsaka stora personskador och död, är rimligt att tillståndstiden begränsas. Det kan under tillståndstiden komma nya kunskaper kring erfarenheter och skyddsåtgärder vid ammoniakhantering och nya kunskaper kring alternativa köldmedia. 30 år är en god tidsrymd för ett sådant tillstånd som miljöprövnings-
delegationen har meddelat SIA.

Villkor 5

Bolaget har i ansökan angett att maximalt dygnsflöde beräknas till 120 m^3/dygn och att bolaget i framtiden kommer att använda betydligt mer vattensnåla renings-procedurer i produktionen.

Länsstyrelsen bedömer att det bör finnas ett begränsningsvärde för processavlopps-vattenflödet – både i syfte att inte överbelasta reningsanläggningen och för att det kan komma att kopplas till slutligt villkor om fett i det renade processavlopps-vattnet. Länsstyrelsen anser att bolaget inte har visat att begränsningsvärdet är orimligt – det baseras på bolagets egen uppgift om maxflöde, vilket med de framtida vattensnåla reningsprocedurerna i produktionen kan förväntas minska.

[8] SIA - Glass Aktiebolag - 556079-2425 - Slöinge - Se Nyckeltal, Befattningar med mera, https://www.allabolag.se/foretag/siaglassaktiebolag/sl%C3%B6inge/livsmedeltillverkning/2JYR2W9I63IIO.

Villkor 8

En verksamhetsutövare har att visa i vilken utsträckning som meddelade innehålls. Egenkontrollen ska inte baseras på klagomål. Det finns bostäder mycket nära anläggningen och det av MPD meddelade tillståndet medger en fördubbling av produktionen sedan det föregående tillståndet meddelades (den 18 oktober 2012, dnr 551-5290-11). Enligt villkor 6 i det tillståndet ska kontroll av buller ske minst vart femte år.

Enligt redovisad bullerutredning (den 20 juni 2022) i ansökan är högsta ljudnivåer vid bostäder dagtid 45 dBA (tre bostadshus). Kvällstid är högsta ljudnivåer 42–45 dBA (fem bostäder) och nattetid är högsta ljudnivåer 37–40 dBA (sex bostäder). Marginalen till de reglerade nivåerna i villkor 8 är obefintlig under kvälls-, nattetid och helger och enligt länsstyrelsens uppfattning alltför knapp dagtid för att periodisk kontroll av buller inte ska behöva utföras.

Det saknas underlag för den kostnad för mätning som bolaget presenterar. Det framgår inte heller vilken typ av mätning som avses, – det förefaller röra sig om immissionsmätningar. Det bör därför understrykas att tillståndsvillkoret även medger närfältsmätningar och beräkningar, vilka torde vara mindre kostsamma. Länsstyrelsen bedömer att bolaget inte har visat att kontroll vart tredje år är ett orimligt tidsintervall mot bakgrund av att marginalen till begränsningsvärdena kvälls- och nattetid är obefintlig.

Villkor 9

Vad avser buller har bolaget anlitat expertis som har genomfört ovan nämnda bullerutredning. Utredningen anger att de bullerkällor som regleras i villkor 9 ska bullerdämpas och vilken ljuddämpning som ska uppnås för att meddelade villkor – och Naturvårdsverkets riktvärde för industribuller (rapport 6538) – ska kunna innehållas. Det får förutsättas att de åtgärder som anges i bullerutredningen är de som medför störst och nödvändig dämpning av bullret från anläggningen. Villkoret kan följaktligen inte anses orimligt.

Villkor 12

Villkor 12 ställer krav på att eventuellt utsläpp av ammoniak från kylanläggningen i fryshuset ska behandlas i skrubberanläggning. Den av bolaget yrkade utformningen avser krav på ökad hastighet för ett eventuellt utsläpp av ammoniak. Syftet anges vara att uppnå en högre effektiv utsläppshöjd. Länsstyrelsen anser att det av MPD meddelade villkoret inte kan ersättas av den utformning som bolaget yrkar.

Jethuv är en åtgärd som inte har varit föremål för MPD:s prövning. I det bilagda PM:et anges att diametern är 600 mm och att kastlängden vid ett flöde om 3 m^3/s uppgår till ca 20 meter. Bolaget redovisar ingen mer utförlig redogörelse för jethuvens utformning, funktion, lämplighet för den aktuella typen av akut avluftning m.m. inklusive ritning.

En jethuv åstadkommer inte nedtvättning av ammoniakgas som en skrubber gör och bidrar därmed inte till att minska den utsläppta mängden och koncentrationen av ammoniak till luft. Länsstyrelsen uppfattar att en jethuv endast medför en högre hastighet på den utsläppta gasen, vilket bidrar till att den ”skjutsas” upp på högre höjd än om utsläppet sker från en ledning utan jethuv.

Ett eventuellt utsläpp av ammoniak är en driftstörning som inte tillhör den dagliga verksamheten. Skyddsåtgärder som syftar till att minska den utsläppta koncentrationen och skadeutfallet vid ett utsläpp behöver vara av sådan art att de är robusta och stabila och kräver få beslut och minimal styrning under det akuta förloppet. Länsstyrelsen anser därvid att inrymning, manuellt kontrollerat utsläpp och manuellt skapad vattenridå med hjälp av strålrör inte kan anses uppfylla kravet på bästa möjliga teknik.

Villkor 14

Det av MPD meddelade villkoret rör omhändertagande och behandling av läckage från samtliga kondensorer och säkerhetsventiler. Bolagets yrkade utformning rör krav på inbyggnad av kondensorn i det gamla maskinrummet (vilket bolaget har åtagit sig) samt förlängning av utblåsledningar. Länsstyrelsen anser att det av MPD

meddelade villkoret inte kan ersättas av den utformning som bolaget yrkar. Bolagets formulering ställer endast krav på högre utsläppspunkter, MPD:s krav avser insamling och behandling av ett eventuellt ammoniakläckage från den angivna utrustningen, vilket medför att en markant mindre mängd och koncentration av ammoniak släpps ut. Såsom länsstyrelsen anger ovan bedömer länsstyrelsen att skyddsåtgärder i form av skrubbrar och hög utsläppspunkt utgör bästa möjliga teknik. Vad bolaget anför om slutsatsen i PM den 10 september 2024 ändrar inte den bedömningen. AEGL-systemet är det som bolaget har använt i sin risk-bedömning den 15 juni 2022 och är allmänt vedertaget. Avgöranden från Mark- och miljööverdomstolen är vägledande för prövningsmyndigheters rättstillämpning.

Bolaget har inom ramen för MPD:s prövning åtagit sig att bygga in kondensorn i det gamla maskinrummet. Länsstyrelsen motsätter sig inte att det införs ett nytt, särskilt villkor om inbyggnad av kondensorn, – i annat fall lyder åtagandet om inbyggnad under det allmänna villkoret. Länsstyrelsen uppfattar att bolagets yrkade krav på utblåsarledningar avser ledningar direkt från kylanläggningar och inte från skrubbrar. Skrubbrar finns för närvarande kopplade till två av kylanläggningarna (länsstyrelsen anser att även kylanläggningen i fryshuset ska vara kopplad till skrubber), det förefaller i så fall märkligt med villkor som reglerar utsläpp som inte passerar skrubberanläggning.

Samhällsplanering är en annan fråga än tillståndsprövning av en enskild miljöfarlig verksamhet; samhällsplanering är övergripande och tillståndsprövning enligt 9 kap. miljöbalken rör prövning av tillåtligheten av en enskild miljöfarlig verksamhet. Länsstyrelsen anser därmed inte att jämförelsen med farligt gods-leder är relevant i sammanhanget. Farligt gods-leder hyser inte alltid farligt gods; ammoniak finns och hanteras ständigt på SIA:s anläggning.

Villkor 15

Det av MPD meddelade villkoret 15 reglerar utsläppshöjd för utsläpp från de tre skrubbrar som delegationen har ställt krav på. Det villkor 15 som bolaget yrkar avser endast krav på jethuv och ny fläkt på skrubbern i det nya maskinrummet.

Länsstyrelsen anser att det av MPD meddelade villkoret inte kan ersättas av den utformningen som bolaget yrkar, se resonemang ovan (villkor 12).

Bolaget anför att gällande detaljplan inte medger skorstenar med utsläppshöjd om 20 meter. Den reglerade bygghöjden i de båda aktuella detaljplanerna reglerar dock byggnadshöjden och inte totalhöjden, varför en skorsten om 20 meter höjd inte strider mot en detaljplan som reglerar en byggnadshöjd om 8,0 meter. Byggnadshöjd definieras i plan- och byggförordningen 2011:338[9].

Vad gäller utsläppshöjd har bolaget inte visat att en jethuv är jämförbar med en fast utsläppspunkt 20 meter ovan mark. En fast utsläppspunkt säkerställer utsläppspunkten för hela utsläppet – det är i målet inte visat att en jethuv medför att hela utsläppet får en utsläppspunkt motsvarande minst 20 meter.

Länsstyrelsens slutsats utifrån bolagets genomgång av tre olika systemen (nuvarande utförande, utförande med jethuv och utförande med skrubberanläggning och jethuv) är att ett system med skrubber och en fast utsläppspunkt på 20 meters höjd utgör bästa möjliga teknik.

Villkor 18

Länsstyrelsen delar bolagets slutsats om invallningens syfte. Invallning är ett frekvent förekommande begrepp avseende miljöfarliga verksamheter och innebär sådant skydd som bolaget beskriver. Om platsen är begränsad i förhållande till förvarad mängd i flera olika kärl anges ibland att invallning ska rymma den största volymen och 10 % av den totala övriga volymen. Villkor 8 i tillståndet från 2012 hade en sådan formulering varför den är bekant för bolaget. Att ombesörja en invallning enligt villkor 18 torde vara en tämligen enkel åtgärd. Bolaget har inte framfört skäl som visar att det är tekniskt omöjligt eller ekonomiskt orimligt.

Utsläpp ska omhändertas så nära källan som möjligt. Det är inte acceptabelt att ha en utformning av lossningsplats som riskerar att medföra att den interna

[9] Plan- och byggförordning (2011:338) | Sveriges riksdag.

reningsanläggningen belastas med annat än processavloppsvatten. Givetvis bör förebyggande åtgärder, så långt det är tekniskt och ekonomiskt rimligt, vidtas även inomhus för att förebygga att annat än processavloppsvatten tillförs renings-anläggningen.

Länsstyrelsen uppfattar att det uppsamlingskärl som bolaget använder vid lossning av flytande kemiska produkter på bulk fyller funktionen att samla upp mindre spill från kopplingarna, men att det kan antas att det inte kan omhänderta ett oavsiktligt större utsläpp såsom en invallning har förutsättningar att göra.

Det kan tilläggas att MPD gör egna bedömningar utifrån sin sakkunskap. Delegationen är inte beroende av synpunkter från remissinstanserna för att besluta om krav som bedöms vara påkallade ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Uppskjuten fråga

Länsstyrelsen uppfattar att syftet med U1 är att utreda förutsättningarna för att ytterligare minska mängden fett som når den interna reningsanläggningen. MPD har, baserat på bolagets uppgifter i ansökan, beslutat att tekniska, ekonomiska och produktionsmässiga förutsättningar för att komma ner till en mängd avskiljbart fett per dygn i utgående förbehandlat processavloppsvatten om högst 3,5–6,0 kg ska utredas. Bolaget ska slutligen föreslå slutligt villkor för mängden avskiljbart fett i utgående, förbehandlat processavloppsvatten i enheten mg/l eller kg/dygn eller båda delar och motivera valet.

Bolaget anför att det inte finns några skäl att reglera bolagets utsläpp av fett i avloppsvattnet genom ett haltvillkor. Länsstyrelsen uppfattar att bolaget motsätter sig att det meddelas villkor om utsläpp av fett i det renade processavloppsvattnet i enheten mg/l. MPD har inte meddelat vare sig provisoriskt eller slutligt villkor om utsläpp av fett i enheten mg/l.

Bolaget framför inga hinder mot att utreda möjligheterna att minska mängden fett som når den interna reningsanläggningen. I verksamheten används en ny

reningsanläggning, produktionen ändrar delvis inriktning (mot mer veganskt sortiment) och bolaget planerar för en stor produktionsökning. Länsstyrelsen anser att det är omständigheter som talar för att den beslutade prövotiden är berättigad. Länsstyrelsen anser att bestämmelsen om den uppskjutna frågan ska fastställas.
I prövotidsredovisningen ska bolaget föreslå och motivera begränsningsvärden för innehållet av fett i det renade processavloppsvattnet (mg/l eller kg/ dygn eller bådadera) som släpps till spillvattennätet och Smedjeholms avloppsreningsverk och har därmed, i det skedet, möjlighet att påverka inriktningen på det slutliga villkoret för innehåll av fett i förbehandlat utsläpp av processavloppsvatten till det kommunala reningsverket.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
MSB kan konstatera att bolaget åtagit sig att vidta de åtgärder som MSB begärt i prövningen hos MPD. Vad som nu överklagats omfattar dock inte dessa delar.

MSB:s ställningstagande generellt är att en skrubberanläggning är en säkerhetshöjande åtgärd. Villkor att installera skrubberanläggning har formulerats i andra liknande verksamheter och MSB motsätter sig inte en sådan lösning. I övrigt har MSB inget ytterligare att tillägga.

BOLAGETS BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Hallands län

Bolaget kan konstatera att parterna har olika uppfattningar om riskerna med verksamheten och vilka skyddsåtgärder som ska vidtas för att verksamheten ska kunna tillåtas. I alla delar vidhåller bolaget vad som tidigare har angetts med följande tillägg.

Villkor 5 – flöde
Bolaget vidhåller att det inte finns skäl att villkorsreglera flödet, särskilt mot bakgrund att Vivab inte har bedömt att det är nödvändigt. Det är riktigt att bolaget har angett att det maximala dygnsflödet är beräknat till 120 m^3 men detta är en uppskattning. Systemet kan leda ett högre flöde utan att det påverkar renings-

effekten, vilket nuvarande flöde visar som vid vissa tillfällen har överstigit 130 m^3/dygn.

Villkor 12 – skrubberanläggning
Länsstyrelsen anger att bolaget har bedömt att >5 % åsamkas allvarlig skada inom 80–100 m från utsläppspunkten vid användning av endast jethuv utan skrubber-anläggning. Det är därför motiverat att det installeras en skrubberanläggning i maskinrummet i fryshuset.

WSP Sverige AB har utvecklat frågan om riskerna i en PM, bilaga 1. Av denna framgår att utfallet förutsätter en omfattande skada på vätskeavskiljaren i maskin-rummet, ett ogynnsamt väderläge, att räddningstjänsten misslyckas med att inrymma eller spärra av riskområdet och att ventilationen körs konstant och inte i intervaller.

Därutöver anges att riskområdet i huvudsak omfattar verksamhetsområdet med få bostäder eller platser där personer varaktigt uppehåller sig utomhus och att dessa personer ska uppehålla sig upp till 10 minuter utomhus inom riskområdet. Bedömningen grundar sig vidare på ett konservativt förfaringssätt som varken tar hänsyn till densiteten på ammoniaken eller temperatureffekter.

Sammantaget menar bolaget att installationen av en jethuv är en tillräckligt ändamålsenlig åtgärd.

Villkor 15 – jethuv
Länsstyrelsen anger att bolaget inte har visat att en jethuv är jämförbar med en fast utsläppspunkt 20 meter ovan mark.

Av bilaga 1 framgår de tekniska förutsättningarna för en jethuv och bolagets bedömning. En jethuv av det slag som bolaget föreslår, har samma funktion som en skorsten men kräver inte så omfattande byggnationer som en skorsten.

Villkor 18 – invallning plats för lossning

Flytande råvaror i bulk

Bild i bemötandet visar platsen för lossning av råvaror med dagvattenbrunn och avloppsrännor till spillvattenanläggning. Dagvattenbrunnarna täcks med tättingar vid leveranser och lossningen övervakas av personal.

Som framgår att området för lossning omfattande och det är oklart i vilken mån området ska vallas in enligt villkoret. Under alla omständigheter är det ingen enkel åtgärd att ombesörja en invallning på sätt som länsstyrelsen anger.

Flytande kemiska produkter i bulk

Vid lossning placeras ett uppsamlingskärl under kopplingarna. Lösningen har inspekterats och godkänts av tillsynsmyndigheten. Även i detta fall är det oklart hur utformningen av invallningen ska ske för att villkoret ska vara uppfyllt.

Länsstyrelsen hänvisar till villkor 8 i gällande tillstånd. Det bör påtalas att detta villkor avser förvaring av kemiska produkter och kan inte likställas med platsen för lossning.

Uppskjuten fråga rörande utsläpp av fett

Den nuvarande spillvattenanläggningen driftsattes i maj 2023 och intrimning av anläggningen har skett under 2023 och 2024. Halterna av fett i utgående vatten har sedan dess stabiliserats och framför allt minskat. Under 2025 har högsta halt av totalt fett uppmätts till 43 mg/l och högsta halt av avskiljbart fett uppmätts till under 25 mg/l. Högsta utsläppta mängd totalt fett på ett dygn har bestämts till 5,4 kg. Utvecklingen talar för att det inte finns något skäl att skjuta upp fastställandet av slutliga villkor för innehåll av fett i förbehandlat utsläpp av processavloppsvatten till det kommunala reningsverket.

Bolaget vidhåller att slutliga villkor kan föreskrivas i enlighet med bolagets förslag till villkor. Bolaget vidhåller vidare att det inte är lämpligt att föreskriva ett haltvillkor (mg/l) på grund av de skäl som tidigare har angetts. Fetthalterna bedöms

öka vid maximal produktion och det är därför nödvändigt att det finns en viss marginal till det begränsningsvärde som bolaget har föreslagit.

MSB

MSB anger att myndigheten kan konstatera att bolaget har åtagit sig att vidta de åtgärder som MSB begärt vid prövning i MPD. Bolaget kan inte tolka detta på annat sätt än att myndigheten menar att verksamheten, utifrån bolagets uppgifter om hantering av risker och olyckor, kan tillåtas. MSB är den statliga sektorsmyndighet som är remissmyndighet i tillståndsprövningar där frågor om skydd mot olyckor och farliga ämnen förekommer. Myndighetens inställning till verksamheten utifrån dessa aspekter torde därmed värderas högt.

DOMSKÄL

Domstolen har den 20 maj 2025 haft sammanträde med syn i målet.

Målet gäller ett av SIA-Glass Aktiebolag (bolaget) överklagat beslut av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Hallands län (MPD), rörande tillstånd till utökad produktion vid bolagets anläggning för tillverkning av glass i Falkenbergs kommun.

Tidsbegränsning

MPD har fastställt att tillståndet gäller i 30 år från det att tillståndet vinner laga kraft. Tidsbegränsningen, som fastställts i enlighet med 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken, har av MPD motiverats bl.a. med hänvisning till möjlig teknisk utveckling av köldmedier och att utsläpp av ammoniak från kylanläggningar kan orsaka allvarliga personskador och död.

Bolaget anser att tidsbegränsningen av tillståndet ska upphävas bl.a. med hänvisning till att den innebär en omfattande konkurrensnackdel för bolaget och avviker från gällande praxis för den industriella branschen som helhet.

Enligt förarbetena till 16 kap. 2 § första stycket miljöbalken framgår att avsikten med bestämmelsen var att tillstånd i större utsträckning än tidigare skulle kunna begränsas i tiden (prop. 1997/98:45, del 1, s. 478 ff.). Som skäl angavs att samhällets miljökrav ändras och skärps på grund av teknisk utveckling och ökad kunskap. Vidare angavs att tidsbegränsade tillstånd framför allt bör gälla stora verksamheter som har en kraftig miljöpåverkan.

Domstolens uppfattning är att det kan ifrågasättas om här aktuell verksamhet medför sådan kraftig miljöpåverkan som lagstiftaren har avsett samt att hänsyn även behöver tas till att verksamheteten sedan lång tid är väl etablerad på platsen och att stora investeringar har gjorts för verksamhetens långsiktiga utveckling. Se Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 28 april 2016 (mål nr M 5962-15). Domstolen anser därför att tidsbegränsningen av tillståndet ska upphävas.

Villkor 5 – processavloppsvattenflöde

MPD har föreskrivit att processavloppsvattenflödet per dygn inte får överskrida 120 m^3.

Bolaget har yrkat att villkoret ska upphävas med hänvisning till att flödes-begräsningen inte är miljömässigt motiverad och att det ibland förekommer att flödet överstiger 120 m^3 per dygn redan vid nuvarande produktion. Vid sammanträdet den 20 maj 2025 bekräftade bolaget att reningsanläggningen visserligen är dimensionerad för endast 5 m^3 per timme, men framhöll att flödet är beroende av vilka produkter som tillverkas och att tillverkning av vissa produkter innebär mycket högre vattenförbrukning för rengöring pga högre krav på utrustningens renhet med hänsyn till risken för allergener i produkterna. Det saknas därmed en tydlig korrelation mellan processavloppsvattenflöde och utsläppt mängd föroreningar.

Domstolen bedömer att den utbyggda reningsanläggningen framstår som lämpligt utformad för den idag bedrivna verksamheten och att det av redovisade utsläpp framgår att den sedan en tid tillbaka fungerar som avsett. Mot bakgrund av den

begränsning av lättnedbrytbart organiskt material som följer av villkor 3 och de skäl bolaget anfört i fråga om svårigheterna att tillfullo kunna förutse behovet av rengöring av utrustning anser domstolen att villkor 5 ska upphävas.

Villkor 8 och 9 – buller

MPD har fastställt ett vanligt förekommande villkor (8) rörande nivåer av buller från verksamheten som inte får överskridas vid bostäder, samt ett villkor (9) rörande vidtagande av vissa bullerdämpande åtgärder. Bolaget har överklagat tredje stycket i villkor 8 rörande hur kontrollen av buller ska utföras samt villkor 9. Länsstyrelsen har motsatt sig ändring av beslutet i dessa delar.

Av den bullerutredning som redovisades till MPD framgår att det behöver vidtas vissa bullerdämpande åtgärder för att innehålla de begränsningsvärden som föreskrivits i fråga om buller vid bostäder. Vid sammanträdet den 20 maj 2025 har bolaget framhållit att andra åtgärder än de som anges i villkor 9 har vidtagits på bullrande utrustning så som t.ex. kondensorer samt att ytterligare åtgärder kan bli aktuella. Bolagets tidigare åtaganden kvarstår såtillvida att skyddsåtgärder mot buller ska genomföras senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk så att föreskrivna begränsningsåtgärder innehålls samt att kontroll av buller ska ske efter att skyddsåtgärderna mot buller vidtagits.

Domstolen bedömer att det i detta fall är frågan om så få bullerkällor att kontroll av buller från verksamheten i första hand behöver utföras när tillsynsmyndigheten anser att det är motiverat. Däremot är det lämpligt att det av villkoret framgår att fem år utgör ett längsta intervall mellan kontrollerna. Domstolen anser inte det vara motiverat att i villkor föreskriva vilka skyddsåtgärder mot buller som ska vidtas då bullrande delar av kylanläggningar kan komma att byggas in och byggas om av säkerhetsskäl. För närboende m.fl. är det viktigast att begränsningsvärdena enligt villkor 8 uppfylls. De teknikval som meddelats i villkor 9 är endast medel för att klara det övergripande villkoret 8 och behövs normalt sett inte i ett separat villkor. Villkor bör om möjligt hållas teknikneutrala för att medge verksamheten flexibilitet i sina teknikval för att uppfylla villkor.

Villkor 8 ska av ovanstående skäl ändras och villkor 9 upphävas.

Kylmaskiner – ammoniak

Förutsättningar

I föreliggande mål har MPD meddelat tillstånd till verksamheten vid SIA-Glass anläggning i Slöinge vilken bl.a. omfattar tre kylanläggningar med ammoniak som köldmedium. För tillståndet har bl.a. fem villkor rörande skyddsåtgärder avseende kylanläggningarna föreskrivits, varav bolaget har överklagat utformningen av tre. Den prövning domstolen har att göra är därmed begränsad till huruvida meddelade villkor är lämpliga och om det finns förutsättningar att ändra villkoren på de sätt som bolaget har yrkat.

Så som länsstyrelsen påpekat är Mark- och miljööverdomstolens (MÖD:s) avgöranden vägledande för prövningsmyndigheters rättstillämpning. Länsstyrelsen har hänvisat till de bedömningar som gjorts i MÖD:s avgöranden den 27 november 2019 (mål nr M 6907-18) gällande Tetra Pak i Lund och den 21 augusti 2024 (mål nr M 8540-23) gällande Kavli i Eslöv.

Mark- och miljödomstolen anser att förhållandena i prövningen rörande verksamheten vid Kavlis anläggning i Eslöv är så pass annorlunda att MÖD:s avgörande inte tjänar till någon tydlig vägledning i här aktuell prövning. I fråga om prövningen rörande Tetra Paks anläggning i Lund anför MÖD bl.a. att konsekvenserna av en olycka med utsläpp av ammoniak är så allvarliga att varje minskning av risknivån är av betydelse även om sannolikheten för att ett stort utsläpp ska inträffa är liten. Det underlag med kostnadsberäkning för riskminskande åtgärder som presenterats ansågs inte vara tillräckligt för att ytterligare säkerhetsåtgärder skulle anses orimliga i förhållande till nyttan med dem varför verksamheten med dåvarande kylanläggning inte kunde ges tillstånd. I föreliggande prövning är tillåtligheten redan avgjord vilket enligt domstolens uppfattning utgör en betydande skillnad i förhållande till MÖD:s avgörande rörande Tetra Pak. Emellertid framgår att inbyggnad av kylanläggning till en investeringskostnad på

23 miljoner kronor av MÖD ansågs vara skälig för det minskade skadeutfallet som sådan skyddsåtgärd för de förutsättningar som gällde vid Tetra Paks anläggning hade beräknats medföra.

Beskrivning av olycksriskerna

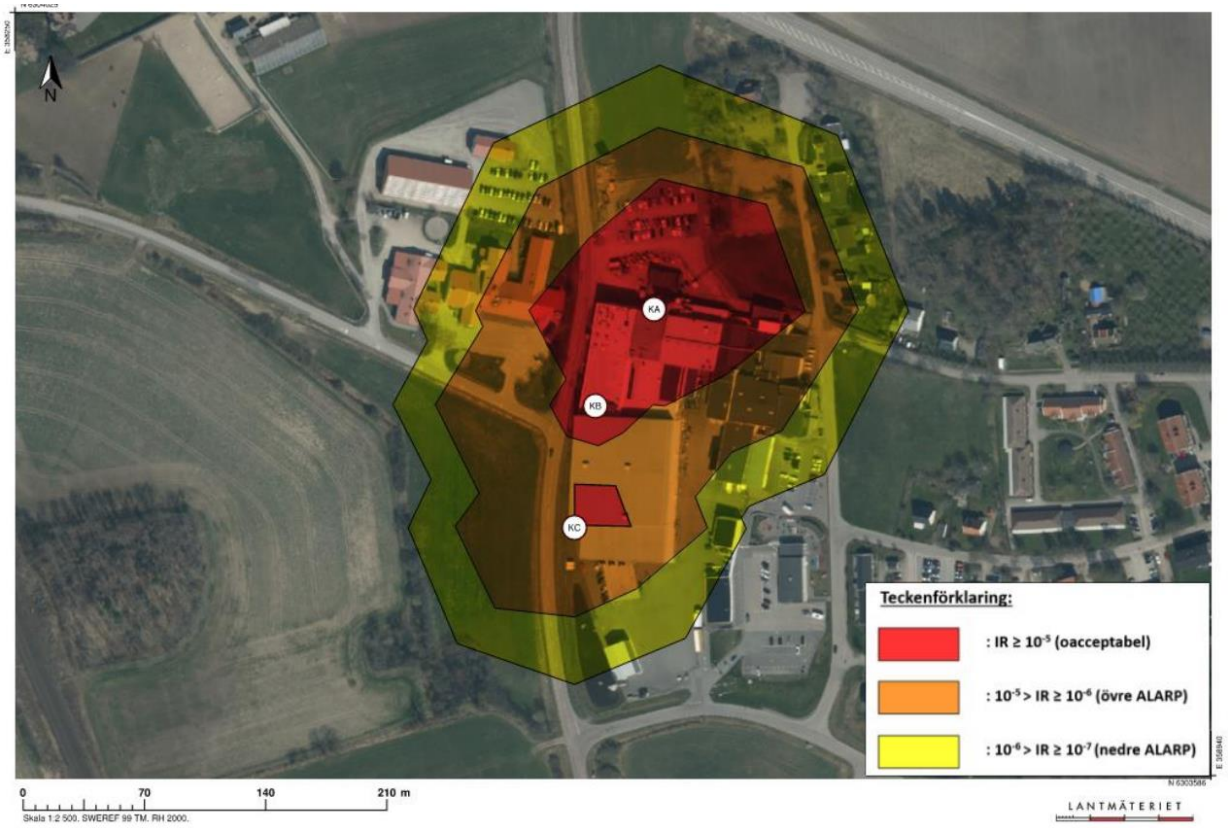
Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att en olycksrisk utgörs av kombinationen av en viss oönskad konsekvens och sannolikheten för att konsekvensen ska inträffa. Det ingår i begreppet risk att det inte går att undvika en sådan. En risk kan aldrig helt försvinna utan det går endast att minska sannolikheten för att den oönskade konsekvensen inträffar. I samhället förekommer miljöfarliga verksamheter med risk för storskaliga kemikalieolyckor som av olika anledningar lokaliserats i närhet av bebyggelse. Om tillstånd enligt miljöbalken meddelas för sådan verksamhet har som regel behovet av skyddsåtgärder värderats så att olycksrisken bedömts vara tolerabel. För att uppnå tolerabel risknivå för en verksamhet behöver olycksrisken minimeras både genom anläggningens tekniska utformning och genom ett kontinuerligt förbättringsarbete i fråga om arbetsprocesser, rutiner och instruktioner.

Bolaget har till ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten vid anläggningen i Slöinge bilagt en Riskanalys enligt lagen om skydd mot olyckor. Ansökan har därefter kompletterats till MPD vid sex tillfällen, bl.a. i fråga om redogörelser avseende olycksriskerna till följd av användningen av ammoniak som köldmedium i kylanläggningarna.

Den sista kompletteringen, i september 2024, omfattade en utvecklad beskrivning av olycksriskerna som verksamheten ger upphov till och med uppdaterade förslag på skyddsåtgärder, ”*PM – Fördjupad riskbedömning avseende kylanläggningar med ammoniak*”. Av PM:ets riskbedömning framgår att dimensionerande olycksscenarier med utsläpp av ammoniak har bedömts utgöras av två typer av utsläpp från respektive kondensor (packningsläckage respektive stort läckage) samt utsläpp av ammoniak från säkerhetsventilerna på respektive kylanläggning orsakad av lokal brand i direkt anslutning till ett tryckkärl. Vidare har olycksfrekvenser för

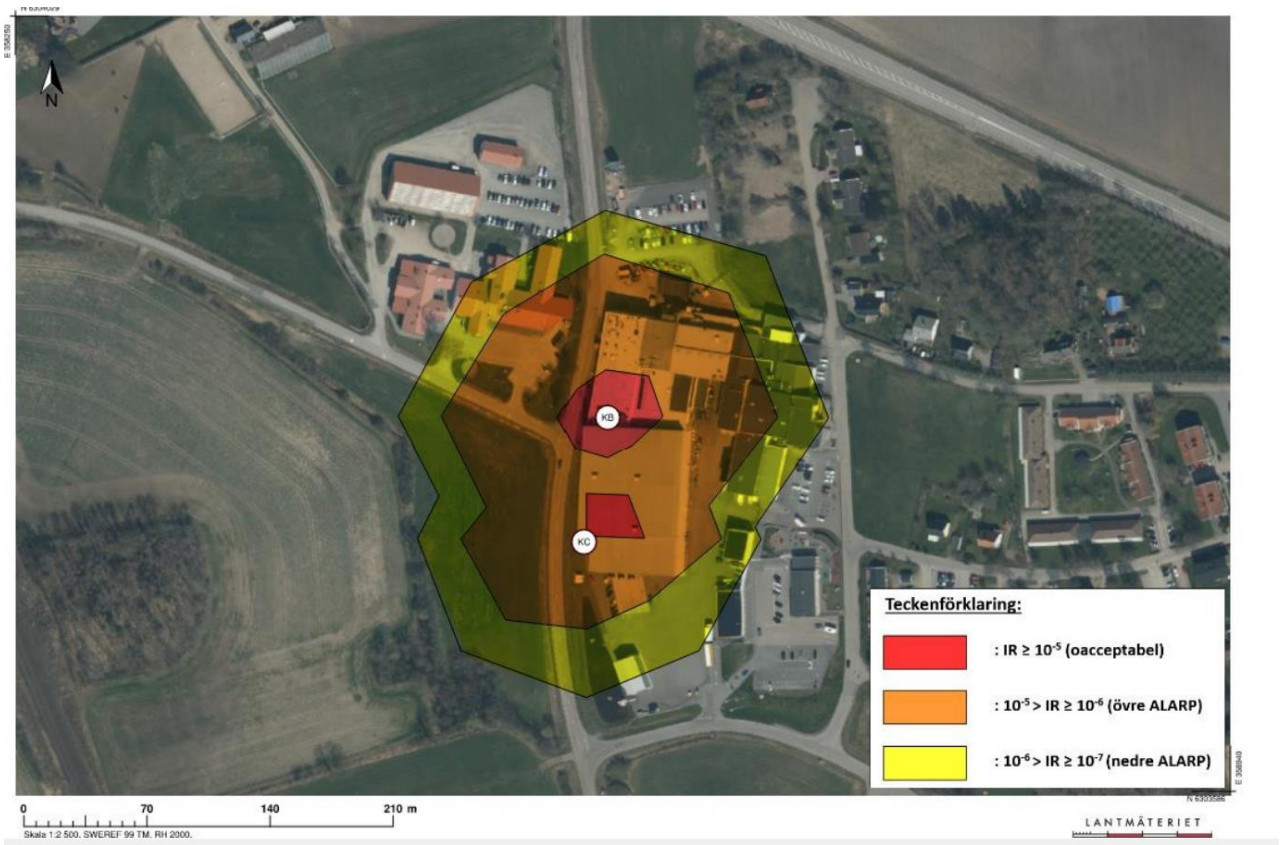
de dimensionerande olycksscenarierna uppskattats och spridningsberäkningar utförts i programmet *Spridning luft, version 2.1.1,* som tillhandahålls av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Beräkningsmodellen uppges ha utvärderats av Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och då visat sig ge mest verklighetstrogna resultat för utsläpp som inträffar i samband med neutral skiktning av atmosfären och överskatta konsekvensområdet vid modelleringar av utsläpp som sker i samband med stabil temperaturskiktning.

I rapporten redovisas resultat från beräkningar av konsekvensområden med användning av individriskkriterier för befintlig industri. För befintliga förhållanden redovisades följande resultat; Figur 6 med förklarande text.

Figur 6. Individrisknivån som de dimensionerande utsläppscenarierna beräknas ge upphov till (kondensorer + utblåsledningar från säkerhetsventiler). Notera att individrisknivån utanför de färgkodade områdena i figuren ligger inom acceptabla nivåer.

För förhållandena efter åtgärdande av utsläpp från kondensorn för kylmaskin KA redovisades följande resultat; Figur 7 med förklarande text.

Figur 7. Individrisknivån som de dimensionerande utsläppscenarierna beräknas ge upphov till (kondensorer + utblåsledningar från säkerhetsventiler) vid en inbyggnad av kondensor KA och utblåsledningar från gamla maskinrummet. Notera att individrisknivån utanför de färgkodade områdena i figuren ligger inom acceptabla nivåer.

Som kommentar till resultaten angavs bl.a. följande:

> *I Figur 6 redovisas den sammanlagda individrisknivån för kylanläggningarna som de dimensionerade riskkällorna/olycksscenarierna ger upphov till. Beräkningen indikerar att riskbilden domineras av bidraget från kondensorn till det gamla maskinrummet (kondensor A) vars fyllnadsmängd är en faktor 2-3 högre än den för övriga kondensorer. Risken förknippad med potentiella utsläpp från kondensor A medför att bostadshusen strax nordöst om verksamhetsområdet erhåller en individrisknivå inom ALARP-området. Vidare erhåller stora delar av djursjukhusets verksamhetsområde en individrisknivå motsvarande ALARP. Kondensor A medför även att en begränsad del av djursjukhuset hamnar inom områden med oacceptabel individrisk. Utifrån ovanstående resultat förefaller det rimligt att eventuella*

kompletterande skadebegränsande åtgärder i huvudsak bör fokusera på att reducera den riskpåverkan som Kondensor A medför för omgivningen.

Som framgår av figuren ovan har beräkningarna av individrisk resulterat i fyra olika typer av riskområden:

- över 10^{-5} – oacceptabel (rött),
- mellan 10^{-5} och 10^{-6} – övre ALARP (orange),
- mellan 10^{-6} och 10^{-7} – nedre ALARP (gult) och
- mindre än 10^{-7} – acceptabel (ofärgad)

Ofta används begreppen tolerabel och acceptabel risk synonymt med varandra. Intresseföreningen för processäkerhet (IPS) förordar användning av begreppet tolerabel risk (Handledning om riskkriterier, 2012). Anledningen till detta är att en accepterad risk kan tolkas som att det är acceptabelt med händelser som ger skador på människor. Med användning av begreppet ”tolerabel risk” blir det tydligare att det är frågan om en risk som kan bedömas vara etiskt rimlig med hänsyn taget till nyttan av den aktivitet som medför nämnda risk. Domstolen konstaterar att begreppen acceptabla/oacceptabla ofta används i fråga om olycksrisker men har i dessa domskäl valt att använda sig av begreppen tolerabel/inte tolerabel av de skäl IPS anger.

Ovanstående riskkriterier avseende individer (tredje man) beskrivs av IPS där ALARP (as low as reasonable practicable) motsvarar en olycksrisk som bedöms vara tolerabel om den motsvaras av en tillräckligt stor nytta. Skyddsåtgärder ska i sådana fall vidtas om kostnaderna står i proportion till riskreduktionen. Enligt domstolens uppfattning är det något som motsvarar den skälighetsavvägning som ska göras i enlighet med 2 kap. 7 § miljöbalken.

Domstolen anser även att det, så som bolaget anfört, bör beaktas att FOI rekommenderat förändringar vid beräkning av individrisk pga utsläpp av ammoniak. I den tidigare riskanalysen som redovisades i ansökan om tillstånd nyttjades AEGL-systemet (Acute Exposure Guideline Levels) för att värdera konsekvenserna vid händelse av vådautsläpp av ammoniak från kylanläggningarna. I riskanalysen som redovisas i *PM – Fördjupad riskbedömning avseende*

kylanläggningar med ammoniak har skadeutfallsberäkningarna istället utförts med användning av en av FOI uppdaterad rekommendation (FOI, *Probit functions for selected chemicals based on AEGL-3 values, 2019).* FOI rekommenderar att skadeutfallsberäkningar till följd av exponering för flyktiga och högtoxiska kemikalier så som t.ex. ammoniak i första hand baseras på probitfunktioner beräknade av RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu [Statens institut för folkhälsa och miljö], Nederländerna). För kemikalier där RIVM inte har publicerat probitfunktioner föreslår FOI att probitfunktioner baserade på AEGL-3 används. Probitfunktionen beskriver förhållandet mellan exponeringstiden, koncentrationerna i luften och skadeutfallet (andel personer som riskerar skadliga hälsoeffekter). I Bilaga A till *PM – Fördjupad riskbedömning avseende kylanläggningar med ammoniak* redogörs för hur de olika metoderna/ramverken för värdering av skadeutfall förhåller sig till varandra. En i bilagan redovisad jämförelse vid 60 minuters exponering visar på en markant skillnad mellan de två probitfunktionerna för ammoniak där RIVM:s probitfunktion uppges genomgående uppskatta att cirka fem gånger högre dos krävs för att erhålla motsvarande respons.

Villkor 12 – Skrubbersystem för kylanläggningen i fryshuset

Av MPD föreskrivet villkor 12 följer att kylanläggningen i fryshuset ska vara försedd med skrubbersystem för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage. Fryshuset har tidigare benämnts Slöinge fryshus som inte ingick i den verksamhet på anläggningen som MPD gav tillstånd till 2012.

Fryshusets kylanläggning beskrivs i kompletteringen till MPD i september 2024, ”*PM – Fördjupad riskbedömning avseende kylanläggningar med ammoniak*”, enligt följande.

> *Kylanläggningen som försörjer fryshuset är det minsta kylsystemet inom verksamhetsområdet och har en total systemfyllnad på cirka 1850 kg vattenfri ammoniak. Kondensor är placerad på tak med anslutningspunkter till olika systemdelar inne i kylmaskinrum och i fryshuset. Kondensor till fryshuset benämns hädanefter som ”kondensor C”. Kondensor C är tillsammans med utblåsledningen från säkerhetsventiler de enda systemdelarna i fryshusets kylanläggning som är placerade utomhus. Fyllnadsmängd för kondensorn*

uppgår till 213 kg. I fryshusets maskinrum finns två komponenter med en betydande fyllnadsmängd (100-tals kilo); en vätskeavskiljare samt en receiver. Båda dessa är försedda med säkerhetsventil. Utblåsledningen från säkerhetsventilerna är placerad på byggnadens tak i direkt anslutning till kondensorn.

Utfallet av den fördjupade riskbedömningen innebar, så som beskrivs ovan underrubriken ”Beskrivning av olycksriskerna” att bolaget åtog sig att minska olycksrisken vid anläggningen genom att bygga in kondensor A i det gamla maskinrummet och utforma anläggningen i den delen så att ett eventuellt läckage kan ledas genom skrubbern. För fryshuset ansågs det däremot inte vara motiverat med någon åtgärd både med hänvisning till längre avstånd till områden där allmänhet vistas varaktigt och hög investeringskostnad.

Som en del av bolagets överklagande av MPD:s beslut har bolaget i en bilaga utvecklat beskrivningen av förutsättningarna att minimera risken för ett okontrollerat utsläpp av ammoniak från Fryshuset. Tre olika utformningar av anläggningen beskrivs – nuvarande utformning, installation av jethuv och installation av skrubberanläggning plus jethuv. Så som länsstyrelsen påpekar i sitt yttrande till domstolen framgår av sammanställningen av resultat från genomförd spridningssimulering i tabell 2 att riskområdet, inom vilket minst 5 % av de exponerade individerna kan förväntas erhålla en allvarlig personskada, uppgår till 80–180 meter från utsläppspunkten för ett tänkbart olycksscenario vid användning av endast jethuv. Vid användning av skrubber plus jethuv försvinner riskområdet för allvarlig personskada helt. Av överklagandets bilaga, och som bolaget även utvecklat i en komplettering till domstolen, framgår att den genomförda beräkningen av skaderisker baseras på att nödventilationen startar och sedan är igång konstant med en omsättning av hela rumsvolymen. Emellertid är det inte vad som sker, utan nödventilationen startar initialt och stängs sedan av vid högnivålarm och utsläppet kapslas in i byggnaden och når inte omgivningen. Därefter kan ammoniaken ventileras ut i kontrollerade former, exempelvis genom att nöd-ventilationen körs under en (1) minut och där emellan pausas. Med sådant förfarande uppstår inget riskområdet för allvarlig skada. Bolaget har även anfört att

installation av skrubber eller jethuv är likvärdiga initialt efter ett ammoniakutsläpp eftersom båda lösningarna kräver en aktiv styrning som behöver startas vid ett högnivålarm.

Domstolens bedömning är att bolagets beskrivning av förutsättningarna att undvika ett okontrollerat utsläpp till omgivningen av ammoniak pga. någon form av olycka i fryshuset innebär att det i detta fall är tillräckligt att föreskriva om installation av jethuv. Att en skrubber, så som länsstyrelsen påtalar, åstadkommer lägre mängd utsläpp av ammoniak anser domstolen inte ha någon betydelse i detta sammanhang eftersom skrubberns funktion i detta sammanhang primärt är som en barriär som ska begränsa ett eventuellt utsläpps skadeutfall. Domstolens bedömning är att det beskrivna förfarandet med kontrollerat succesivt utsläpp från byggnaden utgör en likvärdig robust barriär mot skada för tredje man som en skrubber.

På samma sätt som det hade varit av vikt vid en installation av en skrubber är det av stor betydelse att förhållandena i fryshuset noga beskrivs, planeras och övas i enlighet med vad som följer av villkor 20 och 21. Den sammanlagda olycksrisken bedöms på detta sätt vara jämförbar med förhållandena som skulle råda med en skrubberanläggning. Genomförd skadeutfallsberäkning tyder på att acceptans-kriterierna för tolerabel risk uppfylls i båda fallen.

Villkor 12 ska av ovanstående skäl ändras på det sätt som bolaget yrkat.

Villkor 14 – Skrubbersystem för utsläpp från kondensorer och säkerhetsventiler

Av MPD föreskrivet villkor 14 följer att ett eventuellt läckage av ammoniakgas från kondensorer och säkerhetsventiler på respektive kylanläggning ska samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft.

Säkerhetsventiler

Bolaget har i en komplettering (3), bilaga 1, daterad den 4 januari 2024, till MPD redogjort för förutsättningarna att ansluta säkerhetsventilerna för utsläpp av ammoniak till skrubber inomhus som alternativ till att vid incident släppa ut ammoniak utomhus via utblåsledning. Av redogörelsen framgår bl.a. följande.

> *Samtliga kylanläggningar med ammoniak är projekterade och uppfyller kraven i normen SS - EN 378 och kraven i Svensk Kylnorm – Aggregat med Ammoniak. Normerna återger de krav på hur en anläggning skall utföras för att vara säker.*
>
> *Normerna anger att anläggningarna kräver att det skall finnas tryckavsäkring i form av säkerhetsventiler. Säkerhetsventilerna dimensioneras för avsäkring av trycksatta anordningar från expansion, tryckökning och efterföljande kärlsprängning vid brand i anläggningen som i sin tur påverkar kärlen. Svensk Kylnorm anger vidare i bilaga 9, avsnitt 13.10.1 att utloppsledning från säkerhetsventil skall leda ut i det fria.*
>
> *Utöver tryckavsäkring via säkerhetsventiler finns ett antal andra säkerhetsbarriärer för att förhindra att höga tryck uppstår i anläggningen. Tryckvakter, s.k. pressostater som bryter om trycket överstiger inställt värde. Tryckvakterna är även kontrollerade som del av säkerhetsutrustning och kontrolleras årligen av tredjeparts besiktningsorgan. Ytterligare åtgärd som skydd för högt tryck är interna säkerhetsventiler i kompressorer som släpper övertryck internt i kompressorn om inställt tryck överskrids. Det finns alltså flera av varandra oberoende säkerhetssystem som förhindrar att säkerhetsventilerna löser ut vilket således sker som absolut sista säkerhetsåtgärd under mycket begränsad tid för att förhindra farligt övertryck med kärlsprängning som följd vid en brand.*
>
> *Att bygga in säkerhetsventiler via skrubbern inomhus innebär även andra, större osäkerheter och risker. En större brand i kylmaskinrummet innebär med största sannolikhet att även skrubberns funktion slås ut, exempelvis genom att den inte har någon strömförsörjning för sin drift eller att vattendysorna/vattenförsörjning slås ut. Även om skrubberns funktion är säkerställd är det osannolikt att skrubbern har förmåga att ”tvätta” ner den ammoniak som passerar då trycket via säkerhetsventilen är avsevärt större än vad skrubbern är dimensionerad för.*

I ytterligare en komplettering till MPD, daterad den 10 maj 2024, sammanfattas inställningen i denna del enligt följande.

> *Sammanfattningsvis så innebär en utformning av anläggningen enligt förslaget att anläggningen står i strid med gällande normer och inte kan*

godkännas av tredje part och auktorisation och därmed inte driftsättas. Vidare så innebär den tekniska lösningen uppenbara risker för personalen som arbetar i anläggningen om ett utsläpp sker inomhus.

Domstolen anser att bolagets beskrivning av säkerhetsventilernas funktion tydliggör att det är olämpligt att som villkor föreskriva att läckage från säkerhetsventiler på respektive kylanläggning ska samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft. Säkerhetsventilernas funktion förutsätter utsläpp till utomhusluft och skrubbrarna är inte utformade för klara av flöden från säkerhetsventilerna. Den förlängning av utblåsarledningarna från säkerhetsventilerna som bolaget yrkat bedöms för beskrivna förhållanden vara tillräckligt som skyddsåtgärd.

Kondensorer

Bolaget har beskrivit att det visserligen är tekniskt möjligt att bygga in kondensorerna KB och KC (dock betydligt mer komplicerat jämfört kondensor KA) men att den kvarvarande låga individrisken inte medför att en bedömd investeringskostnad på 10 respektive 7 miljoner kronor är skälig. Vidare medför en inbyggnad av dessa kondensorer, som är av en annan typ än kondensor KA, försämrad verkningsgrad och ökad energianvändning.

Länsstyrelsen har motsatt sig ändring av villkoret i huvudsak med hänvisning till att skyddsåtgärder i form av skrubbrar och hög utsläppspunkt utgör bästa möjliga teknik. Det konstateras att AEGL-systemet är det som bolaget har använt i sin riskbedömning den 15 juni 2022 (dvs. riskanalysen som ingick i ansökan när den lämnades in) och är allmänt vedertaget. Vidare framhålls att det framgår av Mark- och miljööverdomstolens avgörande den 27 november 2019 (mål nr M 6907-18) att ett eventuellt utsläpp av ammoniak behöver tas om hand och behandlas för att minska farligheten.

Domstolen finner inte anledning att ifrågasätta bolagets kostnadsuppskattning för inbyggnad av kondensorerna KB och KC. Av figur 6 och 7 ovan, under rubriken ”Beskrivning av olycksriskerna" avseende individrisk före respektive efter åtgärdande av kondensor KA framgår att det är en effektiv åtgärd. Genom denna

åtgärd minskas riskområdet betydligt. Efter åtgärden omfattas varken bostadshus eller Djursjukhuset av det riskområde inom vilket individrisken inte är tolerabel (rött område, dvs. oacceptabel risk). Det är endast den östra delen av djursjukhuset, och dess parkering, där allmänhet kan vistas med viss varaktighet och som omfattas av riskområdet som endast är tolerabelt efter vidtagande av skäliga skyddsåtgärder (orange och gult område, dvs. ALARP råder). Av bolaget redovisat underlag framgår att beräkningarna baseras på ett flertal olika konservativa antaganden. Vid sammanträdet den 20 maj 2025 framhölls även att den beräknade individrisknivån orsakad av en olycka med okontrollerat stort utsläpp av ammoniak från kvarvarande två kondensorer bl.a. förutsätter ogynnsam väderlek och kontinuerlig vistelse utomhus inom riskområdet 24 timmar om dygnet, 365 dagar om året.

Domstolens bedömning är att bolagets utredningar och beskrivningar av olycksrisker med anledning av verksamhetens kylanläggningar visat att utformningen av anläggningarna och vidtagna och åtagna skyddsåtgärder medför att tolerabla risknivåer kan uppnås. Vid en värdering av behovet av ytterligare åtgärder, så som t.ex. inbyggnad av kondensor KB och KC, behöver hänsyn tas till skadeutfallsberäkningarna har utförts med konservativt i flera led. I fråga om kondensor KC medför ett krav på inbyggnad att även en skrubber behöver uppföras för uppfyllande av villkoret.

Domstolen anser sammantaget att de beskrivna konsekvenserna av ett eventuellt läckage av ammoniak från kondensor KB och KC inte motiverar den av bolaget redovisade kostnaden som investeringarna och den ökade energiförbrukningen skulle medföra.

Villkor 14 ska av ovanstående skäl ändras med den innebörd bolaget yrkat, dvs. att kondensorn för kylmaskinen i det gamla maskinrummet (KA) ska byggas in och utblåsarledningarna för säkerhetsventilerna till alla tre kylanläggarna höjas till 20 meter över mark senast ett år efter tillståndet har tagits i anspråk.

Villkor 15 – Utsläppshöjd från skrubberanläggningar

Domstolen anser, i motsatts till länsstyrelsen, att bolaget har visat att installation av jethuv på avluftningen från skrubbrarna ger samma funktion som att avluftningen ges en utsläppspunkt 20 meter ovan mark.

Villkor 15 ska därför ändras i enlighet med bolagets yrkande.

Villkor 18 – invallning av områden för lossning av flytande råvaror respektive kemiska produkter

Länsstyrelsen har anfört att det torde vara en tämligen enkel åtgärd att ombesörja en invallning enligt villkor 18 och att det är lämpligt att eventuella utsläpp tas omhand så nära källan som möjligt. Det uppsamlingskärl som bolaget använder vid lossning av flytande kemiska produkter på bulk bedöms endast fylla funktionen att samla upp mindre spill från kopplingarna, medan större utsläpp inte kan omhändertas såsom en invallning har förutsättningar att göra.

Domstolen delar länsstyrelsens inställning att det normalt sett är lämpligt att utforma områden för lossning och lastning av flytande kemikalier så att spill och läckage kan omhändertas. Emellertid har det vid synen tydliggjorts att förutsättningarna att invalla lossningsplatsen för råvaror i detta fall kräver mycket omfattande ombyggnationer. Anledningen är både att markens lutning är förhållandevis stor och att ledningar för processavloppsvatten, dagvatten, el och gas återfinns i marken under lossningsplatsen. Till saken hör också att det redan finns rännor för uppsamling av mindre spill och att tättingar uppges placeras ovan dagvattenbrunnar vid lossning varför det finns förutsättningar att även omhänderta stora spill på platsen. I fråga om mindre spill och läckage anser domstolen att det kan vara lämpligt att det framgår av villkor att rutiner för omhändertagande ska finnas och följas.

I fråga om lossningsplatsen för flytande kemikalier anser domstolen däremot att förutsättningarna för anläggande av någon form av invallning är goda. Behovet av invallning av denna lossningsplats framstår dessutom större jämfört lossningsplatsen för råvaror då bland annat lut lossas på platsen.

Av ovanstående skäl ska villkor 18 ändras i enlighet med domslutet.

Uppskjuten fråga rörande utsläpp av fett till det kommunala reningsverket med förbehandlat processavloppsvatten

Den uppskjutna frågan har enligt länsstyrelsen som syfte att utreda förutsättningarna att ytterligare minska mängden fett som når den interna reningsanläggningen. Länsstyrelsen anser att ny reningsanläggning, produktion som delvis ändrar inriktning och planer för en stor produktionsökning är omständigheter som talar för att den beslutade prövotiden är berättigad.

Bolaget har anfört att Vatten & Miljö i Väst AB (Vivab) som driver det kommunala reningsverket visserligen har ett gränsvärde för fett på 50 mg/l vid utsläpp till avloppsnätet men att det syftar till att förhindra skada på ledningsnätet genom igensättning. Reningsanläggningen för förbehandling av processavloppsvattnet togs i drift under 2023 och fungerar efter intrimning väl. Av till domstolen redovisade mätresultat framgår att utsläppen av fett under 2025 har stabiliserats på en låg nivå. Under första halvåret 2025 har utsläppet av totalt fett som högst uppgått till 5,4 kg/d. Vidare har bolaget bl.a. framhållit att mätning av halten fett i avloppsvatten är svårt och förenat med en relativt hög osäkerhetsgrad, varför det inte är lämpligt att föreskriva ett haltvillkor (mg/l), samt att utsläppet av fett bedöms öka vid maximal produktion.

Domstolen konstaterar att redovisade resultat tyder på att förbehandlingen av processavloppsvatten i den nya reningsanläggningen fungerar mycket väl och att utsläppet av den totala mängden fett som planerat sänkts kraftigt, från 200–400 mg/l till under 50 mg/l. Underlaget är dock begränsat till några få månader med stabil

drift av reningsanläggningen varför underlaget ändå får ses som osäkert, och det framgår inte om dimensioneringen av anläggningen är tillräcklig för den ökade produktion som planeras. Domstolen anser sammantaget att det saknas underlag för att kunna ta ställning till om det är lämpligt att föreskriva slutligt villkor och då särskilt om det av bolaget yrkade begränsningsvärdet är rimligt.

Domstolen anser av ovanstående skäl att överklagandet i denna del ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 16 september 2025.

Susanne Mörkås Gunnar Barrefors

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors samt de särskilda ledamöterna Stefan Andersson och Stig Karlsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Julia Naij.

LÄNSSTYRELSEN
HALLANDS LÄN

Beslut

Datum
2024-10-15

Diarienummer
4969-2022
Anläggningsnr
1382-101

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
INKOM: 2024-11-19
MÅLNR: M 5312-24
AKTBIL: 3

Miljöprövningsdelegationen

SIA-Glass Aktiebolag
Ombud: Erik Nordström
Advokataktiebolaget Nordic Law
en@nordiclaw.se

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till anläggning för tillverkning av glass på fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88 i Falkenbergs kommun

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Hallands län meddelar, med stöd av 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken, SIA-Glass Aktiebolag, organisationsnummer 556079-2425, tillstånd till befintlig och utökad produktion av glass på fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88 i Falkenbergs kommun. Tillståndet innefattar produktion av högst 30 000 ton glass per kalenderår samt en total mängd ammoniak i verksamhetens kylanläggningar, inklusive den i fryshuset, om högst 7 700 kg inom det verksamhetsområde som framgår av bilaga 1.

Tillståndet gäller i 30 år från det att beslutet har vunnit laga kraft.

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

Driftstider

2. Fordonstransporter till och från verksamheten får inte ske nattetid kl. 22-07. Detsamma gäller transporter utomhus inom verksamhetsområdet.

Utsläpp av processavloppsvatten

3. Mängden BOD_7 i utgående processavloppsvatten får inte överstiga 300 kg under ett enskilt dygn.
4. Det utgående processavloppsvattnet ska ha ett pH-värde inom intervallet 6,5 – 10. Temperaturen får inte överstiga 45°C vid anslutningspunkten till spillvattennätet. Mätning och registrering av flöde och pH ska ske kontinuerligt. Vid provtagning ska en automatisk flödesproportionell provtagare användas.
5. Processavloppsvattenflödet får för enskilt dygn inte överstiga 120 m^3.
6. Kontroll av renat processavloppsvatten ska ske genom flödesproportionell provtagning och analys av samlingsprov som tas ut under ett dygn. Analys ska ske enligt svensk standard eller likvärdig dokumenterad metod.

Utsläpp dagvatten

7. Dagvatten från verksamhetsområdet ska genomgå sedimenteringsdamm samt översilningsyta eller brunnsfilter före utsläpp till det kommunala dagvattennätet.

Buller

8. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (Leq) utomhus vid bostäder än:

50 dB(A)	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00–18.00
45 dB(A)	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dB(A)	kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dB(A)	nattetid	kl. 22.00–06.00

Momentana ljud (L_{Fmax}) får inte överstiga 55 dB(A) nattetid kl. 22.00-06.00.

Kontroll av ljudnivåer vid bostadshus ska ske minst vart 3:e år med start inom 1 år efter att detta beslut tagits i anspråk. Kontroll ska även ske så snart det skett förändringar i verksamheten

som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Kontroll ska ske med hjälp av närfältsmätningar och beräkningar alternativt immissionsmätningar. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

9. Följande bullerdämpande åtgärder ska vara vidtagna när tillståndet tas i anspråk:[1]

    a. Buller från den befintliga skrubbern/spiroutlopp ska åtgärdas så att en dämpning med minst 10 dB(A) uppnås.

    b. De två nya kondensorerna på taket ska vara försedda med ljuddämpare som dämpar minst 5 dB(A). Nattetid, kl. 22-06, får de två kondensorernas varvtal vara högst 582 RPM.

    c. Den tillkommande fläkten till kylkompressorn ska vara placerad inomhus. Ventilationskanalerna ska vara försedda med ljuddämpare som medför att fläktens ljudeffektnivå ut blir högst 83 dB.

Avfall och kemiska produkter

10. Allt avfall som uppkommer i verksamheten ska hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas, bl.a. genom att olika avfallsslag hålls isär.

11. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras och hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Kemiska produkter som kan avdunsta ska förvaras så att risken för avdunstning minimeras. Förvaring ska ske så att sinsemellan reaktiva ämnen inte kan blandas. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av skyddsåtgärd för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

[1] Bullerutredningen 2022-06-20, s. 3, 11-12, och dess Bilaga B nr. 12.1-12.9, 35 och 36

Avsteg från detta villkor kan medges av tillsynsmyndigheten för viss kemiska produkt eller visst farligt avfall om sökanden genom riskanalys visat att villkoret inte behövs eller är onödigt strängt med avseende på riskerna för den yttre miljön. Riskanalysen ska utföras med en vedertagen metod. Den som utför analysen ska ha erfarenhet av sådana analyser.

Risker och tillbud

Risker för utsläpp till luft eller vatten (ammoniak, släckvatten m.m.)

Skyddsåtgärder

12. Senast den 1 januari 2027 ska kylanläggningen i fryshuset vara försedd med ett tillräckligt dimensionerat skrubbersystem för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.
13. Senast den 1 januari 2027 ska kondensorer som innehåller ammoniak vara försedda med ammoniakdetektor och styrning som vid indikation på läckage stänger av kondensorn och motverkar utsläpp av ammoniak. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.
14. Senast den 1 januari 2027 ska eventuellt läckage av ammoniakgas från kondensorer och säkerhetsventiler på respektive kylanläggning, inklusive den i fryshuset, samlas upp och passera en skrubberanläggning före utsläpp till luft. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten besluta att åtgärderna ska vara utförda ett senare datum, dock inte senare än den 1 januari 2028.
15. Utsläpp till luft från skrubberanläggningar ska ske minst 20 meter ovan mark.
16. Det ska finnas fungerande reservkraft för respektive skrubber.
17. Dagvattenledningar och spillvattenledningar ska vara försedda med avstängningsventiler som kan förhindra utsläpp till kommunala ledningsnät. I händelse av brand, ammoniakutsläpp eller annan olycka som riskerar att medföra uppkomst av starkt förorenat vatten ska vid behov dagvattenledningar och spillvattenledningar stängas, så att spridning av sådant förorenat vatten till spill-, dagvattennätet eller dagvattendiket förhindras.

18. Lossning av flytande råvaror och kemiska produkter som levereras i bulk ska ske inom invallat område. Eventuellt spill eller läckage av råvara eller kemikalie får inte tillföras spill- eller dagvattenledning, utan ska samlas upp och tas om hand.

19. Släckvatten från brand ska samlas upp och får inte ledas till det kommunala spill- och dagvattennätet eller recipient. Det ska i verksamheten finnas en plan för hantering av eventuellt släckvatten vid brand. Planens aktualitet ska ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka hanteringen.

Planer för underhåll m.m.

20. Senast den 1 juni 2025 ska det finnas en plan för skötsel-, kontroll- och underhåll av kylanläggningarna, med fokus på säker ammoniakhantering. Planen ska följas och dess aktualitet ska ses över årligen samt vid förändringar som medför behov av att ändra planen.

21. Senast den 1 juni 2025 ska det i verksamheten finnas en plan för övning av incidenter. Planen ska följas och inkludera minst två övningar per år av incident vid kylanläggning som innehåller ammoniak, varav minst en ska avse ett utsläpp. Syftet med övningarna ska vara att skydda allmänheten från allvarlig skada eller död. Planens aktualitet ska ses över årligen samt vid förändringar som medför behov av att ändra planen.

22. Senast den 1 juni 2025 ska det i verksamheten finnas en plan för hantering av incidenter med konsekvenser för det kommunala avloppsnätet, avloppsreningsverket eller miljön. I planen ska anges kriterier för när produktionen ska stoppas. Det ska finnas dokumenterade rutiner och lämplig utrustning för att förebygga och avhjälpa sådana incidenter. Planens aktualitet ska ses över årligen samt vid förändringar som kan påverka sannolikheten för en incident.

Kontrollprogram

23. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Kontrollprogrammet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. Det ska även ingå periodiska besiktningar vart tredje år. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Sökanden ska skicka in ett kontrollprogram för verksamheten till tillsynsmyndigheten inom tre månader från det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

Verksamhetens avslutande

24. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas av bolaget och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall samt förslag på undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

Delegationer

Med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter Miljöprövningsdelegationen åt tillsynsmyndigheten att meddela de ytterligare villkor som kan behövas vad avser följande.

D1. Tillsynsmyndigheten får meddela de villkor som kan behövas avseende avvecklingsplanen enligt villkor 24 ovan.

D2. Tillsynsmyndigheten får meddela de villkor som kan behövas avseende bolagets hantering av kylvatten.

Uppskjuten fråga

Med stöd av 22 kap. 27 § första stycket miljöbalken skjuter Miljöprövningsdelegationen upp fastställandet av slutligt villkor för innehåll av fett i förbehandlat utsläpp av processavloppsvatten till det kommunala reningsverket.

Under prövotiden ska bolaget utföra följande utredning:

U1. Utred förutsättningarna för att ytterligare minska mängden fett som når den interna reningsanläggningen samt tekniska, ekonomiska och produktionsmässiga förutsättningar för att komma ner till en mängd avskiljbart fett per dygn i utgående förbehandlat processavloppsvatten om högst 3,5-6,0 kg.

Föreslå slutligt villkor för mängden avskiljbart fett i utgående, förbehandlat processavloppsvatten. Överväg om begränsningsvärden ska avse mg/l eller kg/dygn eller båda delar och motivera valet.

Prövotidsredovisningen ska redogöra för vilka undersökningar som bolaget har utfört i syfte att nå målvärdet 3,5-6,0 kg avskiljbart fett i utgående förbehandlat processavloppsvatten, resultatet av undersökningarna samt kostnader för de eventuella åtgärder som behövs för att nå målvärdet. Det ska framgå vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att minimera mängden fett som når den interna ren-

ingsanläggningen. Redovisningen ska vidare inkludera resultat från analys av fett (avskiljbart och emulgerat) i prover på processavloppsvattnet som är tagna både före och efter förbehandlingen i den interna reningsanläggningen. Dygnsproduktion samt dygnsflöde kopplade till analysresultaten ska redovisas. Bolagets egen bedömning av kostnadernas skälighet för att nå målvärdet ska redovisas och motiveras. Om bolaget anser att eventuella kostnader för att nå målvärdet blir oskäliga, ska bolaget redovisa vilka åtgärder, vars kostnader som bolaget anser blir skäliga, samt effekten (reningsresultatet) av dessa redovisas. De överväganden som har gjorts beträffande begränsningsvärdens utformning ska också redovisas.

Utredningen med förslag till slutliga villkor ska lämnas till miljöprövningsdelegationen senast två år efter det att tillståndet har tagits i anspråk.

Under prövotiden och till dess att miljöprövningsdelegationen har beslutat annat ska följande provisoriska föreskrift P1 gälla:

P1. Mängden avskiljbart fett i utgående processavloppsvatten får under ett enskilt dygn inte överstiga 40 kg. Utsläppet ska kontrolleras genom analys av dygnsprov minst en gång varannan vecka under pågående drift. Uttaget ska ske vid provtagningspunkt som närmare anges i kontrollprogrammet. Villkoret är uppfyllt om minst 90 % av analysresultaten klarar begränsningsvärdet under kalenderåret. Mängden avskiljbart fett i utgående avloppsvatten får dock aldrig överstiga 50 kg under ett dygn.

    Kontroll av renat processavloppsvatten ska ske genom flödesproportionell provtagning och analys av samlingsprov som tas ut under ett dygn. Analys ska ske enligt svensk standard eller likvärdig dokumenterad metod.

Igångsättningstid och verkställighet

Miljöprövningsdelegationen bifaller sökandens yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får därmed tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft. Tillsynsmyndigheten ska meddelas skriftligen när tillståndet tas i anspråk.

Den tillståndsgivna verksamheten ska ha satts i gång senast 2 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft, annars förfaller tillståndet. Tillsynsmyndigheten ska meddelas skriftligen när verksamheten sätts i gång.

Återkallelse av tidigare beslut

När detta tillstånd tas i anspråk upphör, enligt 24 kap. 3 § första stycket 6. miljöbalken, tidigare meddelat tillstånd från den 18 oktober 2012 (dnr 551-5290-11) att gälla.

Kungörelsedelgivning samt hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar efter beslutsdatum införas i Post- och Inrikes Tidningar samt i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats.

Beslutet hålls tillgängligt hos aktförvararen på Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Falkenbergs kommun samt hos Länsstyrelsen, Slottsgatan 2 i Halmstad.

Eventuellt överklagande skickas till Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad eller till e-postadress halland@lansstyrelsen.se. Ange vilket beslut som överklagandet gäller genom att ange diarienumret 4969-2022. Skriv också vilken ändring som begärs. För att överklagandet ska kunna prövas, måste det vara inkommet till Länsstyrelsen **senast den 19 november 2024**.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg för prövning.

Kontakta Länsstyrelsen på tfn 010-224 30 00 eller halland@lansstyrelsen.se, om något är oklart.

Verksamhetskod och tillståndsplikt

Anläggningens IED-kod är 6.4 b) iii). Verksamheten är tillståndspliktig enligt 5 kap 12 § miljöprövningsförordningen (verksamhetskod 15.131-i).

Tidigare prövningar

Glassproduktion på den aktuella platsen har tillståndsprövats tidigare. Koncessionsnämnden för miljöskydd meddelade tillstånd enligt miljöskyddslagen den 26 juni 1981. Tillståndet gällde en årlig tillverkning av 5 miljoner liter glass (2 500 ton).

I beslut den 18 juni 1996 meddelade Länsstyrelsen SIA-Glass AB tillstånd enligt miljöskyddslagen för en produktionsvolym av högst 8 000 ton glass per år (dnr 2410-3943-95).

I beslut den 18 oktober 2012, diarienummer 551-5290-11, meddelade Miljöprövningsdelegationen SIA-Glass AB tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad produktion av glass (15 000 ton). Tillståndet förenades med följande villkor:

1. Om inte annat framgår av övriga villkor skall verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

2. Mängden BOD7 i utgående avloppsvatten får inte överstiga 600 kg under ett enskilt dygn.

3. Det utgående avloppsvattnet ska ha ett pH-värde som ligger inom intervallet 6,5–10. Temperaturen ska inte överstiga 45 grader vid anslutningspunkten till spillvattennätet.

4. Utrustning för kontinuerlig mätning och registrering av flöde och pH ska användas.

5. En automatisk flödesproportionell provtagare ska användas.

6. Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överstiger:

50 dB(A) vardagar dagtid kl. 07-18
45 dB(A) kväll kl. 18-22 samt söndag och helgdag kl. 07-18

Det angivna begränsningsvärdet ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Kontroll ska ske senast tre månader efter det att tillståndet tagits i anspråk och därefter vart femte år samt vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer.

Fordonstransporter till och från verksamheten får inte ske nattetid (kl. 22-07). Det samma gäller transporter utomhus inom verksamhetsområdet.

8. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras och förvaras på sådant sätt att spill eller läckage inte kan nå avlopp och så att föroreningar av mark, ytvatten eller grundvatten inte kan ske. Eventuell förvaring utomhus ska ske på ogenomsläpplig och invallad yta under tak eller annat regnskydd. Uppsamlingsvolymen ska motsvara den största behållarens volym plus 10 % av summan av övriga behållares volym.

9. Allt avfall som uppkommer i verksamheten skall hanteras så att återanvändning eller återvinning främjas, bl.a. genom att olika avfalls-

slag hålls isär. Avfall som för närvarande inte kan återanvändas eller återvinnas skall omhändertas på sätt som tillsynsmyndigheten godkänner.

10. Fett och slam ska omhändertas på ett sätt som tillsynsmyndigheten godkänner.

11. Sökanden ska upprätta förslag till kontrollprogram, vilket ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet har tagits i anspråk. I kontrollprogrammet skall anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. I kontrollprogram ska ingå periodiska besiktningar vart tredje år.

Fastställandet av slutliga villkor beträffande buller nattetid, mängden fett i det utgående avloppsvattnet samt skyddsåtgärder som motverkar utsläpp av ammoniak vid en olyckshändelse sköts upp för att utredas under en prövotid om tolv månader.

I beslut den 19 november 2014, diarienummer 551-275-14, meddelade Miljöprövningsdelegationen följande slutliga villkor:

6. Buller från verksamheten ska från och med den 1 januari 2017 begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överstiger:

50 dB(A) vardagar dagtid kl. 07-18
45 dB(A) kväll kl. 18-22 samt söndag och helgdag kl. 07-18
40 dB(A) nattetid kl. 22-07

Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 dB(A)

De angivna begränsningsvärdena ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar. Kontroll ska ske senast tre månader efter det att tillståndet har tagits i anspråk och därefter minst vart femte år samt vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer. En särskild kontroll av den ekvivalenta ljudnivån nattetid kl. 22-07 ska ske mellan den 1 januari 2017 och den 30 juni 2017.

T.o.m. den 31 december 2016 gäller ovanstående begränsningsvärden med undantag för att buller nattetid kl. 22-07 inte får överstiga 45 dB(A).

12. Mängden fett i utgående avloppsvatten får under ett enskilt dygn inte överstiga 40 kg.

Utsläppet ska kontrolleras genom uttag och analys av dygnsprov minst en gång varannan vecka. Uttaget ska ske vid provtagningspunkt i enlighet med kontrollprogram för anläggningen. Villkoret är uppfyllt om minst 90 % av analysresultaten under kalenderåret klarar begräns-

ningsvärdet. Mängden fett i utgående avloppsvatten får dock aldrig överstiga 60 kg under ett dygn.

13. Skrubber för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage från kylanläggningen i produktionsdelen ska vara installerad och tagen i drift senast den 1 juli 2015. Skrubberns funktion och dimensionering ska uppfylla vad bolaget har redovisat i ärendet.

14. Skrubber för omhändertagande av ammoniakgas i händelse av läckage från kylanläggningen för fryshuset och mixeranläggningen ska vara installerad och tagen i drift senast den 1 juli 2016. Skrubberns funktion och dimensionering ska uppfylla vad bolaget har redovisat i ärendet.

15. Bolaget ska säkerställa att det råder undertryck i det utrymme som respektive skrubber är installerad i vid drift av skrubber och att allt utsläpp av ammoniak då sker via skrubbern.

16. Sedan skrubbersystemen tagits i drift ska det finnas fungerande reservkraft för dessa samt frånluftsfläkt i de utrymmen som respektive skrubber är placerad i.

17. Tillsynsmyndigheten ska informeras om installation av respektive skrubber senast i samband med installationen.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 29 juni 2022. Delegationen begärde vissa kompletteringar, vilka kom in den 10 mars och 15 september 2023 samt den 4 januari, 10 april och 10 maj 2024. Ansökan kungjordes därefter i Hallands Nyheter och på Länsstyrelsens webbplats den 17 maj 2024. Ansökan sändes för yttrande till Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Kommunstyrelsen i Falkenbergs kommun, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Räddningstjänsten Väst, Vatten och Miljö i Väst AB, Trafikverket samt Länsstyrelsen. Yttranden har inkommit. Sökanden har i sin tur kommenterat yttrandena i en skrivelse, vilken kom in den 10 september 2024.

Ansökan och yrkanden

Yrkanden

SIA Glass AB yrkar att Miljöprövningsdelegationen i Hallands län ger bolaget tillstånd till befintlig och utökad produktion av glass med en maximal produktion av 30 000 ton glass per år inom fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88, Falkenbergs kommun.

Bolaget yrkar vidare att Miljöprövningsdelegationen bestämmer att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Tillståndet ska ha tagits i anspråk senast inom två år från det att tillståndet har vunnit laga kraft. Bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Bolaget yrkar slutligen att Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Åtaganden

Sökanden har i ansökan och kompletteringar gjort bl.a. följande åtaganden:

Bolaget kommer att genomföra samtliga åtgärder för att uppnå god släckvattenhantering som föreslås i ansökans släckvattenutredning. (avstängningsmöjlighet för utgående dagvatten, ny planerad dagvattenledning nyttjas för att leda dagvatten från norra sidan till befintlig damm, dagvattenbrunnar i norr skyddas med brunnstättingar vid behov samt organisatoriska åtgärder som revidering av insatssplan).

Bolaget åtar sig att utreda och genomföra samtliga i riskutredningen (2022-06-15) identifierade tekniska och organisatoriska riskreducerande åtgärderna T1-T9 samt O1-O5 i syfte att minska risken för incident som medför utsläpp av ammoniak och för att minska risker i händelse av ammoniakläckage.

Bolaget åtar sig att genomföra samtliga resterande skyddsåtgärder mot buller, enligt vad som anges i 7.11.3 miljökonsekvensbeskrivningen, senast ett år efter det att tillståndet har tagits i anspråk (ventilationskanalerna är åtgärdade). Bolaget åtar sig vidare att kontrollera bullernivåerna efter att de föreslagna åtgärderna har vidtagits.

Bolaget åtar sig att rena dagvattnet med en kombination av damm och brunnsfilter som läggs i serie.

Bolaget åtar sig att genomföra de beskrivna åtgärderna som innebär att kondensor A (i det gamla maskinrummet) byggs in samt att utföra åtgärderna inom ett år från det att tillståndet har tagits i anspråk.

Villkor

Bolaget föreslår följande villkor för verksamheten:

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges i ansökningshandlingarna samt vad bolaget i övrigt har åtagit sig.

2. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (Leq) utomhus vid bostäder, förskolor och skolor än:

   50 dB(A) dagtid helgfri måndag – fredag kl. 06.00 – 18.00
   45 dB(A) dagtid, lördag, söndag och helgdag kl. 06.00 – 18.00
   45 dB(A) kväll kl. 18.00 – 06.00
   40 dB(A) nattetid kl. 22.00 – 06.00

   Momentana ljud nattetid får inte överskrida 55 dB(A).

   De angivna värdena ska kontrolleras genom närfältsmätning och beräkningar. Kontroll ska ske vart femte år eller vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer.

3. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras och hanteras så att spill och läckage inte förorenar mark, yt- eller grundvatten. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät och invallad yta eller försedd med motsvarande sekundärt skydd. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållares volym. Vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

4. Mängden BOD_7 i utgående avloppsvatten får inte överstiga 300 kg under ett enskilt dygn.

5. Det utgående avloppsvattnet ska ha ett pH-värde inom intervallet 6,5 – 10 och temperaturen får inte överstiga 45°C vid anslutningspunkten till spillvattennätet.

   Mätning och registrering av flöde och pH ska ske kontinuerligt. En automatisk flödesproportionell provtagare ska användas.

6. Mängden fett i utgående avloppsvatten får inte överstiga 40 kg/dygn under ett enskilt dygn. Utsläppet ska kontrolleras [genom] analys av dygnsprov minst en gång varannan vecka

under pågående drift. Analysen ska ske vid provtagningspunkt som närmare anges i kontrollprogrammet.

Villkoret är uppfyllt om minst 80 % av analysresultaten klarar begränsningsvärdet under kalenderåret.

7. Senast sex månader innan verksamheten i sin helhet eller i någon väsentlig del slutligt avvecklas ska en plan för avveckling upprättas och lämnas till tillsynsmyndigheten. Planen ska omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall samt förslag på undersökning av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till.

8. Bolaget ska upprätta ett kontrollprogram och ge in detta till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet har tagits i anspråk. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder.

Motiv för verkställighetsförordnande

Som motiv för yrkandet om verkställighetsförordnande har bolaget angett att verksamheten är pågående och har varit lokaliserad på platsen under lång tid. Bolaget uppger att inga enskilda motstående intressen har framkommit samt att företrädare för allmänna intressen har bedömt verksamheten vara tillåtlig. Slutligen anför bolaget att det inte finns risk för irreparabla skador om verksamheten påbörjas innan lagakraftvunnet beslut föreligger.

Ur sökandens beskrivning av verksamheten

Av sökandens beskrivning av verksamheten framgår bl.a. följande.

Bakgrund

SIA Glass AB (bolaget) bedriver glasstillverkning på fastigheterna Slöinge-Perstorp 1:44, 2:85 och 2:88 i Falkenbergs kommun. Glassproduktion har bedrivits på fastighet Slöinge-Perstorp 1:44 sedan 1961.

Verksamheten omfattar tillverkning och förpackning av vegetabiliska och animaliska glassprodukter. I dagsläget finns ett tillstånd som omfattar produktion av glass upp till 15 000 ton per år. Bolaget har som ambition att växa 3-5 % årligen.

Verksamheten är tillståndspliktig enligt bestämmelserna i 9 kap. 6 § miljöbalken. Den klassificeras även som en farlig verksamhet enligt

lagen om skydd mot olyckor (2003:778) (s.k. ”2:4 verksamhet”), på grund av att verksamheten hanterar ammoniak i kylanläggningarna. Verksamheten omfattas inte av Sevesolagstiftningen. Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningens bestämmelser. En statusrapport har upprättats.

Lokalerna består av kontorsutrymmen, lager, produktionslokaler, verkstäder samt glasscafé. Bolaget hyr Slöinge Fryshus av Bertegruppen.

Vid anläggningen tillverkas ett stort antal olika sorters glassar fördelade på olika glasstyper som skopglass (0,5-5 liter), glassbåtar, pinnglass, isglass och strutglass.

Lokalisering

Verksamheten är lokaliserad i utkanten av samhället Slöinge i Falkenbergs kommun. Hallands djursjukhus ligger väster om verksamheten, på andra sidan väg 659. Närmaste bostäder ligger ca 30 m nordost om anläggningen och 60 m sydost om anläggningen. Bostäderna omedelbart norr om anläggningen är uppköpta av bolaget. Verksamhetsområdets yta är totalt 33 527 m^2.

Teknisk beskrivning av verksamheten

Tillverkningsprocessen innefattar mixtillverkning, pastörisering, homogenisering, kylning, mognad, fyllning och förslutning, frysning och härdning samt packning.

Drifttider

I ansökt verksamhet kommer produktion att ske i 2-skift eller 3-skift beroende på säsong. Arbetstider för ordinarie 3-skift är måndag kl. 06:00 – fredag kl. 21:00.

Transporter kommer i ansökt verksamhet att ske vardagar mellan klockan 06:00 och 22:00. Transporter i befintlig verksamhet sker vardagar mellan klockan 07:00 och 22:00.

Antalet produktionsdygn beräknas till cirka 240 dygn totalt per år.

Energi

I verksamheten används biogas för värmeproduktion. El används i processerna och belysningen m.m. Den gaseldade pannan har en uteffekt om 1 000 kW.

Råvaror

I verksamheten används råvaror i form av grädde, mjölk, havremjölk, socker, glukos, emulgatorer och vatten samt mindre mängder av sylt, bär, nötter och choklad m.m. Hantering av vegetabilisk- och animalisk produkt sker i separata tankar.

Vattenanvändning

Vatten används i produktionen (i produkterna och till CIP[2]-disk), för kylning i kondensorn samt som sanitärt vatten. Allt vatten tas från det kommunala dricksvattennätet.

Allt rent kylvatten från verksamheten återanvänds så mycket som möjligt som produktvatten samt för diskning och städning.

Utsläpp till vatten

Processavloppsvatten

Allt processavloppsvatten genomgår en förbehandling i internt reningsverk innan det leds via kommunens spillvattennät till Smedjeholms avloppsreningsverk i Falkenberg.

Nuvarande processavloppsvattenbehandling omfattar:

- två parallellkopplade, luftade utjämningsbassänger om totalt 50 m^3 (motsvarande ett normalt dygnsflöde) samt pumpbrunn,
- ett pumphus med två frekvensstyrda pumpar och nivåkontroll samt
- behandling av spillvatten innefattande
  - pH-justering med lut av inkommande spillvatten samt pH-mätning,
  - utrustning för tillsättning av flockningsmedel,
  - förfettavskiljning och
  - fettavskiljare för fett och slamavskiljning.

Det finns pH-mätning och loggning av pH-värde på utgående avloppsvatten, temperaturmätning och loggning av temperatur på utgående avloppsvatten, flödesmätning och loggning av utgående flödesmängd samt provtagningsutrustning.

Bolaget kommer under senhösten 2022 att installera en ny reningsanläggning för att förbättra reningen av processavloppsvattnet. Ren-

[2] Cleaning in place [MPD:s anm]

ingsanläggningen kommer sannolikt att tas i drift i maj 2023. En intrimningsperiod om ca ett år behövs. Den nya reningsanläggningen består av de befintliga parallellkopplade, luftade utjämningsbassängerna (totalvolym 50 m^3) enligt ovan. Därefter tre reaktionstankar där järnklorid, natriumhydroxid (NaOH) och polymer doseras till processavloppsvattnet. Den bildade flocken separeras med hjälp av en mekanisk förtjockare. Filtratet från flocken leds till ett trumfilter för att ytterligare förbättra avskiljningen.

Normalflödet vid full ansökt produktion beräknas till ca 70 m^3/dygn, maximalt dygnsflöde beräknas till 120 m^3/dygn. Bolaget kommer i framtiden att använda betydligt mer vattensnåla reningsprocedurer i produktionen och till viss del ska renat avloppsvatten kunna återanvändas som tekniskt vatten.

Dagvatten

Verksamhetsområdet består i huvudsak av hårdgjorda ytor i form av tak, parkeringsplatser och övrig asfalterad mark. Vidare finns en grusyta (1 400 m^2), gräsytor (3 060 m^2) och en damm (900 m^2). Vid pågående utbyggnad kommer en tillbyggnad att utföras på befintlig grusad parkeringsyta, vilket gör att andelen takyta ökar med 1 400 m^2 till totalt 13 410 m^2.

Andelen dagvatten som avleds via dammen uppgår efter utbyggnad till 57 %, resterande avrinning sker direkt till kommunalt ledningsnät.

Dagvattnet leds till ett dike som följer järnvägsspåret i nordvästlig riktning till Boarpsbäcken som mynnar i Suseån. En mekanisk avstängningsventil finns på den kommunala ledningen mellan SIA:s anläggning och fryshuset. Dagvattenledningen i anläggningens norra del har ingen avstängningsventil.

Den norra delen av verksamhetsområdet är försedd med dagvattenbrunnar och brunnar som leder eventuellt spill ner till spillvattenanläggningen.

Tättingar används om det finns behov av att omhänderta släckvatten, såsom anges i utförd släckvattenutredning (avsnitt 7.3 punkt 3).

Bolaget åtar sig att rena dagvattnet med en kombination av damm och brunnsfilter som läggs i serie. En kombination av damm och brunnsfilter medför att samtliga Falkenbergs kommuns riktvärden för dagvatten innehålls, förutom riktvärdet för kadmium vilket överskrids marginellt.

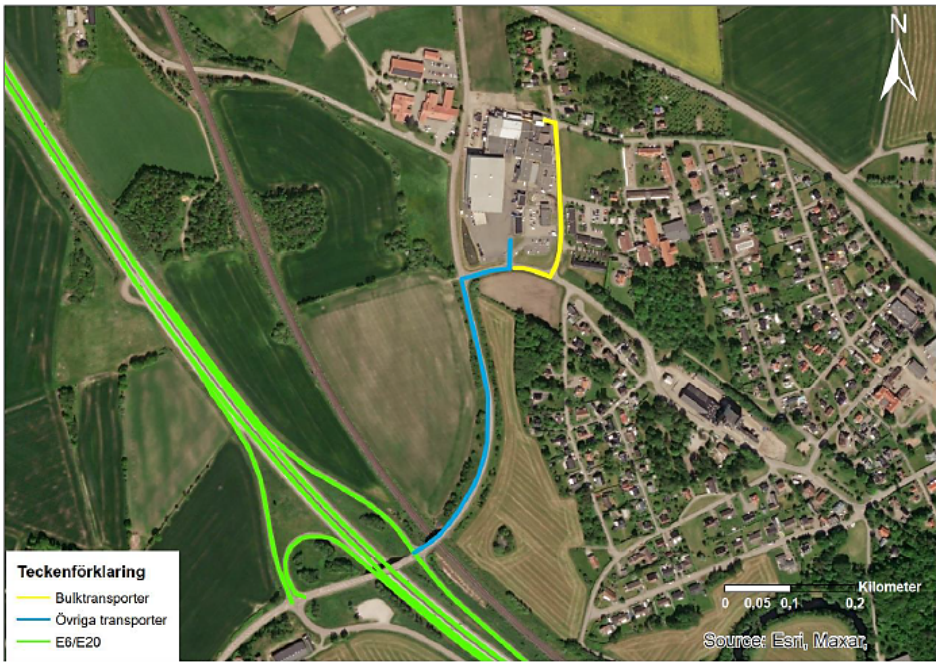
Kylvatten och sanitärt spillvatten

Allt rent kylvatten från anläggningen återanvänds i så stor utsträckning som möjligt som produktvatten samt till diskning och städning. Överskottet leds till kommunens dagvattennät. Provtagning och analys på kylvatten har genomförts för att fastställa föroreningsmängden. Sanitärt spillvatten avleds till kommunens spillvattennät i ett separat system.

Transporter

Bolaget hyr in en transportör som arbetar med att optimera logistiken för transporter och samköra hämtningar och avlämningar i avsikt att alltid köra med fullastade bilar. Transporter sker vardagar klockan 07:00 - 22:00. Transporttiderna i ansökt verksamhet kommer att ske vardagar klockan 06:00 - 22:00.

Transporter till och från verksamheten sker främst via E6 och väg 659 till Järnvägsgatan. Bulktransporter kör via Stenlösvägen till bolagets mottagningsstation på norra sidan om anläggningen. Kontors- och produktionspersonal kör också in till verksamhetsområdet via Stenlösvägen. Alla övriga transporter, t.ex. intransporter av torrvaror, utrustning och annat material, uttransporter av färdigvaror, hämtning av avfall samt kundtransporter till glassbutiken sker direkt från Järnvägsgatan till anläggningsområdet. Antalet tunga transporter per vecka i ansökt verksamhet är ca 170 stycken.

Figur 10. Transportvägar till ansökt verksamhet.

Kylanläggningar

För anläggningar av denna karaktär är det endast ammoniak och koldioxid som kan övervägas som köldmedier. Vid projektstart för bolagets senaste utbyggnad av kylanläggningen 2020 undersöktes flera tekniska lösningar för att i första hand kunna utnyttja koldioxid som kylmedia. Det saknades dock alltför många tekniska lösningar för att koldioxid ska kunna vara ett alternativ. Referensanläggningar som använder koldioxid eller annat alternativt köldmedium med motsvarande applikation som bolaget har inte stått att finna, varken i Sverige eller utomlands.

I ansökt verksamhet kommer tre kylanläggningar att användas med en total volym om högst 8 000 kg ammoniak. Kondensorer med rörslingor i rostfritt stål har valts för att eliminera risken för läckage på grund av korrosion. Alla kondensorer är placerade 11 meter över markytan.

I bolagets befintliga kylmaskinrum finns en anläggning bestående av 2 450 kg vattenfri ammoniak. Den är ursprungligen uppförd 1990 men är ombyggd i etapper, senast 2018, till dagens utseende. Kondensorn är den enda delen av systemet som, tillsammans med säkerhetsventilerna, är placerad utomhus på anläggningens högsta tak. Kondensorn innehåller ca 654 kg ammoniak.

Vid den pågående ombyggnationen kommer ytterligare en kylanläggning med 3 400 kg vattenfri ammoniak att installeras för att tillgodose de nya produktionslinjerna. De två kondensorerna är placerade på tak och är de enda delarna av systemet som, tillsammans med säkerhetsventilerna för kylanläggningen, är placerade utomhus. Det finns ca 284 kg ammoniak i respektive kondensor.

Anläggningen som försörjer fryshuset har en systemfyllnad på ca 1 850 kg ammoniak. Kondensorn är den enda delen av systemet som, tillsammans med säkerhetsventilerna, är placerad utomhus. Det finns 213 kg ammoniak i kondensorn.

I kylsystemet används även 16 000 kg propylenglykol (slutet system) som växlas av mot ammoniaken. F-kylmedel som används i verksamheten är godkända och förekommer endast i butikens frysboxar samt i mindre lokala luftkonditioneringsaggregat. Det finns totalt 208 ton koldioxidekvivalenter installerade i verksamheten.

Övriga kemiska produkter

Kemikalier används i verksamheten främst för rengöring av behållare i produktionen samt för pH-reglering av utgående vatten. I verksamheten finns även mindre mängder oljor och fetter.

Kemikalieförbrukningen kommer att öka i ansökt verksamhet med ökad produktionsmängd. Verksamheten kommer dock att installera en mer effektiv diskanläggning som kräver mindre kemikalier vid diskning. En ny tank för natriumhydroxid, med en volym om 6 m^3, kommer att installeras i samband med ombyggnationen. Ansökt verksamhet kommer inte att medföra användning av nya kemikalier.

Avfall

Mängderna avfall och farligt avfall beräknas öka något med ökad produktionsmängd. De totala avfallsmängderna är dock relativt begränsade.

Icke-farligt avfall

Huvuddelen av det avfall som uppkommer inom anläggningen utgörs av kasserat förpackningsmaterial som komprimeras och sorteras vid anläggningen. Slam och fett från fettavskiljaren samt gränsprodukt och golvspill transporteras till Falkenbergs Biogas AB alternativt till Berte Gård för biogasframställning. Samtliga avfallsslag transporteras bort och omhändertas av bolag med erforderliga tillstånd.

Farligt avfall

Bolaget har avtal med företag som ombesörjer transport av farligt avfall. Farligt avfall förvaras i miljöcontainer med tillhörande spillbråg.

Sevesolagen

Bolaget har tagit fram en uträkning gällande mängder förvarade kemikalier per tillfälle som visar att bolaget inte omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagen).

Industriutsläppsverksamhet

BAT-slutsatser

Bolaget bedömer att det i stort uppfyller de BAT-slutsatser som är tillämpliga på verksamheten.

Vad avser buffertkapaciteten hos reningsanläggningen är den i utjämningsbassängerna tillräcklig vid ett stillestånd om mindre än ca 8 timmar. Vid stillestånd mer än 8 timmar kontaktas i god tid entreprenör för beställning av slamsugare inklusive släp. Dessa fordon rymmer ca 40 m^3 och kan under ett eventuellt haveri i reningsverket suga orenat avloppsvatten från utjämningsbassängerna för vidare transport till biogasanläggning som tar emot sådant vatten. De åkerier som bolaget anlitar har jourverksamhet dygnet runt. Ett alternativ till ovanstående är att en dialog inleds med VIVAB för hur orenat vatten ska hanteras.

Leverantören av reningsanläggningen har en kort inställelsetid vid sådan händelse, om bolaget inte skulle ha interna resurser att åtgärda ett eventuellt haveri.

Statusrapport

Föroreningssituationen i mark

Generellt visar utförda analyser inte på några förhöjda halter av de ämnen som har analyserats. Samtliga halter ligger under nuvarande riktvärden som gäller för industrimarkanvändning (MKM). Ett ämne (arsenik) i den översta nivån i provpunkt (23W01) förekommer i halt som ligger strax över riktvärdet för KM (känslig markanvändning).

Föroreningssituationen i grundvatten

Analysresultaten visar generellt på mycket låga till måttliga föroreningshalter i jämförelse med tillgängliga SGU:s tillståndsklasser. De avser dock grundvattenförekomster (för dricksvatten) men används ofta som en indikation på förorening i grundvatten i förorenade områden. I grundvattenrör 23W01 påträffades mangan och kobolt i vad som klassas som höga halter. Det finns dock ingen tydlig koppling mellan kobolthalt i grundvatten och uppmätta halter i fyllnadsmassor i samma provpunkt. Denna provpunkt ligger inom det område som har den största fyllningsmäktigheten (2,5 m) och även inom området som bedöms ha hög genomsläpplighet. Mangan och kobolt kan härstamma från bakgrundhalter i området. Spridning från förorening i fyllnadsmassor eller omgivning kan inte uteslutas.

Ur sökandens miljökonsekvensbeskrivning

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. följande.

Alternativ lokalisering

I lokaliseringsutredningen har två alternativa lokaliseringar beaktats; Berte gård i Vastad (A) och en placering i närheten av Berte Qvarn (B). Inget av alternativen uppfyller dock de förutsättningar som bolaget ser som viktiga, t.ex. att området är detaljplanelagt för industri eller att påverkan på miljön blir mindre än i nuläget.

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att SIA-Glass inte ökar sin produktionsmängd, utan fortsätter med befintlig verksamhet och producerar upp till 15 000 ton glassprodukter årligen. Ansökt verksamhet kommer att medföra att en mindre vattenmängd används och att föroreningsmängderna från processavloppsvattnet minskar i jämförelse med nollalternativet.

Riksintressen

Ca 400 m söder om verksamheten finns ett riksintresse för naturvård; Slissån-Suseån. Verksamhetsområdets sydvästra hörn ligger inom riksintresse för kulturmiljövård Vastaddalen. Ca 300 m sydväst om verksamheten finns ett riksintresse för rörligt friluftsliv (Länsstyrelserna, 2022). Ca 300 m sydväst om verksamheten finns ett riksintresse för högexploaterad kust. Riksintresse för järnväg Västkustbanan löper ca 300 m sydväst om verksamheten och riksintresset för väg E6 löper ca 400 m sydväst om verksamheten.

Verksamheten ligger inom MSA[3]-yta för Halmstad flygplats och gränsen till MSA-yta för Ängelholms flygplats går ca 1,3 km söder om verksamheten (Trafikverket, 2021). Trafikverket har framfört att det inte invänder mot den ansökta verksamheten.

Utsläpp till vatten

Processavloppsvatten

Allt processavloppsvatten genomgår en intern förbehandling i internt reningsverk innan det leds via kommunens spillvattennät till Smedjeholms avloppsreningsverk i Falkenberg.

[3] Minimum Sector Altitude

Den nya reningsanläggningens utformning är baserad på en pilotanläggning som var i drift under tre månader under 2020. Under testperioden uppnåddes följande reduktionsgrader av fett, BOD_7 och totalkväve.

Emulgerat fett: 70 – 90%
Avskiljbart fett: 70 – 90%
BOD_7: 30 – 80%
Totalkväve: 40 – 80%

Variationerna i reningsgraden hos den nya reningsanläggningen förväntas bli mindre eftersom stort fokus läggs på styrning och mätning, vilket ger högre drifttillförlitlighet.

Med processavloppsvatten avses vatten från produktion, rengöring m.m. Lagerlokalerna har inget avlopp, men verkstaden har avlopp som leder till reningsanläggningen. Verkstadens avloppsvatten består av vatten från handfat och diskho som används av personalen för handtvätt o.s.v. Inga kemikalier eller liknande hälls i dessa avlopp.

Den nyinstallerade reningstekniken är den bästa tillgängliga tekniken på marknaden som klarar att rena avloppsvatten från just glasstillverkning, med de utmaningar som finns kring stor variation av pH-nivåer (på grund av skiftande reningsprogram i produktionen) och den varierande fetthalten (beroende på vilken produktmix som produceras).

Bolagets ambition är att innehålla halten totalt fett med 50 mg/l. Fetthalten kommer att fluktuera till följd av stora variationer i innehållet av fett i avloppsvattnet. Bolaget anser därmed att villkor om fett i utgående processavloppsvatten ska anges som totalt fett kg/dygn.

Kontroll och provtagning av processavloppsvatten kommer att ske i samma omfattning som i dagsläget och enligt gällande kontrollprogram. Vid eventuella utsläpp av större mängder grädde eller mix finns rutiner för att stoppa spillvattenanläggningen. Utsläppet samlas då i de luftade utjämningsbassängerna och stoppas från att pumpas vidare i avvaktan på slamsugning av bassängerna. Vid eventuell skada på utrustning i reningsverket stoppas inflödet till reningsverket tills skadan är åtgärdad.

Den planerade vattenreningsanläggningen bedöms medföra en förbättrad rening av föroreningar och en stabilisering av pH i utgående processavloppsvatten. Utsläppen kommer inte att öka

efter installation av det nya reningsverket, vilket gör att den ansökta verksamheten inte har någon negativ påverkan på Smedjeholms reningsverks reningskapacitet enligt vad som anges i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Bräddning kan ske vid ett okontrollerat utsläpp från fabriken. Utsläppet samlas då i de luftade utjämningsbassängerna och stoppas från att pumpas vidare i avvaktan på slamsugning av bassängerna. Under denna tid skulle bräddning av processavloppsvatten ske. Det har historiskt inte inträffat. Bräddning kan också ske om någon utrustning i reningsverket havererar och behöver bytas. Då stoppas inflödet till reningsverket under den tid det tar att byta ut/reparera aktuell utrustningsdel. Det har skett vid något tillfälle historiskt. I den nya reningsanläggningen kommer samtlig vital utrustning att vara utrustad med larm, vilket minimerar tiden för stillestånd och eventuell bräddning.

Kylvatten

Kontroll av kylvatten har genomförts. Majoriteten av analysresultaten underskrider Falkenbergs riktvärden. Kylvatten från fryshuset överskrider riktvärdet för totalkväve. Kylvatten från fryshuset leds till dagvattendammen som enligt dagvattenutredningen har en reningseffekt om 41 % avseende kväve. Provtagningarna på utsläppet av dagvatten efter dammen underskrider gällande riktvärden.

Koppar- och zinkhalterna i kylvatten från mixen respektive fabriken överskrider också kommunens riktvärden. Bolaget avser att utreda föroreningshalterna från kylvatten vidare, för att säkerställa att kylvattnet inte påverkar dagvattnet negativt.

Mängden kylvatten bedöms inte öka i ansökt verksamhet, i jämförelse med befintlig verksamhet.

Dagvatten och miljökvalitetsnormer för vatten

Analyser av utgående dagvatten visar att halterna av undersökta föroreningar understiger de halter som antagits i dagvattenutredningen och Falkenbergs kommuns riktvärden. Eftersom inga anläggningsarbeten som skulle kunna påverka dagvattnet kommer att ske i ansökt verksamhet, bedöms föroreningshalterna i dagvattnet inte öka.

Dagvatten från verksamheten har recipienterna Boarpsbäcken och därefter Suseån. Recipienterna innehar ekologisk måttlig status och

ska uppnå god status 2033. Den måttliga statusen beror bl.a. på vandringshinder och övergödning. Ansökt verksamhet bedöms inte hindra uppfyllandet av miljökvalitetsnormerna i Boarpsbäcken.

Grundvattenförekomsten Tollastorp finns ca 200 m sydost om den planerade verksamheten. Dagvatten från verksamhetsområdet leds i nordvästlig riktning och det kan antas att strömningsriktningen för grundvatten följer ytvattnet. Därmed påverkas inte grundvatten-förekomsten.

För att förbättra kvaliteten på utgående dagvatten kan befintliga dagvattenbrunnar som inte står i förbindelse med dammen förses med brunnsfilter.

Utsläpp till luft

Verksamheten medför utsläpp till luft huvudsakligen av stoft, kväve-oxider, kolmonoxid och koldioxid från transporter. Ansökt verksam-het medför en linjär ökning av tunga transporter sett till den ökade produktionsmängden. De inhyrda transportörerna arbetar kontinu-erligt med att optimera transporterna för att minska antalet tomma laster. Alla inhyrda chaufförer har genomgått en ecodriving-utbild-ning.

För energiproduktion används en gaseldad panna med uteffekten 1 000 kW. Pannan eldas sedan juni 2017 med biogas. Utsläpp från pannan mäts årligen. Pannan kommer fortsätta användas i ansökt verksamhet och utsläppsmängderna bedöms vara ungefär desamma.

Normalt förekommer ingen lukt från anläggningen.

Energianvändning

Under åren 2019-2021 har den totala energianvändningen ökat med den ökade produktionen, dock har energianvändning per ton produkt minskat.

Elanvändningen i ansökt verksamhet beräknas öka och kommer uppgå till ca 8 600 MWh/år, vilket motsvarar årsförbrukningen i ca 430 svenska medelstora villor.[4] Energianvändning per ton produkt kommer fortsatt minska tack vare ny effektiv teknik. Mängden bio-gas beräknas minska i ansökt verksamhet, eftersom återvinning av värme från kylkompressor planeras för uppvärmning av lokaler och för den nya diskanläggningen. Bolaget arbetar med att minska ener-

[4] Räknat på en genomsnittlig förbrukning på 20 000 kWh/år

giförbrukningen samt att bli självförsörjande inom Bertegruppen, med bl.a. vattenkraft och solceller.

Bolaget arbetar kontinuerligt med energieffektivisering och har genomfört energibesparande åtgärder. Bolaget arbetar även med energieffektivisering genom ett samarbete med Hallands djursjukhus och E.ON där värmen från ammoniaksystemen kan återvinnas. Bolaget planerar också att anlägga en solcellsanläggning på taket av produktionsanläggningen. Utöver detta planeras installation av återvinning av värme från kompressor.

Bolaget har tagit fram en energikartläggning för befintlig verksamhet år 2017. Samtliga aktuella åtgärder har genomförts. Bolaget planerar för att genomföra en ny energikartläggning vid ansökt verksamhet.

Vattenanvändning

Den totala vattenanvändningen har ökat mellan 2019-2021, medan vattenanvändning per ton producerad glass har minskat betydligt med effektivare vattenanvändning. Mängden sanitärt vatten är ca 2 000 m^3 beräknat genom schabloner. Vattenanvändningen i ansökt verksamhet motsvarar den årliga förbrukningen för 600 genomsnittspersoner i Skandinavien.

Mest vatten används inom CIP-diskning och ca 6 000 m^3 används som produktvatten. I ansökt verksamhet kommer den totala vattenförbrukningen att vara ungefär densamma som i befintlig verksamhet, medan vattenmängden sett till produktmängd har minskat betydligt under åren 2019-2021 och kommer fortsätta minska. Bolaget arbetar kontinuerligt med att minska vattenanvändningen.

En ny effektiv diskanläggning installeras, ny kylkompressor använder luft för kylning, torrstädning och skapning sker före städning med vatten och den nya reningsanläggningen har möjlighet att återanvända en del av det utgående vattnet. Allt rent kylvatten från anläggningen återanvänds i så stor utsträckning som möjligt som produktvatten samt till diskning och städning.

Försök pågår med att byta sterilsteget i diskcykeln på vegetabiliska mixeravdelningen till kalldesinfektion för att minska förbrukningen av varmvatten. Det kommer att medföra en betydlig minskning av varmvattenanvändningen, det måste dock säkerställas att reningsgraden blir tillräcklig.

Hösten 2022 kommer en ny vattenreningsanläggning att installeras för att förbättra reningen av processavloppsvatten samt stabilisera pH. Till vattenreningen kommer en klarvattentank att installeras där möjlighet finns att återanvända en del av det utgående vattnet i vattenreningsanläggningen.

Transporter

Majoriteten av de tunga transporterna på Järnvägsgatan går till SIA-Glass verksamhetsområde. Även besökare till glassbutiken kan antas utgöra en betydande andel av trafiken som färdas på Järnvägsgatan under glassbutikens högsäsong. Dessa transporter använder endast ca 80 m av Järnvägsgatan och passerar inga bostäder.

10 bulktransporter per vecka kommer att köras via Stenlösvägen till verksamhetsområdet. Antalet personbilar som kör till anläggningen via Stenlösvägen uppskattas till 140 per vecka och de bedöms inte öka i ansökt verksamhet. Öster och nordost om Stenlösvägen finns bostäder som kan påverkas av den ökade mängden transporter i ansökt verksamhet. Enligt bullerutredningen kommer Naturvårds-verkets riktvärden att innehållas vid samtliga bostäder avseende transporter i ansökt verksamhet.

Eftersom infarten från Järnvägsgatan används för samtliga av SIA-Glass övriga tunga transporter bedöms påverkan från transporter som begränsad.

Buller

Buller från verksamheten uppkommer främst från transporter från och till verksamheten, inklusive personbilstransporter till glassbutik, samt från fläktar.

Trafikbuller längs med transportvägen från SIA-Glass till väg E6 beräknas efter utbyggnad uppfylla infrastrukturpropositionens riktvärden för en god ljudmiljö (LAEq 55 dBA, LAFmax 70 dBA). Överskridande norr om anläggningen längs Stenlösvägen beror på trafikbuller från väg 601 och inte på bidrag från verksamhetens transporter.

För att uppfylla Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller (rapport 6538) behövs ett antal åtgärder. De kommer att vidtas och med vidtagna åtgärder beräknas riktvärdena enligt Naturvårds-verkets rapport 6538 uppfyllas.

I ansökt verksamhet uppgår ekvivalent ljudnivå dagtid som högst till 45 dBA vid bostäder. Högsta ekvivalenta ljudnivån kvällstid uppgår till 45 dBA och nattetid till 40 dBA. Högsta momentana ljudnivå nattetid är 55 dBA.

Råvaror

Mängden råvaror kommer att öka linjärt med produktionsmängden i ansökt verksamhet. På grund av efterfrågan bedömer bolaget att vegetabiliska råvaror kommer att öka i högre takt än mjölk och grädde.

Klimatberäkningar som har gjorts på SIA-Glass verksamhet visar att grädde och andra mejeriprodukter är det största bidraget till bolagets miljöpåverkan. För att minska de totala utsläppen arbetar bolaget tillsammans med leverantörerna för att minska utsläppen från mejeriprodukter, socker och förpackningar.

Kemiska produkter

I ansökt verksamhet kommer fem kemiska produkter att användas som enligt framtagen statusrapport är klassificerade som måttlig eller stor teoretisk föroreningsrisk. Produktvalsprincipen tillämpas i bolaget. Kemikalier kommer att förvaras invallade i ett skilt utrymme i källaren.

Avfall

SIA-Glass arbetar i enlighet med avfallshierarkin. Avfall som uppkommer förvaras på ett sådant sätt att föroreningar inte kan nå omgivningen.

Risk och säkerhet

Bolaget arbetar kontinuerligt med identifiering av risker. Den huvudsakliga risken i verksamheten är ett eventuellt haveri på kylanläggningarna. Ett större läckage av råvara (ex. mjölk eller grädde) kan medföra störningar i avloppsreningsverket. Varumottagningen är utrustad med spillränna för att minska risken för utsläpp och det finns rutin för lossning av bulkleveranser av kemikalier. Risken för brand i verksamheten bedöms som liten.

Ammoniak

Olyckshändelser som kan leda till läckage bedöms främst utgöras av brand, mekanisk skada och handhavandefel vid lossning eller påfyllning av ammoniak.

Följderna av ett haveri på kylanläggning som innehåller ammoniak kan vid ogynnsamma förhållanden orsaka ett för omgivningen skadligt utsläpp av ammoniak till luften. Hela anläggningen kommer att förses med ett omgivningslarm för tidig varning vid ett utsläpp av ammoniak.

Skyddsåtgärder och säkerhetssystem

Arbete med anläggningarna sker av utbildad servicepersonal (Halmstad kylteknik) som har väl utarbetade rutiner. En riskanalys görs alltid innan lossning eller tömning sker och arbetet genomförs alltid av två personer där en övervakar processen och den andra utför arbetet.

Vid kylanläggningarna som innehåller ammoniak finns flera säkerhetssystem som brand- och utrymningslarm, brandgasventilation samt nödventilation och gaslarm. Anläggningarna är brandtekniskt avskilda i slutna utrymmen.

Respektive kylmaskinrum, förutom fryshusets, är försett med skrubbersystem. Vid ett ammoniakläckage inomhus tvättar skrubbern ner den ammoniak som passerar systemet. Den har dock inte 100% verkningsgrad. Ca 15% följer med ut mot omgivningen, men riskområdet är betydligt mindre än ett utsläpp från en kondensor där utsläpp sker i vätskefasen som förångas.

Skäl till att skrubbersystem inte planeras för kylanläggningen är att det redan är ett befintligt system. Vid katastrofutsläpp i fryshusets kylmaskinrum får i stället ett läckage ventileras ut i kontrollerade former via dörrar till kylmaskinrummet mot det fria eller ut i fryshuset och senare via dörrar eller brandgasventilation till det fria. På så sätt medför utsläppet inte någon större påverkan på omgivningen eller människors liv och hälsa. Kostnaden för en skrubber även för kylanläggningen i fryshuset är beräknad till 1,2 miljoner kronor. Bolaget menar att nyttan av en skrubber inte står i proportion till kostnaden och att det är orimligt att uppfylla skyddsåtgärden.

Förebyggande åtgärder mot utsläpp av ammoniak har minskat sannolikheten för större utsläpp. Bolaget åtar sig att utreda och genomföra identifierade tekniska och organisatoriska åtgärder enligt risk-

utredningen. När åtgärderna är genomförda kan t.ex. utsläpp av ammoniak uppmärksammas och omgivningen varnas i tidigare skede och mängden ammoniak som släpps ut vid en händelse begränsas, vilket medför minskad risk för att människor ska utsättas för koncentrationer som kan vara skadliga.

Vid stabil skiktning har utsläppshöjden mindre påverkan på spridningsbilden. Risken för att halter som orsakar svåra skador uppkommer utom anläggningen minskar därför inte nämnvärt med höjd utsläppspunkt.

Att bygga in säkerhetsventilerna för kylanläggningarna och ansluta dessa för utsläpp av ammoniak till skrubber inomhus, bryter mot gällande normer i SS - EN 378 och kraven i Svensk Kylnorm – Aggregat med Ammoniak. Att bygga in säkerhetsventiler via skrubbern inomhus innebär även andra, större osäkerheter och risker.

Släckvatten

Släckvatten från brand innehåller en rad föroreningar vilka är avhängiga det material som brinner.

Samtliga rekommenderade skyddsåtgärder i släckvattenutredningen kommer att genomföras. Åtgärderna innefattar avstängningsmöjlighet för utgående dagvatten, att ny planerad dagvattenledning nyttjas för att leda dagvatten från norra sidan till befintlig damm, dagvattenbrunnar i norr skyddas med brunnstättingar vid behov och organisatoriska åtgärder som revidering av insatsplan.

Släckvattenhantering

Anläggningen har goda förutsättningar för att ta hand om släckvatten vid en eventuell brand. Från de södra delarna av anläggningen kommer förorenat släckvatten till stora delar att ledas till den befintliga dagvattendammen som finns på anläggningen, medan det i norr krävs åtgärder för att förhindra att släckvatten når recipient. Bolaget kommer att genomföra samtliga i utredningen föreslagna skyddsåtgärder.

Dagvatten

Vid utloppet av dagvattendammen finns avstängningsmöjlighet och saneringsutrustning finns i anslutning. Vid oplanerat utsläpp till dagvattensystemet utförs slamsugning.

Inkomna yttranden

Av de yttranden som kommit in framgår bl.a. följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Verksamhetsområde

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill påtala att det i ansökan markerade verksamhetsområdet inte inkludera hela parkeringsytan i norr. På flygfoton syns att parkeringen sträcker sig utanför markerat verksamhetsområde.

Buller

Nämnden anser att verksamheten ska klara de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets vägledning kring industri- och annat verksamhetsbuller (rapport 6538). De bullerdämpande åtgärder i ansökans bullerutredning som bolaget har åtagit sig att genomföra ska prioriteras och kontroll ska göras efter att åtgärderna har vidtagits för att säkerställa att åtgärderna har gett önskat resultat.

Transporter

Det finns bostäder i närheten av verksamheten och ljudnivån nattetid bör vara så låg som möjligt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att frågan om transporter till och från verksamheten samt inom verksamhetsområdet bör regleras med ett villkor i enlighet med tidigare tillstånd.

Dagvatten

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är viktigt att verksamheten har rutiner för att sköta dagvattendammarna och dagvattenbrunnarna och tillhörande utrustning såsom brunnsfilter, så att funktionen upprätthålls.

Utsläpp till vatten

Under tidigare år har det utgående avloppsprocessvattnet haft varierande pH-värden och emellanåt haft höga halter av fett. Sedan 2023 är en ny reningsanläggning på plats som resulterat i mer stabila värden på utgående processvatten. Nämnden anser att det är viktigt att verksamheten arbetar aktivt med att utgående avloppsprocessvatten ska ha så låga halter fett som möjligt.

Förebyggande arbete kring ammoniakutsläpp

Eftersom verksamheten kommer att hantera stora mängder ammoniak i närheten av bostäder, är det viktigt att verksamheten arbetar aktivt med det förebyggande arbetet för att förhindra utsläpp av ammoniak. Det är viktigt att det finns ett dokumenterat ansvar på verksamheten samt att det finns god kännedom hos personalen om vilka rutiner verksamheten har vid ett eventuellt utsläpp av ammoniak.

Vatten & Miljö i Väst AB (Vivab)

Vivab har meddelat verksamheten att reningsverket kan ta emot verksamhetens processavloppsvatten utan negativ påverkan om ABVA följs, vilket bland annat innebär att fett inte ska överskrida 50 mg/l som medelvärde per dygn.

Om halten fett skulle överskrida 50 mg/l kan det påverka ledningsnätet negativt genom igensättning. Vivab anser att verksamheten behöver installera de reningssteg som behövs för att klara verksamhetens varierande innehåll i avloppsvattnet samt för att uppfylla 50 mg/l som medelvärde per dygn vid minst 90 % av analysresultaten under kalenderåret för att inte äventyra ledningsnätet.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Gällande de i riskanalysen beskrivna nio tekniska åtgärderna och fem organisatoriska åtgärderna som bolaget har angett för att minska riskerna med ammoniakhanteringen, anser MSB att bolaget har bekräftat att de ska åtgärdas samt att de är tidsatta. I bilaga 1, komplettering nr 2 av tillståndsansökan enligt 9 kap. miljöbalken från 2023-09-13, under punkt 7, har bolaget angett att man avser att åta sig att genomföra samtliga tekniska åtgärder (T1-T9) och under punkt 9 i samma bilaga anger bolaget att samtliga åtgärder (T1-T9 samt O1-O5) är tidsatta med senast genomförandedatum. I och med att åtgärderna O1-O5 är tidsatta med senast genomförandedatum utgår MSB från att bolaget åtar sig att genomföra även dessa åtgärder.

Följande tre frågeställningar gällande bolagets ammoniakhantering var med i Länsstyrelsen i Hallands läns kompletterande missiv, och MSB besvarar frågorna vid respektive fråga:

Föreligger behov av inbyggda ventiler?

Inbyggda säkerhetsventiler är en säkerhetshöjande åtgärd för anläggningen. I andra ärenden där man har haft inbyggda säkerhetsventiler har det rört sig om nybyggnationer, vilket det inte är i det här ärendet. MSB överlämnar åt miljöprövningsdelegationen att avgöra om det är ekonomiskt försvarbart i detta fall.

Kan brandgasventilation vara ett alternativ till inbyggda ventiler?

Brandgasventilation i kylmaskinrummet kan vara en del av lösningen vid en brand, men är inte att jämställa med inbyggda säkerhetsventiler.

Medför höjd utsläppspunkt avgörande skillnad vid ett utsläpp?

Att höja utsläppspunkten till ca 20 meter kan medföra en viss förbättring vid vissa stabilitetsklasser. MSB överlämnar till miljöprövningsdelegationen att avgöra om det är ekonomiskt försvarbart i detta fall.

Räddningstjänsten Väst (RVäst)

Föreligger behov av inbyggda ventiler?

Det exakta behovet är svårt att avgöra men RVäst ser inte några nackdelar eller hinder ur säkerhetssynpunkt med att säkerhetsventiler och kondensatorer byggs in.

Kan brandgasventilation vara ett alternativ till inbyggda ventiler?

Att ha ventilation som kan startas och stängas manuellt ser RVäst som positivt. RVäst ser dock inte kopplingen mellan effekten av en sådan ventilation och en inbyggnad av säkerhetsventiler och kondensatorer.

Medför höjd utsläppspunkt avgörande skillnad vid ett utsläpp?

Efter beräkningar med Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps beräkningsverktyg ”spridning luft” har modeller skapats som visar att en höjning av skorstenen från 11 till 20 meter skulle skapa bättre förutsättningar för att ett utsläpp skulle missa tätorten Slöinge.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen tillstyrker bolagets ansökan under förutsättning att villkor meddelas som ställer krav på skyddsåtgärder som medför att

risken är försumbar att svåra skador eller dödsfall uppkommer utanför anläggningen, till följd av ett eventuellt utsläpp av ammoniak.

I annat fall avstyrker Länsstyrelsen bolagets ansökan.

Länsstyrelsen har avstått från att lämna synpunkter i andra avseenden än ammoniakfrågan.

I övrigt anser Länsstyrelsen att villkor i följande avseenden ska meddelas.

> Det bör meddelas villkor om att verksamhetens kylanläggningar får innehålla högst följande mängder ammoniak:
>
> – ”Befintligt kylmaskinrum” – 2 450 kg
> – ”Nytt kylmaskinrum” – 3 400 kg
> – Fryshuset – 1 850 kg
>
> Det bör meddelas villkor om att kylmaskinrummet till fryshuset ska förses med skrubber.
>
> Det bör meddelas villkor om att verksamheten ska öva scenarier som rör utsläpp av ammoniak.

Länsstyrelsen hänvisar i sitt yttrande dels till andra anläggningar som också hanterar stora mängder ammoniak och som, vad Länsstyrelsen uppfattar, har en lösning som innebär att ett eventuellt utsläpp av ammoniak från säkerhetsventiler släpps ut via skrubber, dels till Mark- och miljööverdomstolens dom 2019-11-27, mål nr M 6907-18 i vilken domstolen avslog AB Tetra Paks ansökan.

Länsstyrelsen anser att bolaget inte har nått fram till en acceptabel nivå vad gäller risker med kylanläggningar som innehåller ammoniak och framför att hantering av stora mängder ammoniak ställer höga krav på långtgående skyddsåtgärder. Länsstyrelsen uppfattar att det finns ytterligare åtgärder som är rimliga att vidta.

Sökandens bemötanden

Sökanden har i bemötande av inkomna yttranden anfört bl.a. följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Verksamhetsområdet som bolaget tidigare har angett är det som ska ligga till grund för prövningen. Bolaget åtar sig att kontrollera bull-

ernivåerna när de föreslagna åtgärderna har vidtagits. Bolaget kan acceptera att gällande villkor 7 även regleras i tillståndet. Bolaget har rutiner för att sköta dagvattendammar och dagvattenbrunnar.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Bolaget tolkar MSB:s yttrande som att myndigheten tillstyrker verksamheten under förutsättning att de tekniska och organisatoriska åtgärder som bolaget har föreslagit och åtagit sig också genomförs.

Bolaget uppfattar vidare att MSB menar att ammoniakhanteringen som bolaget ansöker om är tillåtlig och att ytterligare skyddsåtgärder ska vägas mot kostnaderna för desamma.

MSB är den sektorsmyndighet som har bäst kunskap om riskerna med ammoniakhantering varför det bör läggas stor vikt vid myndighetens ställningstaganden vid prövning av verksamhets tillåtlighet.

Bolaget åtar sig att bygga in kondensorn i det gamla maskinrummet.

Räddningstjänsten Väst

Vad gäller frågan om utsläppshöjd för ett eventuellt utsläpp av ammoniak hänvisar bolaget till de kompletterande spridningsberäkningar som har lämnats in och som visar att skillnaderna är ytterst marginella.

Vatten & Miljö i Väst AB (Vivab)

Den yrkade villkorsregleringen avseende fett i utgående processavloppsvatten är ändamålsenlig för att undvika skador på ledningsnätet, det finns därutöver inte något behov av ett haltvillkor.

Det är svårt att mäta fetthalten i avloppsvatten, svårt och förenat med en relativt hög osäkerhetsgrad. Vivab är det enda VA-bolag i Halland vars ABVA har riktvärden för fett. Svenskt Vatten anger i sin publikation[5] i avsnitt 7.1.1, att fett inte ingår i förslag på riktvärden för olika parametrar, bland annat på grund av de osäkerheter som analyserna innebär.

Under den långa tid som bolaget har bedrivit verksamheten har ledningsnätet aldrig satts igen. Vid de tillfällen då bolaget har haft ett förhöjt utsläpp av fett har bolaget kontaktat Vivab och bett om

[5] Svenskt Vatten, Publikation P95, Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet, Mars 2019

återkoppling om något problem uppstått. Inte vid något av de tillfällen då Vivab har återkopplat till bolaget, har några problem uppstått. Om Vivab identifierar någon negativ påverkan på ledningsnätet som kan härledas till bolagets verksamhet, så åtar sig bolaget givetvis att åtgärda eventuella skador.

Länsstyrelsen i Hallands län

Med anledning av länsstyrelsens synpunkter har bolaget har tagit fram en fördjupad riskbedömning. Den utgår ifrån en kvantitativ och probabilistisk metodik för att uppskatta kylanläggningarnas omgivningspåverkan, vilket kommer att möjliggöra riskvärdering mot vedertagna acceptanskriterier.

Enligt riskutredningen bedöms kylanläggningarnas riskpåverkan på omgivningen genomgående som acceptabel utifrån ett samhällsriskperspektiv.

Utifrån ett individriskperspektiv indikerar simuleringarna generellt att överhängande risk för allvarliga konsekvenser för omgivningen sannolikt enbart föreligger i de fall då utsläppen inträffar i samband med svagt till måttligt stabil skiktning. Sådana väderförhållanden kan företrädesvis förväntas råda under nattetid då andelen individer som visats utomhus inom riskområdena kan antas vara mycket låg.

Enligt utredningen domineras riskbilden av bidraget från kondensorn från det gamla maskinrummet (A). Det förefaller rimligt att vidta kompletterande skadebegränsande åtgärder genom att reducera riskpåverkan från kondensor A.

Bolaget har tagit fram en tekniskt genomförbar lösning för att bygga in kondensor A som innebär att luftintaget och utblåset förses med jalusispjäll och att kondensorn i övrigt byggs in i en tätslutande konstruktion. En ammoniakdetektor placeras i utrymmet som vid ett utsläpp ser till att spjällen stängs. En ny ventilationskanal kopplas till befintlig kanal och ett utsläpp från kondensorn leds till befintlig ventilationskanal. Ett utsläpp från kondensorn leds till skrubber och tvättas ned innan utsläpp.

En sådan inbyggnad innebär att risken för närliggande bostadshus och djursjukhuset blir acceptabel. Risken för kundparkeringen och en mindre del av huvudbyggnaden blir något högre. Med tanke på hur områdena används, bedöms riskökningen inom området vara mycket begränsat och risken därmed tolerabel. Några skäl för ytterligare skadebegränsande åtgärder i form av att även kondensorerna

B och C byggs in, bedöms inte föreligga. Bolaget åtar sig att genomföra de beskrivna åtgärderna som innebär att kondensor A (gamla maskinrummet) byggs in. Kostnaden för att utföra åtgärden uppgår till minst 3 miljoner kr. Ombyggnationen ska vara utförd inom ett år från det att tillståndet tagits i anspråk.

Bolaget har undersökt de tekniska förutsättningarna för att bygga in kondensorerna B[6]. Kondensorerna är placerade på den högsta delen av byggnaden och har en annan typ av kylning (torrkylning). Med de förutsättningarna och motsvarande teknik för inbyggnad som presenterats för A, bedöms kostnaden för material och utrustning uppgå till drygt 10 miljoner. Därtill kommer kostnader för förstärkning av byggnad m.m. samt en ökad energianvändning och sämre verkningsgrad. Sammantaget menar bolaget att kostnaden inte motsvarar den mycket begränsade nytta som åtgärden innebär.

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att SIA-Glass AB har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Industriutsläppsförordningen

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) en industriutsläppsverksamhet. I samband med en tillståndsansökan krävs därmed en statusrapport som beskriver nuläget i mark och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att statusrapporten, efter utförd komplettering, uppfyller kraven i 1 kap 23 § industriutsläppsförordningen.

Det är en fråga för tillsynsmyndigheten att följa upp att en verksamhetsutövare utför periodiska kontroller enligt vad som anges i 1 kap. 21 och 22 §§ i industriutsläppsförordningen.

[6] Kylanläggningen i det s.k. ”Nya maskinrummet” är försedd med två kondensorer, tillsammans benämnda ”kondensor B”

BAT-slutsatser

Den sökta verksamheten berörs av BAT[7]-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin[8] i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att utsläppsvärden och beskrivningar om andra försiktighetsmått som finns i ovan nämnda slutsatser om bästa tillgängliga teknik ska användas som referens vid tillståndsprövningen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att vara förenlig med kraven på bästa tillgängliga teknik.

Tillåtlighet

Lokalisering och skyddsåtgärder

Enligt 2 kap. 3 § MB ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I 2 kap. 6 § MB första stycket anges att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Ett tillstånd får inte ges i strid med en detaljplan.

Förenlighet med gällande detaljplan

Den ansökta lokaliseringen omfattas av två detaljplaner; Å76[9] och Å90[10] vilka båda avser industri. Den verksamhet som avses i tillstån-

[7] Best Available Technique
[8] KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2019/2031 av den 12 november 2019 om fastställande av BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU
eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D2031
[9] Å76.pdf (falkenberg.se)
[10] Å90.pdf (falkenberg.se)

det är förenlig med båda detaljplanerna. Miljöprövningsdelegationen noterar att det pågår arbete med framtagande av en ny detaljplan för fastigheten Slöinge–Perstorp 1:44 m.fl. Syftet med planen anges vara att planlägga befintlig verksamhet, möjliggöra för utökning av verksamheten samt att samla alla ytor kopplade till verksamheten inom samma detaljplaneområde. Planen befinner sig i ett samrådsskede.

Lokalisering, skyddsåtgärder och energihushållning med avseende på normal drift

Livsmedelsverksamhet har bedrivits på platsen sedan ett flertal decennier och befunnits vara tillåtlig i de omfattningar som tidigare har varit aktuella (se avsnittet *Tidigare prövningar* ovan).

Anläggningen är lokaliserad i utkanten av Slöinge samhälle. I anslutning till verksamheten finns bostäder. I närområdet finns även äldreboende och vårdcentral samt ett djursjukhus. Något längre bort finns bl.a. bostadsområden, en skola, en gruppbostad, en kyrka och ett antal andra verksamheter.

Relevanta aspekter att beakta är framför allt utsläpp till vatten, energianvändning, ljudemissioner, transporter och risker med anläggningen.

Vad gäller utsläpp till vatten bedömer Miljöprövningsdelegationen att bolaget i tillräcklig utsträckning har visat att bolaget använder sig av bästa möjliga teknik med beaktande av att processavloppsvattnet genomgår ytterligare rening i kommunalt avloppsreningsverk.

Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att beslutsunderlaget, vad avser villkor för innehåll av fett i utgående processavloppsvatten, behöver kompletteras med ytterligare resultat från undersökningar av processavloppvattnet innan slutligt villkor i frågan kan meddelas. Vivab anför att en halt om 50 mg/l fett behöver innehållas för att inte ledningsnätet ska påverkas negativt. Bolaget har i handlingarna angett att det har en ambition att klara en total fetthalt om 50 mg/l. En halt om 50 mg/l i kombination med av bolaget angivet medeldygnflöde om 70 m^3 och maxflöde om 120 m^3 medför ett utsläpp om 3,5 kg respektive 6 kg fett per dygn. Den av bolaget yrkade nivån om 40 kg/dygn motsvarar vid det angivna normalflödet en halt om 2 800 mg/l, vilket är långt ifrån både bolagets angivna ambitionsnivå och den halt som enligt Vivab kan släppas till ledningsnätet utan negativ påverkan på detta.

Vad avser ljudemissioner har bolaget åtagit sig att vidta åtgärder som minskar dem till ljudnivåer vid bostäder som medför att Naturvårdsverkets riktvärden för ljudnivåer från industriell verksamhet innehålls. Transporterna går delvis direkt från anläggningen på allmän väg, men bulktransporter passerar förbi bostäder; 10 per vecka i ansökt verksamhet. Transporterna kan regleras i tid, så att de inte medför olägenhet för människors hälsa.

Bolaget har vidare visat att det bedriver ett aktivt arbete med energihushållning och användning av förnybara energikällor.

Lokaliseringen och skyddsåtgärder med avseende på risk för olycka

Hanteringen av ammoniak i verksamheten medför att riskerna med verksamheten är en särskilt betydelsefull fråga. Sedan den senaste tillståndsprövningen (2012) har mängden installerad ammoniak ökat från 4 150 kg till 7 700 kg, vilket är nästan en fördubbling av den hanterade mängden ammoniak. Det kortaste avståndet mellan en kylanläggning med ammoniak och bostadshus är ca 30 m. Inom ca 500 m finns ett flertal bostadshus, ett äldreboende, en vårdcentral, ett djursjukhus, motorväg och järnväg. Inom 2 200 m finns ytterligare bostäder och verksamheter, en skola och en gruppbostad.

Miljöprövningsdelegationen uppfattar att irreversibla skador m.m. (AEGL 2) vid SIA:s anläggning, med de i riskutredningen 2022-06-15 föreslagna åtgärderna implementerade, kan inträffa så långt som ca 2, 2 km från verksamheten vid ett ammoniakutsläpp vid minst gynnsamma förutsättningar.[11] Risk för död (AEGL 3) föreligger på ett avstånd om ca 500 m från utsläppspunkten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att sådana konsekvenser av ett ammoniakutsläpp är oacceptabla. De i riskutredningen föreslagna tekniska och organisatoriska åtgärderna minimerar därmed inte riskerna till en acceptabel nivå.

I bolagets bemötande av inkomna yttranden har bolaget inkluderat en promemoria ”Fördjupad riskbedömning avseende kylanläggningar med ammoniak”, 2024-09-10. Slutsatserna i denna är att det behövs en inbyggnad av kondensor A[12] för att riskerna ska vara på en acceptabel nivå, men att kostnaderna för en inbyggnad av konden-

[11] Tabell 10 samt s. 33 i riskutredningen
[12] Kylanläggningen i det s.k. ”Gamla maskinrummet” är försedd med en (1) kondensor som benämns ”kondensor A”.

sorerna B[13] bedöms vara oproportionerligt stora i förhållande till den riskreduktion som skulle erhållas. Kostnaden för material och utrustning bedöms uppgå till drygt 10 miljoner och därtill kommer kostnader för förstärkning av byggnad m.m. samt en ökad energianvändning och sämre verkningsgrad. Kostnaden för inbyggnad av kondensor A beräknas till 3 miljoner kronor. Kostnaden för inbyggnad av kondensor C redovisas inte.

Avgöranden som rör kylanläggningar med ammoniak

Tetra Pak-domen

Mark- och miljööverdomstolen har den 27 november 2019 (”Tetra Pak-domen”, mål nr M 6907-18), avslagit en tillståndsansökan i ett mål där förhållandena, vad gäller hantering av en stor mängd ammoniak och närhet till bostäder m.m., var likartade de vid SIA-Glass AB:s anläggning. I målet kom domstolen fram till att det underlag med kostnadsberäkning för riskminskande åtgärder som sökanden hade presenterat inte var tillräckligt för att ytterligare säkerhetsåtgärder skulle anses vara orimliga i förhållande till nyttan med dem. Den totala risken efter de skyddsåtgärder som bolaget hade åtagit sig att genomföra hade inte visats vara så liten att ytterligare försiktighetsmått inte behövdes.

AB Tetra Pak ansökte åter om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken, efter att ha genomfört ett antal riskminskade åtgärder i form av bl.a. minskad mängd ammoniak i kylanläggningarna, inbyggnad av samtliga anläggningsdelar som innehåller ammoniak, installation av skrubbrar i vilka säkerhetsventiler i kylanläggningarna mynnar samt åtgärdad utsläppshöjd för utsläpp från skrubbrar (minst 20 m). Först efter bl.a. dessa omfattande åtgärder bedömdes anläggningen vara tillåtlig av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Skåne län[14]. Tillståndsbeslutet överklagades inte.

Miljöprövningsdelegationen anser att avgörandena gällande AB Tetra Pak:s verksamhet visar att det finns skäl att ställa stränga krav på anläggningar som hanterar stora mängder ammoniak.

Kavli-domen

Mark- och miljööverdomstolen har den 21 augusti 2024 meddelat dom i mål M 8540-2023 (”Kavlidomen”). Förutsättningarna i målet var sådana att den ansökta verksamheten vid ett eventuellt utsläpp

[13] Kylanläggningen i det s.k. ”Nya maskinrummet” är försedd med två kondensorer som tillsammans benämns ”B”.
[14] Beslutsdatum 2023-09-21, dnr 551-44195-2022

av ammoniak, i ett område med bostäder och andra verksamheter, riskerade att medföra irreversibla eller andra allvarliga och långvariga hälsoeffekter eller en nedsatt förmåga att fly från exponeringen (s.k AEGL 2 - utfall). Livshotande hälsoeffekter eller död (AEGL 3 - utfall) beräknades inte bli följden av ett utsläpp. Mark- och miljööverdomstolen konstaterade i målet att även om risken för spridning av ammoniak var mycket låg gick det inte att bortse från den, eftersom det var fråga om risk för allvarliga hälsoeffekter för människor. Domstolen kom fram till att den i målet aktuella kylanläggningen, med upp till 1,5 ton ammoniak, kunde ha en sådan omgivningspåverkan att den inte kunde tillåtas inom ett område där markanvändningen var avsedd för småindustri av icke störande karaktär.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att Kavlidomen är relevant även om förutsättningarna inte var de samma vad gäller detaljplaneförhållandena. Av domen framgår tydligt att ett allvarligt skadeutfall måste beaktas även om sannolikheten för läckage och spridning är mycket låg.

Den ansökta verksamheten - skyddsåtgärder

Den ansökta verksamheten avser både en sedan tidigare tillståndsgiven del och en tillkommande, ej tillståndsprövad del. Den ej tillståndsprövade delen avser en ny reningsanläggning för processavloppsvatten, tillkommande kylanläggningar och nya lokaler. Miljöprövningsdelegationen uppfattar att alla dessa anläggningar redan är uppförda.

Vid en tillståndsprövning kan det dock inte beaktas att skyddsåtgärder blir mer kostsamma att vidta på redan uppförda, icke tillståndsprövade anläggningar, än vad som hade varit fallet om erforderliga skyddsåtgärder hade ingått i den ursprungliga projekteringen. Det faktum att kylanläggningen i fryshuset och den nya kylanläggningen redan är uppförda utan föregående tillståndsprövning utgör därmed inte skäl att ge avkall på skyddet för människors liv och hälsa.

Vad avser frågan om utsläppspunktens höjd vid ett eventuellt utsläpp av ammoniak bedömer Miljöprövningsdelegationen, utifrån bolagets redovisning, inkomna yttranden samt AB Tetra Pak:s åtagande om utsläppshöjd i ovan nämnda ärende, att en hög utsläppspunkt kan bidra till ett minskat skadeutfall vid ett utsläpp av ammoniak.

De kostnadsuppgifter som SIA-Glass lämnat är varken fullständiga eller specificerade. Enligt bolaget kostar en skrubber i fryshuset

samt inbyggnad av kondensorerna A och B (3 st) sammanlagt 14,2 miljoner kronor, exklusive kostnader för förstärkning av byggnad m.m. Med ledning av angivna kostnader för inbyggnad av nyssnämnda kondensorer torde kostnaden för inbyggnad av kondensor C vara omkring 3-5 miljoner koronor. Därtill kommer ovannämnda skorsten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att totalkostnaden för att motverka allvarliga konsekvenser vid ett ammoniakutsläpp inte är orimlig även om den uppgår till i storleksordningen 20-25 miljoner kronor. Detta med beaktande av verksamhetens storlek och de risker som dess ammoniakanvändning är förenad med.

Bolaget har i ärendet åtagit sig att utreda och genomföra samtliga de i riskutredningen (2022-06-15) identifierade tekniska och organisatoriska riskreducerande åtgärderna T1-T9 samt O1-O5 i syfte att minska risken för incident som medför utsläpp av ammoniak och för att minska risker i händelse av ammoniakläckage. Bolaget har i komplettering 2023-09-13 åtagit sig att samråda med räddningstjänsten senast 2023-12-31 för att tillsammans arbeta fram en plan för hur tidig varning kan ges på mest lämpliga sätt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att utredningen om varningssystem bör resultera i ett varningssystem som omfattar ett område inom vilket det finns risk för långvariga eller permanenta skador eller död. Frågan om varningssystem för allmänheten bör vara en prioriterad fråga för bolaget, mot bakgrund av att ett utsläpp har potential att orsaka svåra personskador.

Utöver beslutade planer i villkoren 20-22 aktualiserar verksamheten behovet av återkommande översyner av den befintliga insatsplanen enligt 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, med syfte att hindra eller begränsa allvarliga skador på människor eller miljön i samband med en olycka eller överhängande fara för en olycka. Det är dock en fråga för räddningstjänsten, liksom frågor om hur närboende och allmänheten ska varnas och agera i händelse av ett ammoniakutsläpp.

Vad gäller säkerhetshöjande åtgärder som rör ammoniakhanteringen är det lämpligt att tillsynsmyndigheten löpande hålls informerad om planerade arbeten.

Sammanfattningsvis bedömer Miljöprövningsdelegationen att verksamheten kan anses tillåtlig endast om beslutade skyddsåtgärder avseende utsläpp av ammoniak vidtas.

Hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken

Enligt 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas i fall som innebär en ändrad användning av markområden. Det aktuella området är detaljplanelagt för industri. Verksamheten innebär ingen ändrad användning av aktuellt område, vilket innebär att 3 och 4 kap. miljöbalken inte ska tillämpas.

Miljökvalitetsnormer

Enligt 5 kap. 4 § miljöbalken får tillstånd inte ges till en verksamhet om den ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att planerade verksamhet inte strider mot miljökvalitetsnormer för luft- eller vattenmiljöer eller omgivningsbuller.

Vad gäller den biogaseldade pannan om 1 MW, så omfattas den av förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar.

Motivering av villkor

Villkor 1 – allmänna villkoret

Sökanden bör åläggas att följa de åtaganden som har gjorts i ansökan och under ärendets handläggning och som inte är kopplade till ett specifikt villkor.

Villkor 2 - driftstider

Bulktransporter passerar bostäder. Tidsspannet för bulktransporter bör så långt det är möjligt styras för att undvika transporter mycket tidigt respektive mycket sent på dagen. Bolaget har framfört att det inte motsätter sig en tidsbegränsning enligt det nu meddelade villkoret.

Villkor 3-6 – utsläpp av processavloppsvatten

Miljöprövningsdelegationen bedömer att de nu beslutade villkoren för utsläpp av processavloppsvatten är rimliga för ett förbehandlat processavloppsvatten som leds till ett kommunalt avloppsreningsverk för vidare behandling. Beslutade nivåer motsvarar i huvudsak de som bolaget har yrkat. Beslutad provtagningsmetod följer praxis

och metod för provtagning i BAT-slutsatser för Livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin.[15]

Villkor 7 – utsläpp av dagvatten

Vad gäller dagvattenutsläpp behöver sedimenteringsdammen vara ändamålsenligt utformad och dimensionerad samt kontrolleras med avseende på behov av rensningsåtgärder. Tidsintervall för byte av brunnsfilter behöver utredas och därefter regleras i kontrollprogram för verksamheten.

Villkor 8-9 – buller

De föreskrivna nivåerna utgår ifrån Naturvårdsverkets Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller (rapport 6538, april 2015). Det har i ärendet inte framkommit några skäl som motiverar strängare eller mildare krav än dessa. Vidare beslutas om genomförande av vissa bullerdämpande åtgärder som enligt bullerutredningen i ärendet behöver vidtas för att redovisade ljudnivåer ska kunna innehållas. I komplettering 2023-03-10 har bolaget angett att ventilationskanalerna är åtgärdade. Ändringar med anledning av de krav som ställs på åtgärder för att minska risker avseende ammoniakhanteringen kan medföra behov av att kontrollera buller.

Villkor 10-11 avfall och kemiska produkter

Det är viktigt att förvaring, lagring och hantering av kemiska produkter och farligt avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Den nya tanken med natriumhydroxid omfattas av villkor 11. En riskanalys kan användas för att avgöra om det är orimligt med invallning för en specifik produkt eller ett specifikt avfall.

Villkor 12-22 – risker och tillbud

Det förebyggande arbetet för att motverka ett ammoniakutsläpp eller brand som medför ammoniakutsläpp är helt avgörande. Bolaget måste därför på ett systematiskt sätt arbeta förebyggande med de frågorna. Ett sådant arbete kräver att det finns en samlad plan för skötsel, kontroll och underhåll av kylanläggningar som innehåller

[15] KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2019/2031 av den 12 november 2019 om fastställande av BAT-slutsatser för livsmedels-, dryckes- och mjölkindustrin, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU: eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D2031

ammoniak samt en plan för övning av incidenter kopplade till utsläpp av ammoniak och brand.

Framtagandet av en plan för skötsel-, kontroll- och underhåll av kylanläggningarna, med avseende på säker ammoniakhantering, bör ske i samarbete med expertis. Planen bör inkludera rutiner för att förebygga och upptäcka ammoniakläckage.

Framtagandet av en övningsplan bör även det ske i samarbete med expertis samt i dialog med räddningstjänsten. Övningsplanen bör inkludera återkommande övningar som fokuserar på att skydda både allmänheten och den egna personalen.

En verksamhet som hanterar större mängder ammoniak (eller andra farliga kemiska produkter), som vid ett läckage kan orsaka skada om det når avloppsreningsverk eller avrinner direkt till en recipient, behöver även ha en plan för att hantera olika situationer som kan uppkomma så att ett utsläpp eller läckage inte skadar recipienten eller processen i ett avloppsreningsverk.[16]

Bolaget har åtagit sig att genomföra samtliga åtgärder i 7.3 släckvattenutredning 2022-04-08 för omhändertagande av släckvatten. Som komplement till åtgärderna behöver avstängning, utläggning av tättingar och tätning av dikets utlopp övas för kunskap om genomförande, så att släckvatten eller annat starkt förorenat vatten inte når yt- eller grundvattenrecipient. Ovan angivna övningsplan bör inkludera sådana övningar.

I komplettering 2023-09-13 redogör sökanden för dagvattenledningen i den norra delen av verksamhetsområdet. Bolaget har angett att tättingar används om det finns behov av att omhänderta släckvatten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ledningen även behöver förses med avstängningsanordning. En tätting minskar risken att förorening når dagvattenledningen, en avstängningsanordning minskar risken för spridning av förorening som eventuellt ändå når ledningen.

Villkor 23 – kontrollprogram

Enligt förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll ska en verksamhetsutövare fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet ska dokumenteras. En del i egenkontrollen är att ha ett kontrollprogram och Miljöprövningsdelegationen fast-

[16] Jämför 19 § 1. miljöbedömningsförordningen (2017:966).

ställer därför ett villkor för detta. Verksamhetens omfattning och riskbild föranleder kravet på periodiska besiktningar.

Villkor 24 – avveckling

För att såväl sökanden som tillsynsmyndigheten ska kunna samordna arbetet med avveckling och tillsynen under detta skede, är det lämpligt att en plan för detta upprättas. Om verksamheten i sin helhet eller i någon del slutligt avvecklas, bör bolaget därför lämna in en anmälan till tillsynsmyndigheten i god tid och senast sex månader innan verksamheten upphör.

P1 – innehållet av fett i processavloppvattnet under prövotiden

Miljöprövningsdelegationen meddelar ett provisoriskt villkor för innehåll av fett i utgående avloppsvattnet som har sin utgångspunkt i det villkor som nu gäller för verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att marginalen (50 %) för tillåtna enstaka överskridanden är omotiverat stor utifrån dagens förhållanden, varför den högsta tillåtna nivån för enstaka överskridanden sänks från 60 kg/dygn till 50 kg/dygn.

Delegationer

D1. Tillsynsmyndigheten bör bemyndigas att meddela de villkor som kan behövas avseende verksamhetens avslutande.

D2. Tillsynsmyndigheten bör även bemyndigas att meddela de villkor som kan behövas med anledning av kommande resultat från bolagets utredning av föroreningshalterna i kylvatten.

Verkställighet

När det finns skäl till det får prövningsmyndigheten enligt 22 kap. 28 § miljöbalken förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft. Det ankommer på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande.

Miljöprövningsdelegationen bedömer, mot bakgrund av vad som har framkommit i ärendet, att det föreligger skäl att bifalla bolagets yrkande.

Igångsättningstid

Bolaget har framställt ett yrkande om att tillståndet ska ha tagits i anspråk senast inom två år från det att tillståndet har vunnit laga kraft. Miljöprövningsdelegationen uppfattar att yrkandet avser den tid inom vilken den tillståndsgivna verksamheten ska ha satts i gång (22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken). Under alla omständigheter framstår en igångsättningstid om två år som lämplig.

Tillståndstid

Enligt 16 kap. 2 § miljöbalken får tillstånd, godkännanden och dispenser enligt balken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, ges för en begränsad tid. Enligt förarbetena till miljöbalken kan skäl för tidsbegränsade tillstånd vara att den tekniska utvecklingen och ökade kunskaper leder till att samhällets miljökrav ändras och skärps (prop. 1997/98:45 del 1 s. 478). Ett tidsbegränsat tillstånd leder till en uppdatering av villkoren med en bättre anpassning till miljöbalkens allmänna hänsynsregler, t.ex. i fråga om krav på användandet av bästa möjliga teknik.

Enligt miljöprövningsdelegationens mening är det, med hänvisning till bland annat teknisk utveckling av köldmedier, av särskild vikt att verksamhetens tillåtlighet och utsläppsvillkor kan prövas på nytt inom en inte alltför lång tidsrymd. Tillståndstiden bör därför begränsas och en tillståndstid om 30 år framstår som rimlig i detta fall.

Sammanfattning

Genom de åtaganden som sökanden gjort och de försiktighetsmått som föreskrivs i villkoren till detta beslut finner miljöprövningsdelegationen att hinder inte föreligger enligt miljöbalkens hänsyns- och tillåtlighetsregler mot att meddela sökanden tillstånd till den verksamhet som avses bedrivas.

De som har medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av chefsjurist Peter Jupén, ordförande, och miljöhandläggare Anna-Lena Olsson, miljösakkunnig. Miljöhandläggare Lotta Schurmann har varit föredragande, men inte deltagit i beslutet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Upplysningar

Av ansökan framgår att en mixeranläggning planeras. Miljöprövningsdelegationen upplyser om att den inte har ingått i prövningen och följaktligen inte heller ingår i tillståndet. Installation av en ny mixeranläggning kan kräva en anmälan eller tillståndsansökan enligt 9 kap. miljöbalken.

Tillståndet omfattar också endast ansökt verksamhetsområde.[17]

Bilagor

1. Verksamhetsområdet

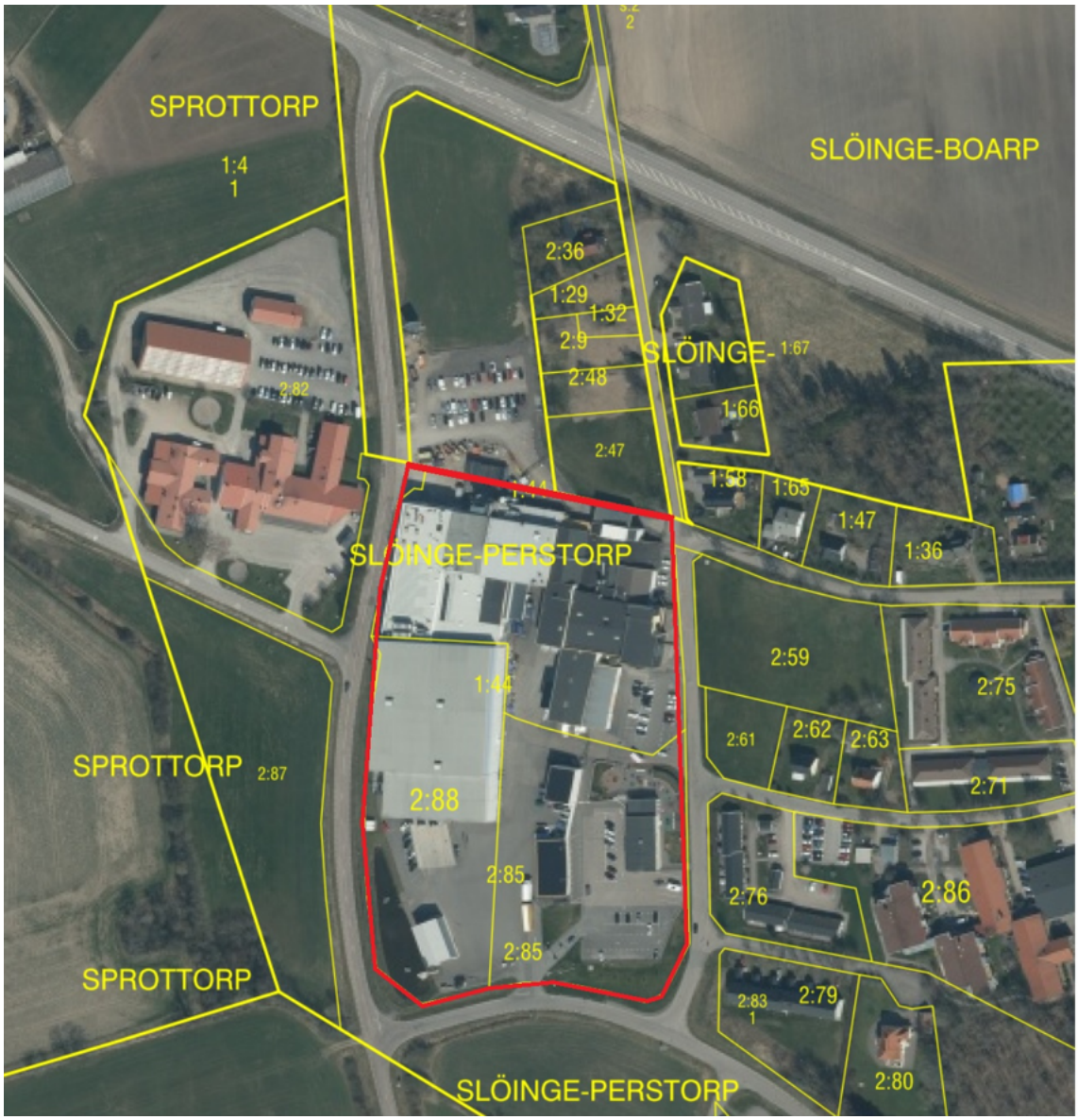
Kopia till

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap; registrator@msb.se
Naturvårdsverket; registrator@naturvardsverket.se
Havs- och vattenmyndigheten; havochvatten@havochvatten.se
Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se
Falkenbergs kommun, Kommunstyrelsen, kommun@falkenberg.se
Falkenbergs kommun, Miljö- och hälsoskyddsnämnden
miljo.halsa@falkenberg.se
Vatten & Miljö i Väst AB, vivab@vivab.info
SIA-Glass AB, info@siaglass.se
Länsstyrelsen i Hallands län

[17] Miljö- och hälsoskyddsnämnden har anmärkt på att ansökt verksamhetsområde inte omfattar SIA-Glass AB:s parkeringsyta i norr.

Bolagets verksamhetsområde framgår av den röda markeringen i bilden nedan och omfattar följande fastigheter.

Södra delen av Slöinge-Perstorp 1:44	13 000 m^2
Slöinge-Perstorp 2:85	9 979 m^2
Slöinge-Perstorp 2:88	10 548 m^2

SVERIGES DOMSTOLAR

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

   Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljöverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljöverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Anvisningar för överklagande **MMD-02 - Dom i överklagade mål och vitesmål** • Producerat av Domstolsverket, Avd. för